

Recsk Nagyközség

Integrált településfejlesztési Stratégia

2016

Recsk Nagyközség

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

2016. november

Megbízó:

Recsk Nagyközség Önkormányzata
3245 Recsk, Kossuth L. út 165.
Nagy Sándor Polgármester
Tel: 06/36/578-310
Email: polgarmester@polghiv-recsk.t-online.hu

Készítették:

Poltrade Bt. Urban Landscape Design
1096 Budapest, Telepy u. 23.
www.uld.hu

Mohácsi Katalin

vezető településtervező
okl. településmérnök,
kulturális örökség menedzser és
fenntartható fejlődés szakreferens

Mohácsi Katalin

Tölgyesi Diána

településtervező
TT 13-1374
okl. településmérnök,
ingatlan értékbecselő

Tölgyesi Diána

Tartalom

1	Bevezetés	5
2	KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK, ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	6
2.1.	Helyzetelemzés összefoglalása.....	7
2.2.	Stratégiai fejlesztési célok meghatározása.....	10
2.2.1.	Recsk Településfejlesztési Konceptiójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának fejlesztési Tematikus célrendszere.....	11
2.2.2.	A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása.....	15
2.2.3.	A tematikus célok és a megvalósítást szolgáló beavatkozások viszonya	16
3	A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	17
3.1.	Akcióterületi projektek.....	17
3.1.1.	Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával	17
3.1.2.	Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása.....	18
3.2.	Akcióterületen Kívüli projektek.....	30
3.2.1.	Akcióterületen kívüli projektek összefoglaló jellegű bemutatása, vázlatos pénzügyi terve	30
3.2.2.	Akcióterületen kívüli projektek elhelyezkedése a településen	32
3.3.	Hálózatos projektek.....	33
3.3.1.	Hálózatos projektek összefoglaló jellegű bemutatása, vázlatos pénzügyi terve	33
3.4.	Nem beruházási jellegű hálózatos projektcsomagok (soft projektek)	35
3.5.	Ütemezés.....	36
4	ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	37
4.1.	Társadalmi helyzetkép.....	37
4.2.	A szegregációval veszélyeztetett területek	38
4.3.	Anti-szegregációs program.....	42
4.3.1.	Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások.....	42
4.4.	Anti-szegregációs intézkedési terv	44
4.4.1.	A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések	44
4.4.2.	A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések.....	48
4.4.3.	Az Anti-szegregációs terv megvalósításának nyomon követése – monitoring	48
5	A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	50
5.1.	Külső összefüggések (a stratégia illeszkedése a településrendezési eszközökhöz, az ágazati stratégiákkal, az önkormányzat gazdasági programjával, a települési környezetvédelmi programmal és más környezetvédelmi tervekkel, a területfejlesztési tervdokumentumokkal, védettségekkel való összhang bemutatása)	50
5.1.1.	Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia 2012- 2020.....	50
5.1.2.	Országos Fejlesztési Konceptió és Országos Területfejlesztési Konceptió (az 1/2014 (I.3.) OGY Határozatával elfogadva)	51

5.1.3.	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program.....	53
5.1.4.	Heves Megye Területfejlesztési Koncepciója	56
5.1.5.	Heves Megye Területfejlesztési Programja (2014-2020)	59
5.2.	Belső összefüggések (a célok logikai összefüggései, a helyzetértékelésben beazonosított problémákra ad-e megoldást, a stratégia megvalósíthatósága, a célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása).....	60
6	A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	61
6.1.	Felmerülő kockázatok.....	61
6.2.	kockázatkezelési stratégia	61
7	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	64
7.1.	A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek.....	64
7.2.	Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása	70
7.2.1.	Önkormányzati Hivatal szervezeti rendszere	70
7.2.2.	Az integrált stratégia megvalósításával kapcsolatos szervezeti elvárások.....	71
7.2.3.	A stratégiai menedzsment.....	72
7.2.4.	Operatív menedzsment	72
7.3.	Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok.....	72
7.3.1.	Járási kapcsolatok.....	73
7.3.2.	Településközi egyeztetések	73
7.3.3.	Társadalmi részvétel.....	74
7.4.	Monitoring rendszer kialakítása (output és eredményindikátorok meghatározása az egyes akcióterületi beavatkozásokra és az integrált településfejlesztési stratégia intézkedéseire, azok mérési módjának, gyakoriságának rögzítése; a monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása).....	74

ADAT- ÉS FORRÁSJEGYZÉK

Internetes források:

www.afsz.hu

www.ksh.hu

www.bnpi.hu

www.recsk.hu

www.jaras.info.hu

www.nfu.hu

www.ginop.hu

Tanulmányok, szakmai anyagok, adatszolgáltatás, felmért adatok:

- Megalapozó vizsgálat Recsk nagyközség településrendezési eszközeinek felülvizsgálatához, Poltrade Bt. Urban Landscape Design, 2016.
- Városfejlesztési kézikönyv, 2009
- Terület- és településfejlesztési operatív program 2014-2020, Nemzetgazdasági minisztérium
- TeIR adatbázis
- KSH népszámlálási adatai

Fejlesztési tervek:

- Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program 2014-2020.
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 2014-2020.
- Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia – Mélyszegénység, gyermekszegénység, romák 2011-2020.
- Észak Hevesi 33 Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégia 2014 - 2020
- Recsk nagyközség településfejlesztési koncepciója, 2016 (munkaközi anyag)
- Recsk nagyközség Gazdasági Programja 2015-2019
- Recsk nagyközség Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzata

1 BEVEZETÉS

Recsk településrendezési terveit az Egri Építész Iroda Kft. készítette 1997-ben. Az azóta eltelt években négyszer került módosításra, de a legutóbbi módosítás is 2006-ban, azaz 10 éve készült. Recsk Nagyközségnek idáig nem készült sem településfejlesztési koncepciója, sem integrált településfejlesztési stratégiája. A településrendezési tervek elfogadása óta számos változás történt a hazai szakpolitikai és jogszabályi környezetben, amely változások a stratégia elkészítését is szükségessé tették. Megfogalmazásra kerültek az országos és megyei fejlesztéspolitikai elképzelések. Megalkotásra és kidolgozásra kerültek az EU 2014-2020 közötti támogatási időszakának új támogatáspolitikai célkitűzései, forráslehetőségei; új eljárásrendjei és az ezekhez kapcsolódó jogszabályok. A fenti változások egyik legjelentősebb eleme a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, amely meghatározza és kihangsúlyozza a településrendezési eszközök és fejlesztési dokumentumok közötti kapcsolatrendszert, és meghatározza az integrált településfejlesztési stratégia tartalmi követelményeit.

Mindezért a képviselő testület 2015 szeptemberében a településrendezési eszközök felülvizsgálata és a településfejlesztési eszközeinek elkészítése mellett döntött. Mivel az integrált településfejlesztési stratégia is a fent említett tervezési folyamat részét képezi, ezért a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott hosszútávú célokat bontja ki középtávra vetítve. Célja Recsk nagyközség középtávú fejlesztési irányainak a meghatározása, azok célrendszerként való megjelenítése. A stratégia időtávja 2016–tól 2024–ig tart. A Stratégiához szükséges Megalapozó vizsgálat a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet tartalmi követelményeinek megfelelően készült, már a településrendezési eszközök elkészítéséhez szükséges mélységben.

2 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK, ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

A **településfejlesztési koncepció hosszú távra** rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására. A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti.

Az **integrált településfejlesztési stratégia** a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében meghatározza a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló beavatkozásokat, programokat, továbbá a megvalósítás eszközeit és nyomon követését. Összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

Az integrált településfejlesztési stratégia tematikus szempontokat integráló, területi alapú tervezési szemlélettel készül. Területi alapon hangolja össze a különböző szakpolitikai megközelítéseket (pl. gazdaságfejlesztés, környezeti fejlesztés, közlekedésfejlesztés, társadalmi célok megvalósítása, stb.), összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait az önkormányzat településfejlesztésben meghatározó és döntéshozó szerepe mellett. Az integrált megközelítés további eleme, hogy a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, megvalósítási és fenntartási módját is összefüggéseiben kezeli. Az integrált településfejlesztési stratégia minden település számára eredményes eszköz fejlesztéseinek összehangolása, optimalizálása céljából. A fenntartható településrehabilitációs tervezés nem a települési méret függvénye. Az ITS lényeges eleme, hogy a helyzetértékelésre alapozó fejlesztési célok és irányok meghatározásán túl megvalósítási elemeket is magában foglal, ennek keretében a lehetőségek figyelembevételével a **lehető legpontosabb becslését** adja a településfejlesztés céljaira igénybe vehető forrásoknak és azok lehetséges eredetének. Ezért is szükséges az integrált településfejlesztési stratégia rendszeres áttekintése. A stratégia elsődlegesen a település önkormányzata számára fogalmazza meg az általa irányítható, befolyásolható beavatkozások tervezett irányait, céljait. Mindazonáltal fontos szerepe emellett a stratégiának az annak megvalósulásában érdekelt – a tervezési folyamatba bevont – partnerek támogatásának fenntartása, a magán- és civil szféra tevékenységének orientálása szempontjából.

2.1. HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA

Településhálózatban betöltött szerep

Recsk a Pétervásárai kistérség déli terület központi, legnépesebb települése. Gazdasági kapcsolatai Eger- Gyöngyös irányban épültek ki. A recski kőbányában kitűnő minőségű követ bányásztak. A csákánykői kőfejtő az egyik legnagyobb működő kőbánya. A recski ércmező a magyarországi nemes- és színesfémérc bányászat bázishelye.

Társadalom, demográfia

Recsk népességszáma folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. A hazai kisebbséghez tartozók aránya a 2011-es népszámlálás szerint 14,5% volt. A hazai nemzetiségek arányának változása közel kétszerese a Pétervására kistérségben bekövetkezett változásokénak. A nemzetiségi összetétel tekintetében a cigány népesség arány nőtt jelentősen az elmúlt 10 évben. Főiskolai oklevéllel rendelkezők aránya 8,8%, ami a 10. legmagasabb a kistérség települései között. Térbeli- társadalmi rétegződést tekintve a településen két jól elkülöníthető szegregált terület található.

Recskben gazdag az egyházi közösségi élet, valamint 17 regisztrált civil szervezethez csatlakozhat a lakosság. Az önkormányzat törekszik az együttműködésre a településen működő civil szervezetekkel.

A településen megfelelően működik a szociális, az oktatási (óvoda, általános iskola) és az egészségügyi ellátórendszer. Térségi szinten is jelentős lehet, hogy a településen esti munkarendű felnőttoktatás működik. Recsk Egészségügyi Központja hét település orvosi ügyeletét látja el.

A település intézményeinek folyamatos fejlesztését fontosnak tartja, lehetőségeihez képest igyekszik a szükséges beruházásokat megvalósítani. Sport és kulturális, közigazgatási intézményei, épületei felújításra szorulnak. A község költségvetéséből biztonságosan képes fenntartani intézményrendszerét, a fejlesztéseket ugyanakkor csak pályázati forrásokból képes megvalósítani, a költségvetés azok önerejének biztosításra képes.

Az, hogy munkalehetőség Egerben van, jelentős az ingázók aránya, ezt növeli még a középiskolások száma is. Az ingázás várakozási és helyi járat nélkül is 1,5 órás plusz terhet ró naponta a lakosságra, ami jelentősen rontja a település versenyképességét.

Recsk gazdasági súlya, szerepköre

Recsk nagyközség a Pétervásárai kistérségen belül a déli településcsoport térszervező települése. Recsk és a környező települések legnagyobb problémája a munkahelyteremtő beruházások hiánya, ami miatt a munkaképes lakosság nagy százaléka más községbe, városba jár el dolgozni. A helyzet megváltozását a Recsken már működő bútorgyártással foglalkozó vállalkozások bővítésétől és fejlesztésétől várják. A világ tizedik legnagyobb rézérckészletét rejtő recski bányák 2016-tól induló újrahasznosítását tervezi a kormány.

Az ipar-, építőiparban működő vállalkozások arányában visszaesés volt tapasztalható, ugyanakkor még így is a kistérség vezető mezőnyében helyezkedik el. A szolgáltatásokban működő vállalkozások aránya ugyanakkor emelkedést mutatott, azok számát tekintve messze megelőzi a kistérség összes települését.

A Pétervásárai kistérségben Recsk rendelkezik a legnagyobb kiterjedésű 679 hektáros, védett természetvédelmi területtel; a Nemzeti emlékpark területe zárandokhely ahol évente mintegy 20.000 ember fordul meg; a Bányászati kiállítóhely évente kb 3500 látogatót fogad; a Búzás-völgyi tó gazdag halállománya évente közel 10 ezer horgászt csábít a településre; a település déli részén található erdőterületek turistautakkal jól feltártak.

Több cég esetében is a bővítés gátja, hogy a térségben szakképzett munkaerő nincs!

Táji, természeti adottságai, zöldfelületi rendszere

A település belterületén zöldterületnek nevezhető közterület egyedül a Polgármesteri Hivatal előtt található kb. 1ha nagyságú közpark. E közpark területcsökkenést feltétlenül meg kell akadályozni és keresni kell új közpark létesítésére alkalmas területeket.

A belterülettől kb. 2-2,5 km távolságra a Györke tető oldalában fekszik a Jámbor Vilmos Arborétum. Az Arborétum gondozás hiányában teljesen elvadult. A gondozatlan Arborétum megmentésére jelentős erőfeszítések történtek és Kopátsy közgazdász professzor nemes adománya felcsillantotta a reményt, hogy az Arborétum növényállományt megújítják, az odavezető és a belső utakat kitisztítják és ez a több mint 100 éves csoda – a megmaradt 572 betelepített fából álló Arborétum maradvány - újból látogathatóvá válik. A jelentősebb utak mellé telepített fasorok és az Arborétum fái folyamatosan pusztultak az elmúlt évtizedekben, ezek rehabilitációja, új értékek, új fasorok létesítése, a meglévők kiegészítése szükséges.

Recsk külterületén az elhagyatott katonai területek akadályozzák a turisztikai, idegenforgalmi fejlesztéseket.

Recsk környékén a viszonylag közepes, gyenge minőségű termőterületeket legeltetéssel, gyümölcstermesztéssel gazdaságosan hasznosították. Mára a gyümölcstermesztés is visszaesett és nagy területek fekszenek műveletlenül, parlagon.

A bányászat által felhagyott –szüneteltetett területek közül nem rekultiválták valamennyi tájsebet.

A Búzás- völgyi tó melletti terület hasznosításának újragondolása is szükséges.

Épített környezet

A falu fejlődéstörténetének köszönhetően két gócponttal rendelkezik. Ezeknek a központoknak kiépítése, településképi kiemelése meghatározó jelentőségű. A település tengelyét jelentő Tarnapatak jelentős potenciálokat rejt magában. Az ércbánya lakótelep a település szerves egészétől elkülönülten helyezkedik el. Állapota leromlott, intézményei bezártak.

Közlekedés

A környező főutak és települések könnyen megközelíthetők, a település regionális közúti kapcsolatai jók, megfelelően kiépítettnek mondhatók köszönhetően a 24 sz. főútnak és a megyeszékhely közelségének. Azonban az utak állapota egyes felújított szakaszoktól eltekintve felújítást igényelnek. A település és fejlődése szempontjából lényeges és megemlíthető közlekedési elem a keleti irányból nyugat felé, a Várbükki útig kiépített út, amely, ha továbbépül és a település nyugati oldalán visszaköt a 24 sz. főúthoz, akkor a jövőben a település elkerülő útjaként is funkcionálhat. Recsk- Szajla összekötő út a település határától földút, szilárd burkolatú kiépítése szükséges.

A település közigazgatási területén jelenleg nincs kiépítve kerékpárút, de idegenforgalmi és a recski munkahelyek megközelítése szempontból is szükséges lenne.

Sajnos a jelentős beruházásoknak gátja, hogy autópálya teherforgalommal könnyen járható úton nem érhető el, későbbiekben ezen valamelyest segíthet, ha a Tarna völgyi gerincút kiépül.

Közművesítés

A közművesítés Recskén 89,8 %-os, mivel a település szennyvízcsatorna hálózatának megépítésekor a teljes lefedettség elérését jobbra műszaki okok akadályozták. A derogációs kötelezettség teljesítése érdekében a szennyvízcsatorna hálózattal való ellátottság mértékét növelni szükséges.

A vízelosztó hálózat a beépített területen minden utcában megépült. A település nagy részében az azbeszt csővezetékől kiépült gerinchálózat el van öregedve, gyakoriak a vízcsőtörések. A vezetékek cseréje, felújítása szükséges. A hálózatra az előírásoknak megfelelően a tűzcsapok is felszerelésre kerültek, biztosítva ezzel a megfelelő tűzivíz ellátást. Sajnos a tűzcsapok zöme földalatti telepítésűek, föld felettire cseréjük a nagyobb biztonság miatt indokolt lehet. Az esetlegesen várható igények részben közvetlenül a kiépített hálózatról, részben annak továbbépítésével kielégíthető.

A település energiaellátására a villamosenergia ellátáson kívül a település belterületén a földgázellátás áll rendelkezésre, amelynek segítségével a korszerű vezetékes termikus energiaellátás lehetősége biztosított.

A nem vezetékes energiahordozók közül a szén, fa, olaj használata termikus célra jelenleg is és várhatóan távolabban is egyaránt jellemző lesz a vezetékes gázzal el nem látott telkeken.

A település közvilágítása szinte az egész településen a kiefeszültségű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejvel történik. A településre jellemző, hogy a kiépített közvilágítás csak a közlekedés biztonságát szolgálja. A településközpontot és az ércbánya lakótelepet összekötő gyalog és kerékpárút közvilágítása megoldása indokolt. Indokolt lehet továbbá a Repeczky út – zártkerti ingatlanterületek közötti útszakasz kivilágítása is szezonálisan.

A belterületen javasolt fejlesztések gázellátása a már kiépített hálózatról, részben arról kivitelezhető közvetlen bekötéssel, részben a meglévő elosztóhálózat továbbépítésével biztosítható.

Recsk felszíni területe a Parádi-Tarna patak vízgyűjtő rendszerébe tartozik és a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területnek minősül. Recsk nagyközség az „A”, azaz erősen veszélyeztetett besorolásba tartozik. E besorolás eredményeképp az új telekosztásokat csak vízkártól mentes területeken lehet kialakítani. A terület csapadékvíz elvezetését előzetesen meg kell oldani.

2.2.STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

A helyzetfeltárás alapján a Településfejlesztési Konceptióban elkészített SWOT-analízis rámutat a település erősségeire, azokra a területekre, melyek kihasználtsága még nem teljeskörű, fejlesztésre szorul, valamint a megszüntetendő gyengeségekre, elhárítandó veszélyekre.

Ennek alapján határoztuk meg Recsk **szlogenjét**, amely megadja a település jövőbeni **fejlesztési irányait**, melynek mentén levezethetők a stratégia elemei és az egyes **fejlesztési területek**. A szlogen alapján megfogalmazott **jövőképéből** levezethető az ITS, azaz a településfejlesztés **átfogó, tematikus céljai**, valamint az ezek megvalósítására alkalmas **akcióterületek**.

A helyzetelemzés és a fellelhető potenciálok révén látható, hogy a település **legerősebb kitörési pontjai** a kiemelkedő **természeti adottságok által kínált nyersanyag vagyon**, a fenntarthatóság, környezetvédelem eszméjén alapuló **gazdálkodás**, a **kulturális hagyományok és a tudatos tájhasználat ötvözése által életrehívott új fajta, motiváló vállalkozói környezet fejlesztése**, és az összefogásban rejlő, egymást kiegészítő turisztikai és szolgáltatási kínálat fejlesztései.

A jövőkép tehát:

***„Recsk Észak-Magyarország kincsestára- föld felett és föld alatt.
A több lábon álló, fiatalos lendülettel megújuló, családbarát település ”***

A jövőkép összefoglalja az egyensúly megőrzésének szükségességét, mely szerint a civil emberi élethez a természetet és az épített örökséget használni szükséges olyan módon és mértékben, hogy együtt élünk velük annak az érdekében, hogy az emberek élettere hosszú távon a lehető legnagyobb maradjon.

2.2.1. Recsk Településfejlesztési Konceptiójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának fejlesztési Tematikus célrendszere

1. Társadalom			
Hosszú távú célok		Középtávú tematikus célok	
Recsk népességének megtartása, növelése, helyiek kötődésének erősítése, identitástudat növelése	1.1. Lakónépesség fogyásának megállítása, lakónépesség növelése	T1	Munkahelyre/ középiskolába ingázó lakosság utazási feltételeinek, közérzetének javítása
		T2	Kisgyermekes szülők munkaerőpiacra történő visszatérésének segítése
		T3	Fiatal lakosság helyben maradásának elősegítése
		T4	Hiányszakmával rendelkező lakosok letelepedésének segítése
	1.2. Munkahelyek védelme és munkalehetőségek teremtése	T5	Tanoda program beindítása, képzési központ és közösségi kézműves műhely létrehozása
		T6	OKJ képzések, szakképzések elérhetőbbé tétele (pl.: munkaügyi központon belül)
	1.3. Minőségi iskolai oktatás segítése	T7	Specifikus iskolai oktatás segítése/bevezetése
		T8	Versenyképes iskolai tudás megszerzésének elősegítése
		T9	Egészséges életmódra nevelés támogatása
	1.4. Lakosság közérzetének, biztonságérzetének javítása	T10	Települési utcakepek javítása, egységesítése
		T11	Közbiztonság javítása
	1.5. helyiek kötődésének erősítése, identitástudat növelése	T12	Közösségi sportolásra alkalmas környezet kialakítása
		T13	Kulturális programok támogatása

2. Gazdaság			
Hosszú távú célok		Középtávú tematikus célok	
Recsk innovatív, versenyképes, helyi adottságokra/alapanyagokra épülő több lábon álló kiegyensúlyozott gazdaság fejlesztése	2.1. Helyi nyersanyagon alapuló ipari termelés elősegítése (kő és ércbányászat, faanyagtermelés, stb.)	T14	Ércbányászat létesítéséhez fejlesztési terület biztosítása/szabadon hagyása
		T15	Csákánykői kőbánya ásványkincseinek kimerülése után tájtudatos rekultiváció
		T16	Erdészeti faanyagtermelés támogatása, hozzáadott értékű feldolgozásának támogatása
	2.2. Helyi alapokon nyugvó kreatív ipar ösztönzése	T17	középiskolás korosztály felkészítése a mai munkaerő piaci kihívásokra és ötleteik megvalósítására
		T18	helyi alapanyagok feldolgozásának újszerű megközelítésére inspirációs gyűjtemény összeállítása
	2.3. Regionális közlekedési feltételek javítása	T19	Regionális közösségi közlekedés fejlesztése
		T20	Vasúti közlekedés és teherszállítás újraindítása
		T21	Pétervására - Terpes - Bükkszék - Szajla település megközelítésének javítása
	2.3. Vállalkozások működési feltételeinek kedvezőbbé tétele	T22	Adóterhek csökkentése
		T23	Ipari területek infrastrukturális fejlesztése (szennyvízhálózat, villamos, víz és energiahálózat felújítása)
	2.4. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	T24	Búzásvölgyi horgásztó fejlesztése/funkcióbővítése
		T25	Recski Nemzeti Emlékpark rekonstrukciója
		T26	kerékpárút csatlakoztatása a Tarna-menti településekhez

3. Táji, természeti környezet			
Hosszú távú célok		Középtávú tematikus célok	
Tudatos tájhasználat fejlesztése	3.1. Helyi adottságokon alapuló, fenntartható mezőgazdaság	T27	kis léptékű, családi gazdaságok támogatása
		T28	korszerű gyümölcsültetvények telepítésének ösztönzése
		T29	innovatív és környezetbarát technológiák elterjesztésének támogatása (képzési programok indítása)
		T30	helyi vállalatokkal való együttműködés kialakítása a helyi nyersanyag termesztés és feldolgozás területén (fa-, kő-, gyümölcs feldolgozás)
	3.2. Bányaterületek tájtudatos fejlesztése	T31	Átgondolt építés-szabályozás, tájba illesztés
	3.3. Örökségi értékek bemutatása a szelíd turizmus keretein belül	T32	Jámbor Vilmos Arborétum felújítása, látogathatóvá tétele
		T33	Csákvár, Nagykő, Csevice-forrás, Kanászvár bekapcsolása a turista útvonalakba
		T34	egységes információs táblák kihelyezése a fontosabb épített örökségi helyszíneknél, a meglévő táblarendszer megújítása
		T35	palóc népi élet bemutatása

4. Épített környezet			
Hosszú távú célok		Középtávú tematikus célok	
Energia-hatékony, szelíd településfejlesztés, üzemeltetés, klímavédelem	Ércbánya lakótelep rehabilitációja	T36	Lakótelep közműellátottságának javítása
		T37	Infrastruktúra fejlesztése
		T38	Általános lakhatási feltételek javítása
	Szegregált területek rehabilitációja	T39	Közműfejlesztések
		T40	Infrastruktúra fejlesztése
		T41	Hunyadi utcai lakhatatlan lakásainak felszámolása
	Közterületi rendszer megújítása, települési úthálózati elemek fejlesztése	T42	Közüntézmények megközelíthetőségének javítása
		T43	Út és járdafelújítások, akadálymentes csomópontok kialakítása, gyalogos közlekedés biztonságosabbá tétele
		T44	Kerékpáros közlekedés feltételeinek infrastrukturális kialakítása
		T45	Belterületi csapadékvíz levezetésének javítása/ patakok vízrendezése
		T46	játszóter fejlesztés, edzőpark kialakítása
	Településközpont megújítása, alközpontok létrehozása, egységes településarculat kialakítása	T47	Vásártéren termelői piac kialakítása
		T48	települési arculat újragondolása teljes körű arculati szabályzat megalkotása és alkalmazása, a település két központjának kiemelése, megújítása
	Önkormányzati tulajdonú intézmények energiahatékonsági beruházásai	T49	oktatási intézmények felújítása
		T50	központi konyha korszerűsítése
		T51	Önkormányzati intézmények energiahatékony felújítása
		T52	Gyermekjóléti központ felújítása
	Önkormányzati tulajdonú ingatlanok felújítása	T53	Sportpálya és a sportöltöző épületének felújítása
		T54	Szálláshely kialakítása (KIOSZ épület)

2.2.2. A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

	Társadalom													Gazdaság												Táji, természeti környezet							Épített környezet																						
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	T23	T24	T25	T26	T27	T28	T29	T30	T31	T32	T33	T34	T35	T36	T37	T38	T39	T40	T41	T42	T43	T44	T45	T46	Z47	T48	T49	T50	T51	T52	T53	T54	
AT1	1	2	1			1	1	1		1	1	2	1	2			1	2	1	2	1	1		2	2	1	1			2	1	2	2	2	1	2	2					1	1	2	1	1	2	1	1	1	2	1			
AT2			1						1	2		1																														3	2								1				
AT3		1	3	2		2	2	2		3						1		2	1	1	1	1	1		3		1	2	1	1	1										1	1											2		
AT4					1					1	1	2					2					1										1								1	1	1	1			2		1	2	2	2	1	2		
AT5	2		2			2	2	2		1	1	2	2	1	2		2		1	2	1	1		2		1	1				2	1				1	1	1					1	1	1		2	2	1	2	2	2	1	2	
AT6			1							2		1												1	3	3						1	2	2	2																				

Általános kapcsolat - kevésbé érvényesíthető cél
Közepes kapcsolat - általánosan érvényesíthető cél
Erős kapcsolat - közvetlenül érvényesíthető cél

3
2
1

2.2.3. A tematikus célok és a megvalósítást szolgáló beavatkozások viszonya

Az ITS, mint operatív jellegű stratégia, tartalmazza azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozásokat (projekteket, illetve programokat), amelyek a célok eléréséhez szükségesek. A projektek nemcsak beruházási típusúak lehetnek, hanem például foglalkoztatási, képzési, szemléletformáló jellegűek is.

Az ITS az alábbi projekt típusokat különbözteti meg:

1. Akcióterületi projektek (AT)

Akcióterületi projekteknek a térben és időben koncentrált, jellemzően komplex jellegű projekteket nevezzük. A térben való koncentrálttság azt jelenti, hogy a beavatkozások egy jól meghatározható határvonallal körülvett területen belül történnek. Az időben való koncentrálttság azt jelenti, hogy az akcióterületen belüli beavatkozások szintén egy jól meghatározott, de záros határidőn belül - legfeljebb néhány év alatt – megtörténnek. A komplex jelleg pedig azt jelenti, hogy az akcióterületen többféle, de egymással szorosan összehangolt beavatkozások valósulnak meg.

Az akcióterületen megvalósuló fejlesztések:

- Az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,
- Volumenük, így várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen,
- Együttesen szinergikus hatást fejtenek ki, vagyis az egyes projektelemek segítik más projektelemek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését.

2. Akcióterületen kívüli projektek (P)

Nem minden – a város területén megvalósuló - projekt tekinthető akcióterületi projektnak, mert vagy időben, vagy térben nem koncentráltak, vagy a beavatkozás jellege nem komplex. Térben nem koncentrált projekt például egy olyan program megvalósítása, amely a város különböző pontjain jelent pontszerű beavatkozásokat. Időben nem koncentrált az a projekt, amelynek megvalósítása csak hosszabb idő alatt lehetséges. Végül nem komplex jellegű az a projekt, amely egyetlen, pontszerű beavatkozást jelent.

Jellemző akcióterületen kívüli projektek:

- Önálló épületek, építmények felújítása, korszerűsítése, energetikai fejlesztése,
- Közterület - és környezetrendezés a város egy - egy pontján,
- Új, önálló létesítmény elhelyezése a városszövetben,
- Hosszabb idő alatt (nem akciószerűen) megvalósítható fejlesztések (meglévő lakóterületek átépülése, ipari területek funkcióváltása, stb.)

3. Beruházás jellegű hálózatos projektek (H)

Hálózatos projektnak az egymással összehangolt, térben kapcsolódó beruházási jellegű projekteket nevezzük. A térben való kapcsolódás azt jelenti, hogy a hálózatos projekt kiterjedhet több városrészre, vagy akár a város egészére is, kapcsolódhat továbbá nagyobb léptékű térségi (országos, megyei, járási) hálózatokhoz is.

A hálózatos projekt

- Több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemekből áll,
- A város egészére vagy annak egy részére – például több akcióterületre – terjed ki,
- A projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik

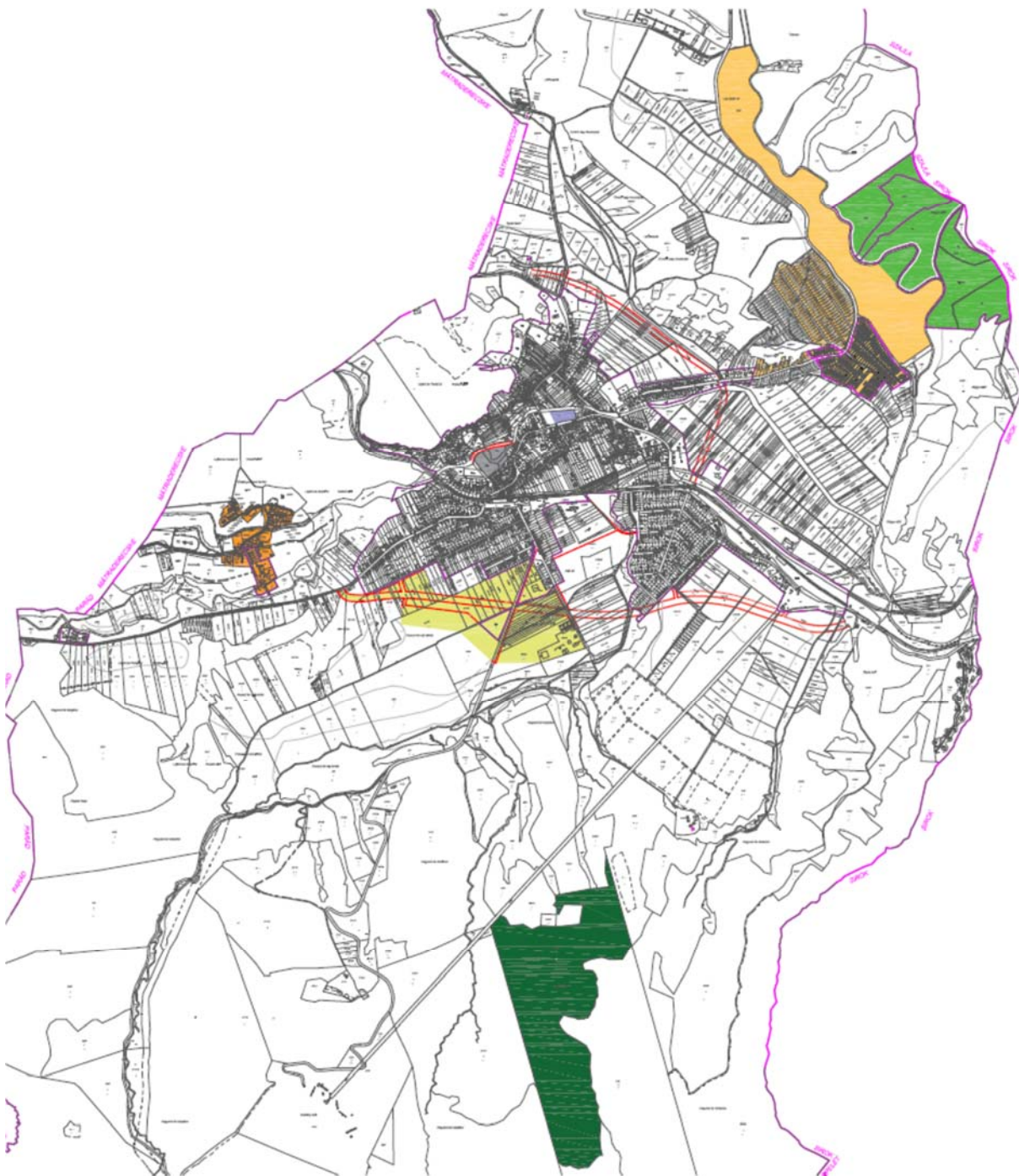
4. Nem beruházási jellegű hálózatos projektcsoomagok (soft projektek) (S)

Nem beruházás jellegű hálózatos programcsomagnak nevezzük mindazon projekteket, melyek sloft elemként nem köthető tényleges beruházáshoz, csak intézkedés jellegűek.

3 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

3.1.AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK

3.1.1. Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

3.1.2. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása

A stratégiában 8 akcióterület került kijelölésre a SWOT analízisből, a külső és belső összefüggésekből levezethető célok és fejlesztések alapján. A terület felhasználásukban is jól elkülöníthető területek kijelölését nagyban meghatározta, hogy az ITS-ben megfogalmazott programok a valós igényekhez és települési léptékhez igazítva kerültek meghatározásra. A tervezés jelenlegi fázisában még nem célszerű az akcióterületek végleges és pontos meghatározása, azok pontos lehatárolása a településrendezési eszközökben történhet meg.

3.1.2.1. Községi tér kialakítása közösségi központban (AT1)

Az akcióterület kijelölése, elhelyezkedése a településszövetben

Az akcióterület a község központjában Kossuth Lajos út – Tarna patak – Egészségügyi központ által határolt területen fekszik

A terület rövid bemutatása

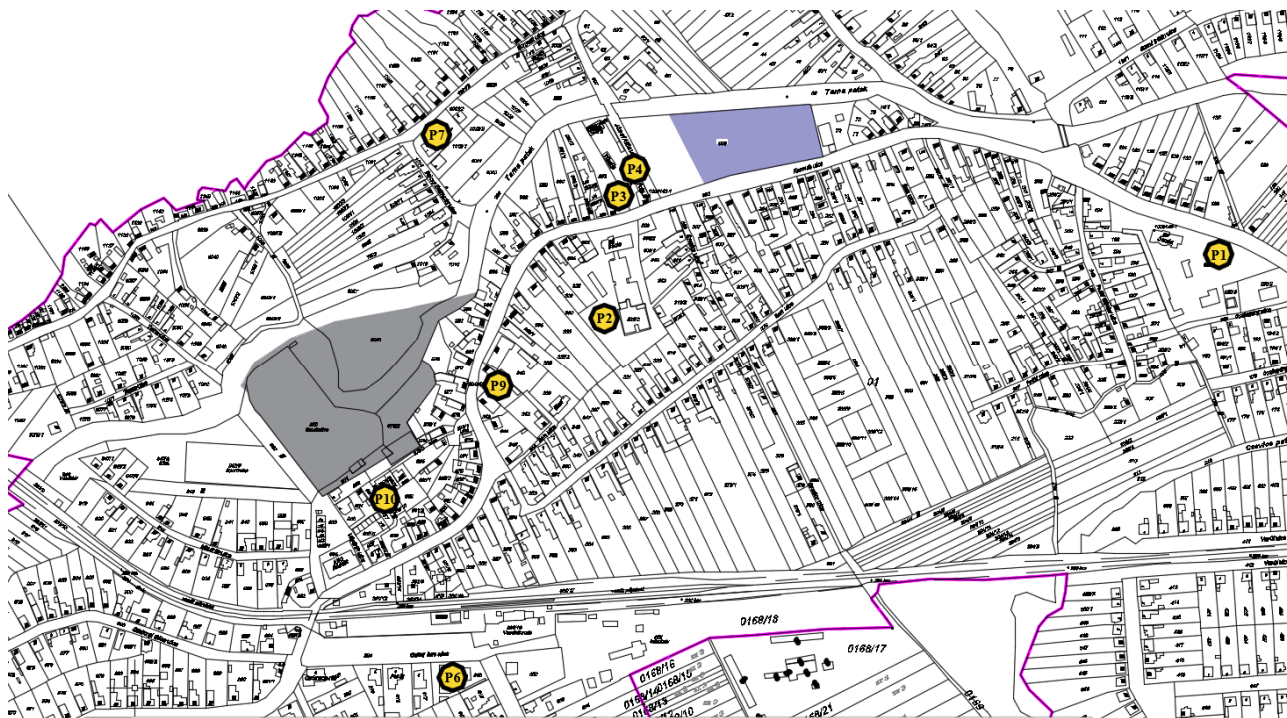
A terület funkcióját tekintve jelenleg is közpark. Kialakított aszfaltos kézilabdapályával és játszótérrel rendelkezik, a terület utcabútorzata leromlott elavult állapotban van. A terület közelében több buszmegálló is van, jelentős mennyiségű emberrel, aki a járatok közötti átszállásnál a buszmegállókban várakozik. A területre épült korábban még élelmiszer áruház is a szükséges parkoló területtel együtt. A terület jelenleg a közösségi tér szerepét nem megfelelő módon tölti be.

A településfejlesztési akció rövid leírása

A fejlesztés célja, hogy a település arculatába illő, burkolt közösségi tér alakuljon ki a területen, állandó színpaddal. Területen helyet kapna még edzőpark, ifjúsági játszótér, illetve emlék és szoborpark is. A zöldfelületek megújítása, parkosítás, utcabútor kihelyezés és a sétautak mellett közvilágítás kialakítása. A fejlesztésekkel megerősítésre kerül település kulturális, közösségi központja.

Az akcióterületen végrehajtandó fejlesztések az alábbi tematikus célok elérését szolgálják		
T3, T9, T10, T12, T13, T43, T44, T46, T48		
A településfejlesztési akció keretén belül tervezett projektek		
AT1P1	Terveztetés	A területre átfogó kertészeti, hasznosítási tervet kell készíteni, hogy az egyes fejlesztési elemek megjelenése, stílusa egymáshoz kapcsolódjon, egy egységet alkosson
AT1P2	Közösségi tér kialakítás	Közösségi tér kialakítása aszfaltos kézilabdapálya területén, állandó színpad létesítése, utcabútorok kihelyezésével, térburkolat cseréje
AT1P3	Játszótér, edzőpark	Játszótér esetleges áthelyezése, ifjúsági játszótér, saját súlyos edzőpark kialakítása
AT1P4	Emlék és szoborpark	Emlék és szoborpark kialakítása, ahol méltó módon meg lehet emlékezni a 48 szabadságharc, I. és II. világháború és 56-os forradalom hőseire, áldozataira
AT1P5	Gyalogút fejlesztés	Gyalogutak fejlesztése, közvilágítás kialakítása, gyalogutak melletti utcabútorok elhelyezése
Becsült költség		
n. a.		
Kivitelezés tervezett ideje		
2017-2019		

3.1.2.2. Községi sportolásra alkalmas fejlesztések a sportpálya területén (AT2)

Az akcióterület kijelölése, elhelyezkedése a településszövetben

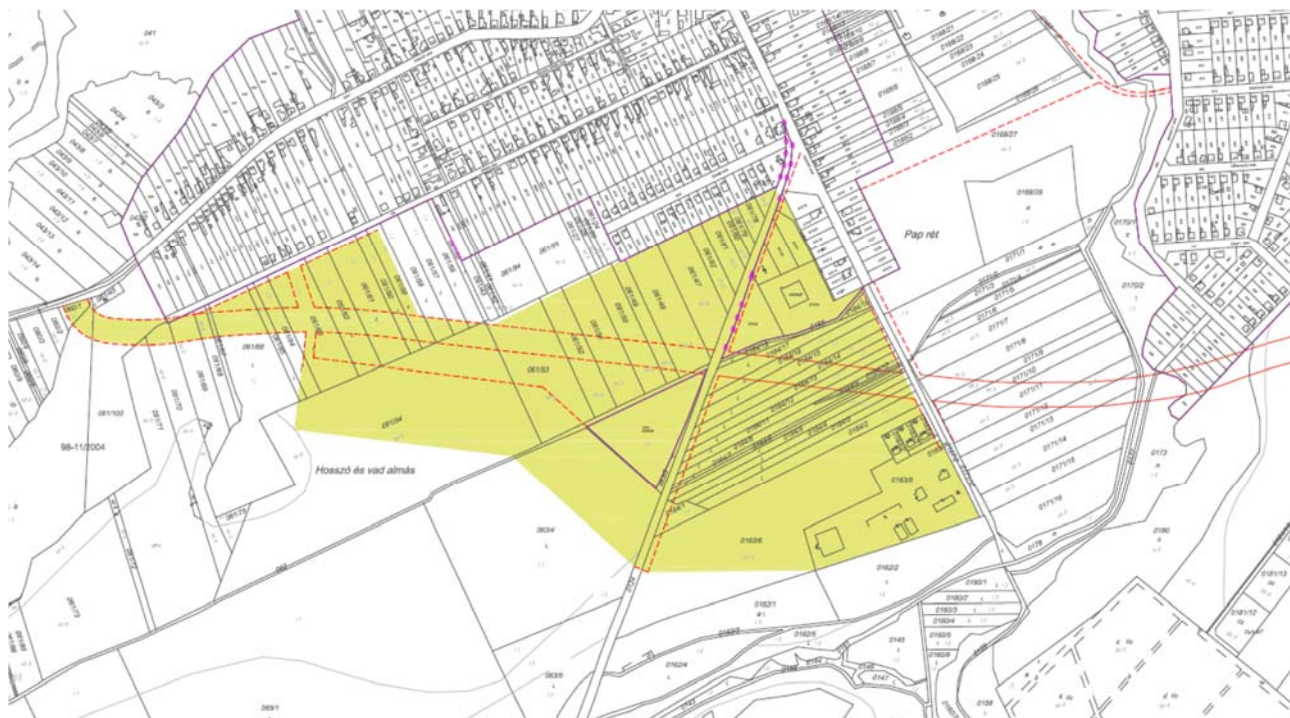
A Tarna-patak és a Kossuth Lajos út kanyarulatában, a Tarna utca folytatásában lévő területen található a futballpálya

A terület rövid bemutatása

A terület délnyugati felén jelenleg egy füves futballpálya és egy öltözőépület, középső részén egy salakos pálya, északkeleti végén pedig egy füves-bokros területrész található.

A településfejlesztési akció rövid leírása		
Az akcióterületen egy a jelenleginél magasabb minőségű, szélesebb körben, komfortosabban és biztonságosabban használható sportközpont kialakítása első sorban a települési közösségi élet emelése céljából.		
Az akcióterületen végrehajtandó fejlesztések az alábbi tematikus célok elérését szolgálják		
T3, T8, T9, T12, T44, T53		
A településfejlesztési akció keretén belül tervezett projektek		
AT2P1	Tervezés	Egységes, átfogó terv készítése a teljes területre, hogy az egyes beruházások területileg, megjelenésileg illeszkedjenek egymáshoz, egy átgondolt egységet alkossanak
AT2P2	Műfüves focipálya kialakítása	Nagypályás műfüves focipálya kialakítása a salakos pálya területén (öltöző épületgépészeti felújítása, műfüves pálya kialakítása)
AT2P3	Kiszolgáló létesítmény fejlesztése	Öltöző és kiszolgáló létesítmények energia hatékony felújítása, helyiségek funkcióinak átalakítása
AT2P4	Infrastrukturális fejlesztések	Külső infrastrukturális fejlesztések (füves pálya és zöldterületek automata öntözőhálózatának kiépítése, szurkolói területek fejlesztése, külső kerítés átépítése, szurkolói mosdóhelység kialakítása)
Becsült költség		
n. a.		
Kivitelezés tervezett ideje		
2017-2020		

3.1.2.3. Gazdasági akcióterület (AT3)

Az akcióterület kijelölése, elhelyezkedése a városszövetben

A település gazdasági központjának nagy része már a korábbi rendezési tervekben is a belterület délnyugati részén lett kijelölve, az Ifjúság utcai lakóterület – a Várbüki út – a 24-es útról leágazó belterületi gyűjtőút közötti területen

A terület lehatárolása adódik, a belterület szélén, azzal rövid szakaszokon érintkezve, meglévő gyűjtőút mentén elhelyezkedő, gyenge földminőségű terület

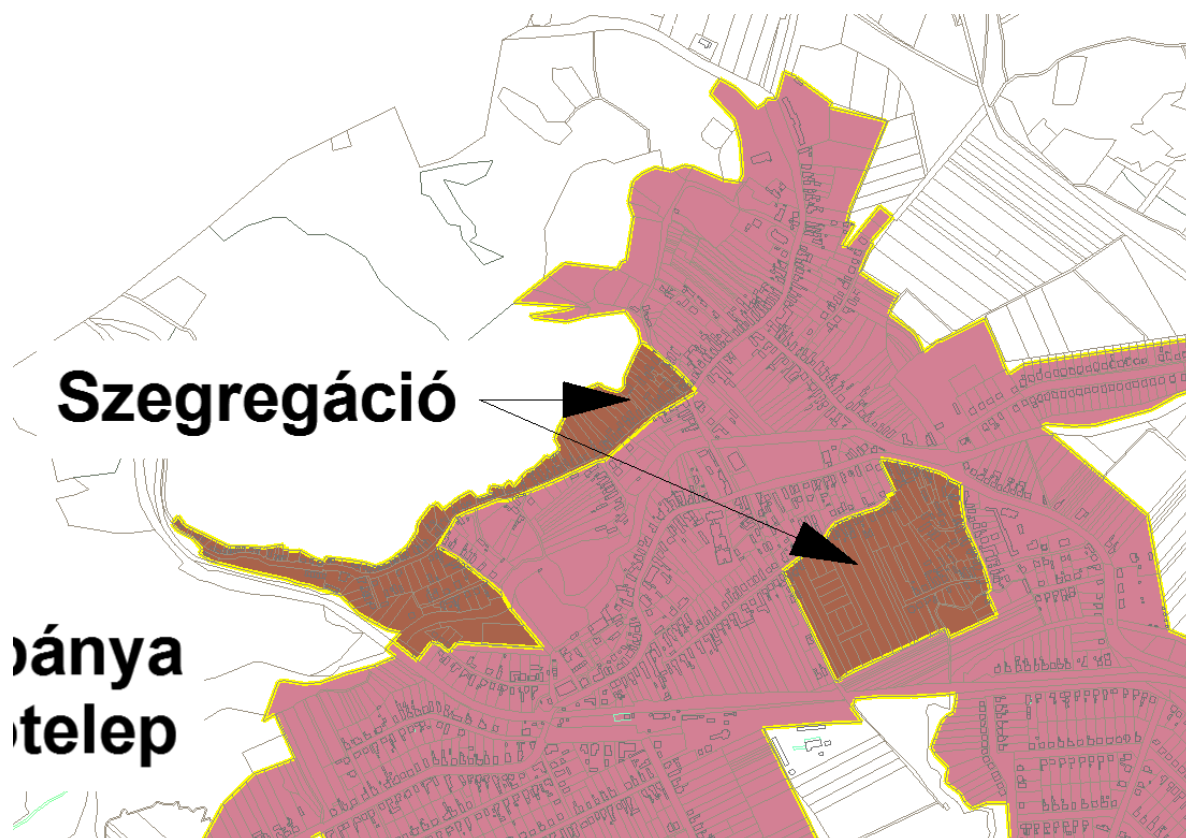
A terület rövid bemutatása

A gazdasági terület a település elkerülő útja mellett kezdett kialakulni, a korábbi tudatos tervezésnek köszönhetően. Az ipari területek hasznosítása eddig az előkészítetlenség miatt elmaradt.

A terület jelenleg kivett ipari terület (STRABAG volt aszfaltkeverő telepe), mezőgazdasági terület (legelő és szántó) és a volt csigafeldolgozó telep kivett művelési ágú területe

A településfejlesztési akció rövid leírása		
A gazdasági terület életre hívásával / ismételt használatba vételével új befektetési lehetőségek Településre vonzása. A területek előkészítése, alapvető infrastruktúra kialakítása az újrarendelt telekhatárokhoz. Megközelíthetőség biztosítása a települést elkerülő út meghosszabbításával		
Az akcióterületen végrehajtandó fejlesztések az alábbi tematikus célok elérését szolgálják		
T2, T3, T4, T16, T19, T23, T30		
A településfejlesztési akció keretén belül tervezett projektek		
AT3P1	Terület előkészítése	Rendezési terv módosítása Magántulajdonú területek megvásárlása Telekhatárok módosítása Mezőgazdasági területek kivonása művelés alól
AT3P2	Közműfejlesztések	Közmű csatlakozási pontok kialakítása, közműfejlesztés
AT3P3	Belső feltáró úthálózat kialakítása	Feltáró úthálózat kialakítása Véderdők telepítése
AT3P4	Távolsági szállítási feltételek javítása	Elkerülő út kiépítése, szállítási feltételek javítása
Becsült költség		
n.a.		
Kivitelezés tervezett ideje		
2017-2020		

3.1.2.4. Szegregációs akcióterület (AT4)

Az akcióterület kijelölése, elhelyezkedése a városszövetben

Recskben két jelentős méretű szegregátum található:

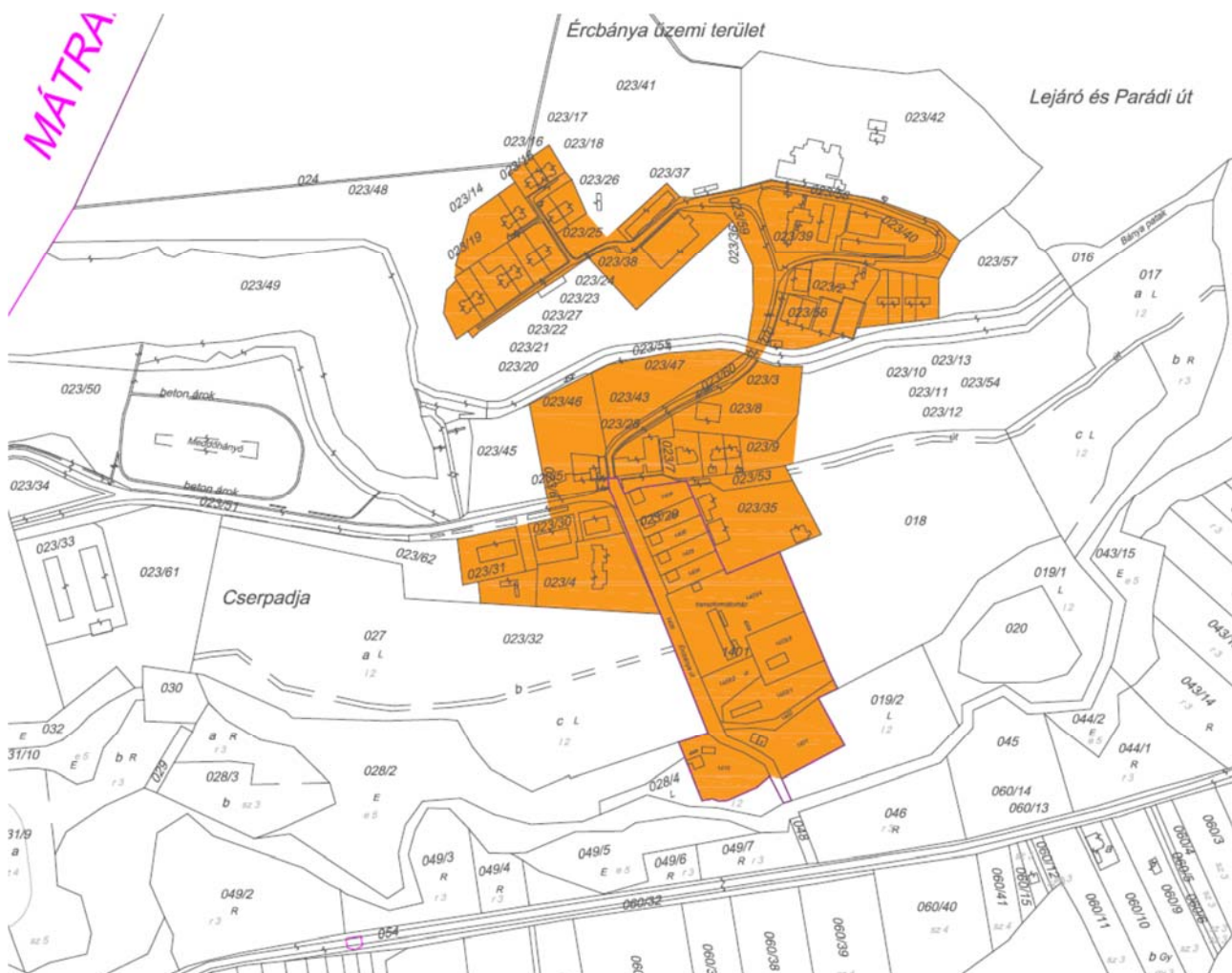
- Az 1. szegregátum esetében ez az Akác u. - Hunyadi J. út - Tarna u. - Vásártér u. - Parádi-Tarna folyó - vasút - belterületi határ közötti terület.
- A 2. szegregátum esetében pedig a Kossuth L. u. - Petőfi S. u. - Csevice-patak - Csevice u. - Bem J. u. által határolt terület.

A terület rövid bemutatása

A szegregált településrész hosszú idő óta meglévő adottság.
Pontos lehatárolása a KSH adatszolgáltatása alapján készült.

A településfejlesztési akció rövid leírása		
A szegregált területen belül lakók életminőségének javítása, esélyegyenlőségük megteremtése, elzártságuk csökkentése. Területen szennyvízcsatorna, útfelújítást tervezünk. A közúti hidak építésével a terület elzártsága, zsákutca jellege megszűnik.		
Az akcióterületen végrehajtandó fejlesztések az alábbi tematikus célok elérését szolgálják		
T5, T8, T10, T39, T40, T41, T43, T45		
A településfejlesztési akció keretén belül tervezett projektek		
AT4P1	Közműfejlesztés	Szennyvízcsatorna hálózat építése Hunyadi János utcában
AT4P2	Útfelújítás	Útburkolat felújítás Hunyadi út (József Attila út - Bajcsi Zsilinszki út között)
AT4P3	Híd és útépítés	Bajcsi Zsilinszki úti híd építése, útépítés Tarna utca úti híd építése, útépítés Petőfi Sándor utcában útépítés Bem József úti kapcsolatig
AT4P4	Ingyanhasznosítás	Hunyadi utca lakhatatlan lakásainak felszámolása Önkormányzati ingatlanok közműfejlesztése, értékesítése
Becsült költség		
n. a.		
Kivitelezés tervezett ideje		
2017-2018		

3.1.2.5. Ércbánya lakótelep (AT5)

Az akcióterület kijelölése, elhelyezkedése a városszövetben

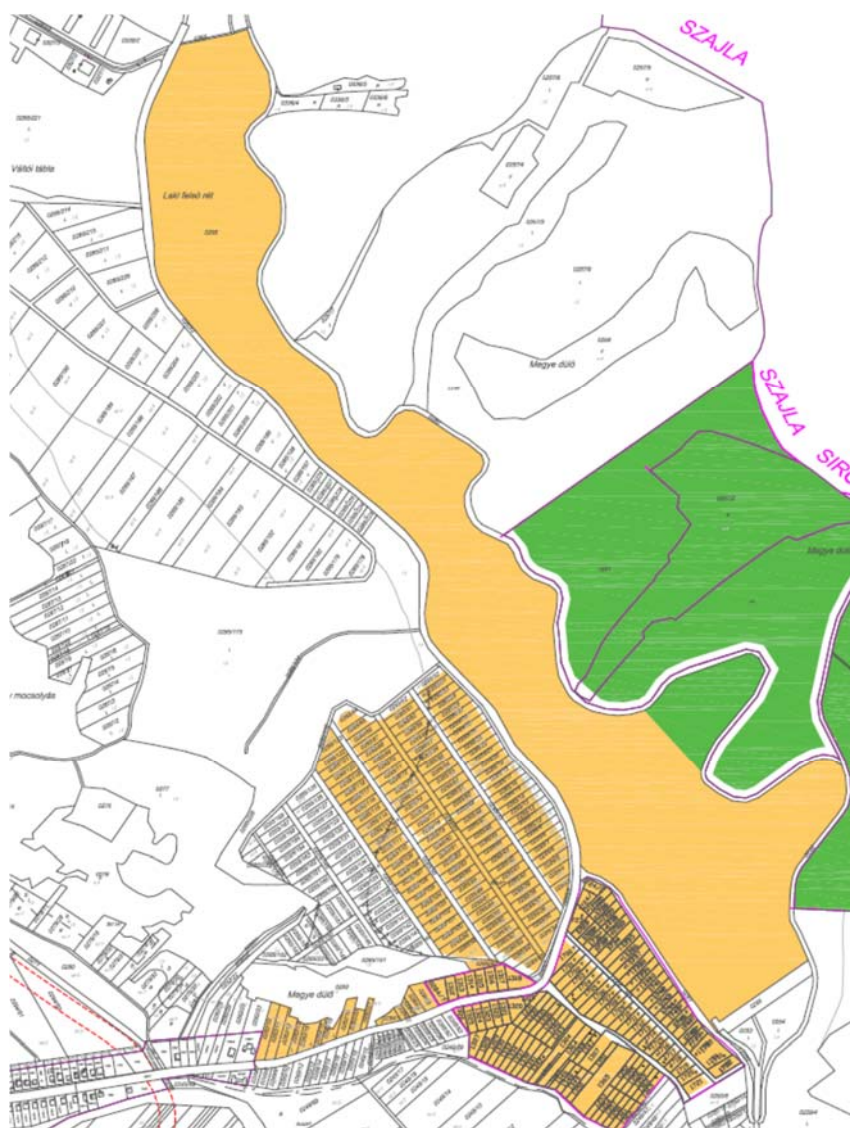
A belterület nyugati szomszédságában, az ércbánya és a Kossuth Lajos út között, az Ércbánya útról megközelíthető beépített terület, melynek lakótelkei a hatályos rendezési terv belterületbe vonja

A terület rövid bemutatása

Az Ércbánya mellett felépült lakótelep a településtől teljesen elkülönül, a Kossuth Lajos út Parád felőli végéről nyíló Ércbányai útról közelíthető meg. A lakótelephez tartozó házak sokfélék, családi házak (Ércbányai út), és különböző tömbházak (Ércbánya lakótelep) is megtalálhatók. Itt található, a falutól teljesen elszeparálva, minden központi szolgáltatás, látnivaló híján az Idősek otthona is.

A településfejlesztési akció rövid leírása		
Lakótelep rehabilitációja, lakhatási feltételek javítása, elszigeteltség csökkentése. Közmű és úttellátottság javítása, közlekedés javítása buszmegálló korszerűsítéssel. Közvilágítás kialakítása településközpontig, biztonságérzet javítása. Lakóingatlanok belterületbe vonása, lakáseladási – vásárlási feltételek javítása. Bányászati meddőhányók rekultivációja, bányászati szennyezések megszüntetése. A település célja a bányát üzemeltetők részére telephelyet biztosítani, az itt dolgozók számára elérhető lakóterületet kínálni.		
Az akcióterületen végrehajtandó fejlesztések az alábbi tematikus célok elérését szolgálják		
T1, T2, T3, T10, T11, T14, T36, T37, T38		
A településfejlesztési akció keretén belül tervezett projektek		
AT5P1	Közműfejlesztések	Szennyvízcsatorna hálózat építése Villamos hálózat fejlesztése Településközpontig közvilágítás kialakítása a kerékpárúton
AT5P2	Ingtatlanrendezések	Külterületi lakóingatlanok belterületbe vonása
AT5P3	Bányaterület rekultivációja	Bányászati károk felszámolása
AT5P4	Parkrendezés	Közterületi parkosítás, információs tábla kihelyezése, kamerarendszer kiépítése
AT5P5	Infrastrukturális fejlesztések	Úthálózat felújítása
AT5P6		Kerékpárúthoz kapcsolat kialakítása
		24-es út belterületbe vonása
Becsült költség		
n. a.		
Kivitelezés tervezett ideje		
2017-2018		

3.1.2.6. Búzás-völgyi horgásztó (AT6)

Az akcióterület kijelölése, elhelyezkedése a városszövetben

A Búzás-völgyi tó északkeleti és délnyugati oldala. A terület jelenleg külterület, településrendezési és építészeti eszközökkel a tervezés és kivitelezés során szükséges a település karakteréhez való illesztése.

A terület rövid bemutatása

Jelenleg beépítetlen, szép táji környezet, füves, a tó partján pedig fákkal szegélyezett terület.

A településfejlesztési akció rövid leírása

Recsk községben, a Búzás-völgyi tó északkeleti oldalán befektető tervező létrehozni Magyarország első, tisztán klinikaként működő nemzeti protonközpontját rákgyógyászati célokra. Ez a központ az ambuláns módon végzett protonszugár kezelésre fog szakosodni. A beruházás illeszkedik Recsk hosszútávú településfejlesztési elképzeléseibe, megvalósulásában együttműködő partnerként részt vesz.

A tópart délnyugati oldalán, a felparcellázott, de nem használt területen kemping/glamping irányú fejlesztéseknek tervez helyt adni a település.

Az akcióterületen végrehajtandó fejlesztések az alábbi tematikus célok elérését szolgálják		
T3, T9, T12, T13, T24, T34		
A településfejlesztési akció keretén belül tervezett projektek		
AT6P1		Protonsugárzást alkalmazó Magyar Nemzeti Ráktérápiás Központ létrehozása és üzemeltetése
AT6P2		Szorosan együttműködés tudományos, technikai és klinikai téren a budapesti egyetemi klinikával és Európa, valamint a Tengerentúl vezető protonterápiás intézményeivel is.
Becsült költség		
300 Mft		
Kivitelezés tervezett ideje		
2017-2018		

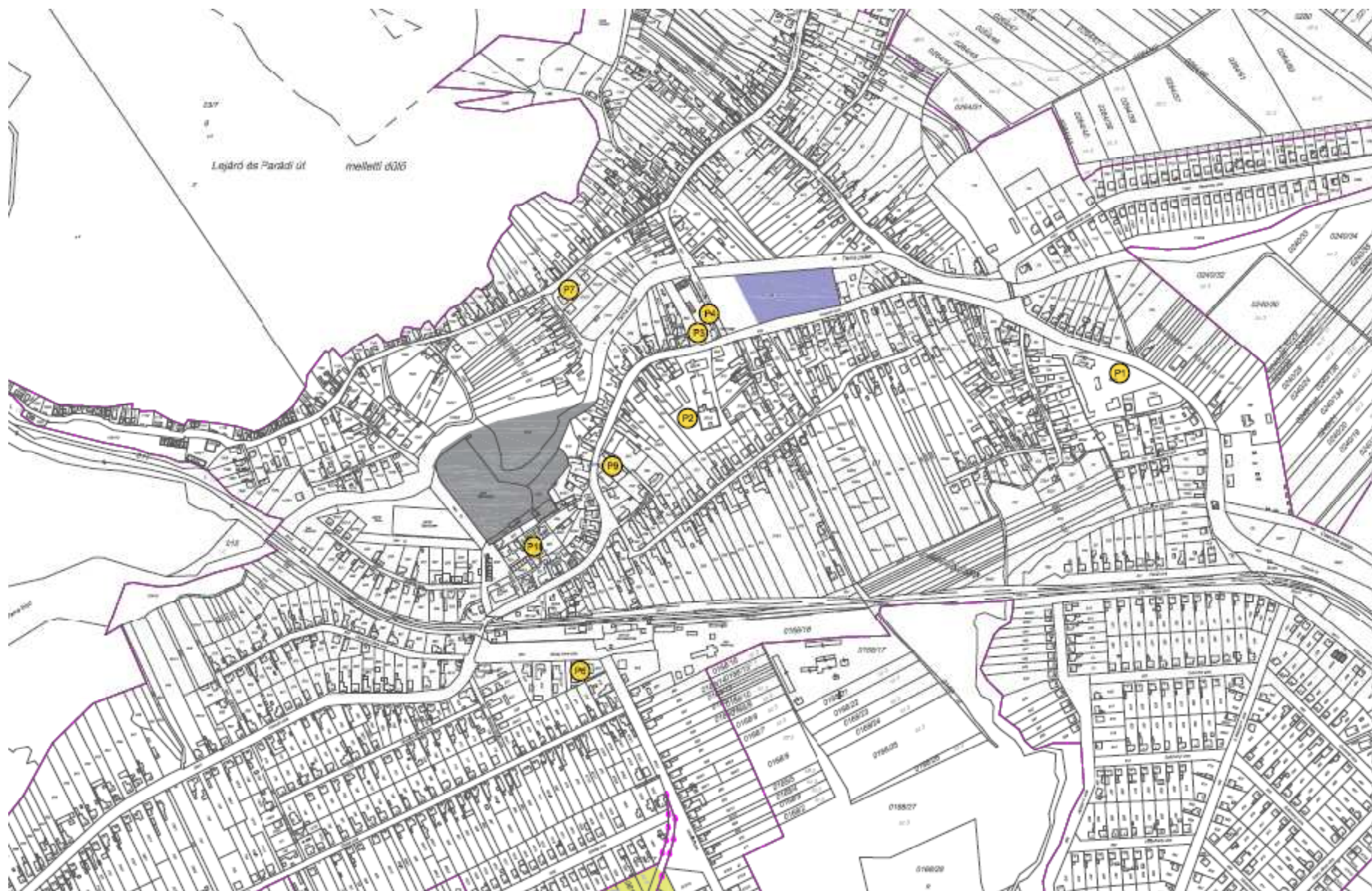
3.2.AKCIÓTERÜLETEN KÍVÜLI PROJEKTEK

3.2.1. Akcióterületen kívüli projektek összefoglaló jellegű bemutatása, vázlatos pénzügyi terve

Projekt megnevezése		A projekt rövid leírása	Becsült költség/ kivitelez és	Pályázati lehetőség/ finanszírozás	Tematikus célokkal való kapcsolat
P1	Óvoda és bölcsőde családbarát fejlesztése	Óvoda családbarát átalakítása, kerékpártárolók elhelyezése, parkoló kialakítása, hátsó bejárat kialakítása szilárd burkolattal	10 MFt / 2017	n.a.	T2, T3, T42, T43, T44
P2	Általános iskola és konyha energia hatékony felújítása	Konyha energetikai felújítása, konyha felújítása	/ 2016	n.a.	T50
P3	Önkormányzati hivatal mellet parkoló kialakítása	Település központjában 24 sz. főút és 2411 közút csatlakozásában működő intézmények (iskola, rendőrség, gyermekjóléti szolgálat, könyvtár, önkormányzat) használói számára közlekedésbiztonság érdekében. Az Eger, Gyöngyös irányába buszközlekedést választók számára gépjármű leállási lehetőség.	40MFt / 2017	ERFA	T44, T42, T43
P4	Önkormányzati hivatal homlokzat felújítása, fűtőkorszerűsítése	Épület homlokzatszigetelésével, fűdémzsigeteléssel, nyílászáró cserével energiahatékonyság elérése	35 MFt / 2017	TOP	T51
P5	Művelődési ház homlokzat felújítása, fűtőkorszerűsítése	Épület homlokzatszigetelésével, fűdémzsigeteléssel, nyílászáró cserével energiahatékonyság elérése	48 MFt / 2017	TOP	T13
P6	Gyermekjóléti központ felújítása	Épület energetikai felújítása, belső terek korszerűsítése családbarát kialakítása	n. a.. 2018	n.a.	T51, T52
P7	Recski Nemzeti Emlékpark fejlesztése	A történelmi események bemutatását életszerűvé, interaktívá kell tenni, annak érdekében, hogy a fiatalok minél pontosabban megismerhessék azt.	80MFt / 2017-2018t	ERFA	T13, T25, T34
P8	Palóc népi élet bemutatása	Palócház megközelíthetőségének javítása, információs táblák kihelyezése	15MFt 2017-2019	n.a.	T34, T35
P9	Termelői piac kialakítása	Település kereskedelmi központjában (Vásártér 936 hrsz. ja Vásártéren termelői piac kialakítása,	5.000.000	LEADER,	T18, T19, T27, T28,

		szilárd burkolattal, fedett árusítóhelyekkel, illemhelyekkel, hulladéktárolási lehetőségek megteremtésével.	/ 2017. II. félév	ERFA	T29, T47, T48
P10	Jámbor Vilmos arborétum látogathatóvá tétele	Az arborétum növényzetének megújítása, infrastruktúra kialakítása (esőbeálló, információs táblák,) fogadó és bemutató épület építése	80MFt / 2017	n.a.	T7, T8, T9, T32, T34

3.2.2. Akcióterületen kívüli projektek elhelyezkedése a településen

3.3. HÁLÓZATOS PROJEKTEK

3.3.1. Hálózatos projektek összefoglaló jellegű bemutatása, vázlatos pénzügyi terve

Projekt megnevezése		A projekt rövid leírása	Becsült költség/ kivitelez és	Pályázati lehetőség/ finanszírozás	Tematikus célokkal való kapcsolat
H1	Nagykő, Csevice-forrás, Kanászvár bekapcsolása a turista útvonalakba	A Mátraderecske-Recsk határán, de Mátraderecske területén álló, 13. században épült vár romjának részletes bemutatása, a turisztikai útvonalakba való bekapcsolása településközi együttműködéssel tervezett, melyhez a vár építéstörténeti kutatásának folytatása is szükséges.	n.a.	LEADER	T9, T33, T34
H2	Információs táblák kihelyezése a fontosabb épített örökségi/lakosságtájékoztatási helyszíneknél	Információs táblák elhelyezésével helyi lakosok informálásának segítésére, örökségi helyszíneken információs tábla kihelyezése	n. a.	LEADER	T34
H3	Tarna-menti kerékpárút kiépítése a Tarna-menti településekhez csatlakoztatva	Recsk és Parád települések között, a Tarna-menti kerékpárút kiépítése mind turisztikai, mind a település belső közlekedési hálózatának fejlesztése céljából kiemelt jelentőséggel bír. Meg kell vizsgálni és a lehetséges nyomvonalra javaslatot kell tenni, valamint a készülő rendezési tervben szerepeltetni szükséges a kerékpárút Recsket feltáró szakaszát.	300.MFt / 2018	TOP pályázat	T1, T3, T9, T10, T12, T45,
H4	Belterületi vízrendezés	Belterületi vízrendezéssel felszíni vízelvezetés javítása, elöntések csökkentése. Települési utcaképek javítása, rendezése, patakmeder rendezése	n. a.	TOP pályázat	T10
H5	Patak menti sétaút kiépítése	A település a patakokra van felfűzve. A patak ma is lánc lehetne, ami összetartja, összeköti a falut és központot képez. Annak érdekében, hogy a patakpart tehát egy "közösségi tér" legyen, a patak völgyben egy sétaút kialakítását tervezi a Település, amely kapcsolatot teremt a patakkal a sétálni, pihenni vágyók számára, ugyanakkor megtartja a vízfolyás természet közeli állapotát.	5 MFT / 2018-2020	LEADER	
H6	Egységes rendszerű parkrendezés, zöldterületi fejlesztés	A településépítészeti minőségének, állapotának a javítása, az utcaszépítés fontos és szükséges eszközök, nem csupán település-esztétikai kérdés, hanem helyi szociális és gazdasági szinten is jelentős tényező.	80MFt / 2016-2018	TOP pályázat	T3, T9, T10, T12, T13, T48
H7	Buszmegállók rendszer szintű felülvizsgálata, felújítása, telepítése	Meglévő buszmegállók felújítása, belső világítás kialakítása, hulladékgyűjtők kihelyezése, egységesítése. Buszmegállók kiépítése nem kiépített helyeken. Rendszerintű felülvizsgálat új buszmegállók telepítéséhez (Kenyeres tanya, Óvoda, Hunyadi út 3-5 előtt).	n. a.	TOP pályázat	T1, T2, T20, T44, T48

H8	Kerékpáros közlekedést segítő fejlesztések	Kerékpáros közösségi közlekedést lehetővé tévő beruházások. Kerékpártárolók kialakítása közintézményeknél, buszmegállóknál, sportlétesítményeknél	n. a.	TOP pályázat	T9, T20, T43, T44
H9	Szelektív hulladékgyűjtő szigetek telepítése	Természettudatos gondolkodásmód elősegítése szelektív hulladékgyűjtés további erősítésével hulladékgyűjtő szigetek kialakításával	n. a.	TOP pályázat	T9, T10
H10	Települési kamerarendszer kialakítása	Rendőrségi hálózatba integrált kamerák elhelyezése a település fontosabb csomópontjaiba (cca. 8 helyszínen)	8MFt / 2016-2017	TOP pályázat	T11
H11	Recsk - Szajla 24122 és 2411 számú összekötő út felújítása és építése	Recsk és Szajla települések közötti 24122 számjegyű földút szilárd burkolattal történő kiépítése szükséges a Heves megye szabályozási tervében szereplő 2411. számú út nyomvonalának részbeni felhasználásával. Megkönnyítve a Szajlai lakosság munkába járását Recsk és Parád irányába.	n.a. / 2019-2020	GINOP pályázat	T3, T20, T21, T23, T24
H12	Tanoda program	Tanoda kialakítása és üzemeltetése	n.a. / 2019-2020	GINOP pályázat	

3.4.NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ HÁLÓZATOS PROJEKTCsomagok (SOFT PROJEKTEK)

Projekt megnevezése		A projekt rövid leírása	Becsült költség/ kivitelez és	Pályázati lehetőség/ finanszírozás	Tematikus célokkal való kapcsolat
S1	Helyben maradási, letelepedést támogató intézkedésrendszer	Önkormányzati rendelettel szabályozott módon a helyiek lakásvásárlásához támogatási rendszer kialakítása, illetve lakóingatlan vásárlás után Önkormányzati bérlet program kialakítása	4 MFt/év / folyamatos	saját forrás	T3, T4
S2	Kisgyermekes szülők munkaerőpiacra történő visszatérésének segítése	Óvoda nyitvatartási idejének munkaerő piaci elvárásokhoz igazítása, lakosság tájékoztatásával. Kisgyermekes családok munkalehetőségének javítható.	n. a. / folyamatos	saját forrás	T1, T2
S3	Versenyképes iskolai ismeretek szerzésének elősegítése	Iskolai fakultációk segítségével/támogatásával magasabb szintű ismeretanyag biztosítása, hogy a recski középiskolák fiatal jobb esélyekkel tudjon szakmát/iskolát választani	n. a. / folyamatos	saját forrás	T5, T6, T7, T8, T9
S4	Szórakozási, kikapcsolódási, sportolási lehetőségek támogatása	Civil szervezetek célirányos programtámogatásával elérhetőbb válhat a minőségi kikapcsolódás és sportolási lehetőség	4MFt / folyamatos	saját forrás	T9, T13
S5	Vállalkozóvá válás ösztönzése	Információs vállalkozói központ kialakítása, tájékoztatás	n. a. / folyamatos	n.a.	T17
S6	Munkába állás elősegítése	Felnőttoktatás elősegítése	n. a. / folyamatos	n.a.	T19
S7	Helyi adottságokon alapuló, fenntartható mezőgazdaság	Helyi termékfeldolgozó, hűtőház építése	n. a. / folyamatos	n.a.	T18
S8	OKJ képzések, szakképzések elérhetőbbé tétele	Együttműködve a Munkaügyi Központtal és szakképző intézetekkel versenyképes/hiányszakmák oktatásának megszervezése esti tagozattal a településen	n. a. / folyamatos	saját forrás	T6, T8

3.5. ÜTEMEZÉS

A kijelölt akcióterületek jellemzőit megvizsgálva a következő szempontok alapján rangsort szükséges meghatározni a fejlesztések között:

- indokoltság, szükségesség:
 - a fejlesztések által érintett lakosság száma és szociális helyzete,
 - az akcióterületi fejlesztések időszerűsége,
 - a fejlesztések lakosság általi elfogadottsága és támogatottsága,
- hatások:
 - az akcióterületi fejlesztések hatása a település egészére,
 - az akcióterület jelentősége a település lakófunkciójára nézve,
 - az akcióterületi fejlesztések gazdasági és társadalmi multiplikátor hatása,
- finanszírozás és fenntarthatóság:
 - a támogatási források megszerzésének lehetősége és esélye,
 - a rendelkezésre álló önkormányzati saját erő nagysága,
 - a bevonható magánforrások mértéke,
 - a létrehozott kapacitások fenntarthatósága.

A kialakult prioritási sorrend összességében a megvalósítás ütemezését is befolyásolja, ahogyan azt az alábbi táblázat alapján is kirajzolódik.

Akcióterületek javasolt prioritási sorrendje	2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Közösségi központ				X						
Sportpálya				X						
Települési terület		X								
Szegregáció			X							
Rekreációs terület			X							
Ércbánya lakótelep			X							
Gazdasági akcióterület				X						
Búzás-völgyi tó				X						

1. táblázat: Az akcióterületi fejlesztések kezdetének ütemezése

4 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

4.1. TÁRSADALMI HELYZETKÉP

Recsk népessége 2015-ben 2673 fő volt. Lakónépessége 2001-től folyamatosan csökkent. Ezt a tendenciát részben a természetes fogyás, azaz hogy a halálozások száma a településen meghaladja a születések számát, valamint a negatív vándorlási egyenleg indokolja (azaz az elvándorlás száma meghaladja az odavándorlók számát.) Az elmúlt tíz évben a 0-14 éves korúak aránya csökkent, a 60 év felettiek aránya nőtt a lakosságon belül. Az aktív korú népesség száma csökkent az elmúlt tíz évben. A 2011-es népszámláláskor a 60 éven felüli nők száma elérte, sőt meghaladta a 20 éven aluli nők számát. A település öregedési mutatója az országos, megyei átlagnál is kedvezőtlenebb, egyedül a járási adatoknál mutat kedvezőbb képet. Recskben száz családra jutó gyermekek száma 2011-ben 95 volt. A recski családok 61%-a gyermekes, leginkább 1 ill. 2 gyermekes. Ez az arány a járási adatokhoz képest kis mértékben magasabb. A település lakossága stagnáló, lassú előreledést mutató.

Míg a Heves megyei járások közül a második legmagasabb a roma nemzetiségűek aránya a Pétervásárai járásban addig a kistérség települései és a szomszédos települések közül Recsk (14%) az 5. helyen áll ugyanezen nemzetiség arányát tekintve. A községben Roma Nemzetiségi Önkormányzat is működik.

Recsk népességének képzettsége a megyei átlagtól elmarad, alig jobb, mint a kistérségi átlag. A lakosság 28,6%-a legalább érettségivel rendelkezik, míg 7,4%-a egyetemi vagy főiskolai diplomát is szerzett. A kedvezőtlen képzettségi adatok a lakosság foglalkoztatottságában is tükröződnek. Bár a 2009-es csúcshoz képest a regisztrált munkanélküliek száma folyamatosan csökken, 2013 és 2014 között újra emelkedett a számuk. Az aktív korú (15-64 éves) népességen belüli regisztrált munkanélküliek száma meghaladja az országos, megyei átlagot, de kedvezőbb a járási adatoknál. 2016 februárjában a regisztrált munkanélküliek száma 168 fő volt, ugyanezen időszakban pedig a 365 napnál régebben, folyamatos nyilvántartásban regisztrált munkanélküliek száma 33 fő volt. A tartós munkanélküliek aránya messze elmarad a megyében 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek az összes munkanélküli százalékától. Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban (Ipari és építőipari, gépkezelő, összeszerelő, járművezető, valamint szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások) foglalkoztatottak megoszlása az aktív korúak arányában 2009-től folyamatos emelkedést mutatott, annak ellenére, hogy 2011-től a megyében már megfordult a tendencia. Ennek ellenére a járást tekintve még mindig a középmezőnyben foglal helyet a település. Kedvezőtlen folyamat a 25 év alatti regisztrált munkanélküliek arányának növekedése is.

Recsk nagyközség a Pétervásárai kistérségen belül a déli településcsoport térszervező települése. A kistérség déli területei Eger és Gyöngyös irányába rendelkeznek gazdasági kapcsolatokkal. A munkaképes lakosság foglalkoztatási lehetőségei – melyet a korábbi évtizedekben az ércbánya, kőbánya, a termelőszövetkezet és a környező települések nagyüzemei biztosítottak - jelentős mértékben csökkentek. A rendszerváltásnak a térségben élő lakosság főleg a hátrányos gazdasági következményeit volt kénytelen megélni; a munkaképes lakosság foglalkoztatása – amelyet a korábbi évtizedekben az ércbánya, kőbánya, s a termelőszövetkezet mellett a környező települések nagyüzemei biztosítottak – napjainkra megszűntek: az ipari termelést folytató vállalatok (recski Ércbánya Vállalat) megszűnése miatt sokan veszítették el munkahelyeiket, a siroki Mátravidéki Fémművek, Mátraderecskei Téglagyár, recski Kőbánya Vállalat privatizációja csökkentette a munkaslétszámot, lökészerűen növekedett a munkanélküliség.

A mezőgazdaság rendkívül kedvezőtlen adottságának hátrányai fokozottabban érvényesültek, a mezőgazdaságban a korábbi termelési rendszerek felbomlottak. A birtokviszonyok rendezetlensége a kedvezőtlen természeti adottságok mellett teljes mértékben ellehetetlenítette a versenyképes mezőgazdasági szektor megteremtését. Az elhelyezkedési lehetőségekre nincs esély, a kisparcellákon magas költségen, alacsony hozamokat érnek el, ez még az önellátó szükségleteket is alig fedezi.

A lakosság minden rétegénél csökkentek a reáljövedelmek.

A fentiekben jelzett, időközben bekövetkezett gazdasági, társadalmi változások kapcsán igen sok dolgozónak kellett elhagynia munkahelyét. A sorozatos leépítések kényszervállalkozásokhoz vezettek. A vállalkozók tőkeereje alacsony, ráadásul a térségben keletkezett profit visszaforgatása nem történik meg, így a lemaradás csak fokozódik. A gazdálkodó szervezetek mind pénzügyileg, mind a piaci helyzetet tekintve instabilak, tőkehiányosak, a kintlevőségek aránya nagy, eladósodottak, a rendelési állományuk csupán néhány hónapra elegendő, a vállalkozási ismeretek is hiányosak. Az ipar-, építőiparban működő vállalkozások arányában 2009 és 2010 között közel 2,5%-os visszaesés volt tapasztalható, ugyanakkor még így is a kistérség 6. helyén áll. A szolgáltatásokban működő vállalkozások aránya ugyanebben az időszakban 1,89%-os emelkedést mutatott. A szolgáltatásokban működő vállalkozások számát tekintve Recsk messze megelőzi a kistérség összes települését.

A településen 65-70 db telephellyel rendelkező társas vállalkozás működik. Jelenleg a település legnagyobb foglalkoztatója a bútorgyártással foglalkozó Medal Hungary Kft, amely 2006. évben kezdte meg működését és több mint 100 főt foglalkoztat. Az üzemben igényes, bőrrel bevont kárpitos bútorokat készítenek. 2012. évben egy újabb – ugyancsak bútorgyártással foglalkozó - cég kezdte meg működését Wolmat Kft. néven további 50 fő foglaltatását biztosítva.

Recsk község helyben biztosítja lakosai számára az alapfokú ellátást, sőt egyes létesítményei - központi orvosi ügyelet, OTP, Takarékszövetkezet, kereskedelmi szolgáltatók (CBA, COOP) - a környező települések ellátásából is részt vállalnak.

Recskben 1297 lakás található, melynek 79%-a 60m² fölötti, 84%-uk összkomfortos vagy komfortos. A lakásállomány korára jellemző, hogy 93,6%-ban 1990 előtt épültek, 47%-uk 1960 előtt. A lakások 79%-a van közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba, 65%-a közcsatorna hálózatba bekapcsolva.

A település általános iskolájában a tanulói létszám 2014-ben 171 fő volt. A roma tanulók aránya az összlétszámon belül már meghaladja a 49%-ot. (2008-ban ez az arány 40% volt). Arányuk tehát folyamatosan emelkedik. Az alsó tagozatban van olyan osztály, ahol létszámuk az 50%-ot is meghaladja. Az osztályok létszáma 20fő körül mozog. Az osztályok összetétele igen heterogén. Minden osztályban található kb. 3-8 olyan gyermek, aki tanulási nehézségekkel, magatartásbeli problémákkal és beilleszkedési zavarokkal küzd, illetve a másik póluson a tehetséges tanulók kiemelkedő tanulmányi eredménnyel. Sajnos helyzetünkből adódóan (magas a munkanélküliek száma, fokozottan nő az etnikai kisebbséghez tartozók aránya) a veszélyeztetett és hátrányos környezetben nevelkedő gyermekek száma is fokozottan emelkedik. Jelenleg 8 tanulói csoport, minden évfolyamon egy-egy osztály működik az iskolában. Az általános iskola épületében kapott helyet a Balassi Bálint Gimnázium Recski Tagintézménye, amely gimnázium esti munkarendű felnőttoktatás keretében kínál tanulási lehetőséget.

4.2. A SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK

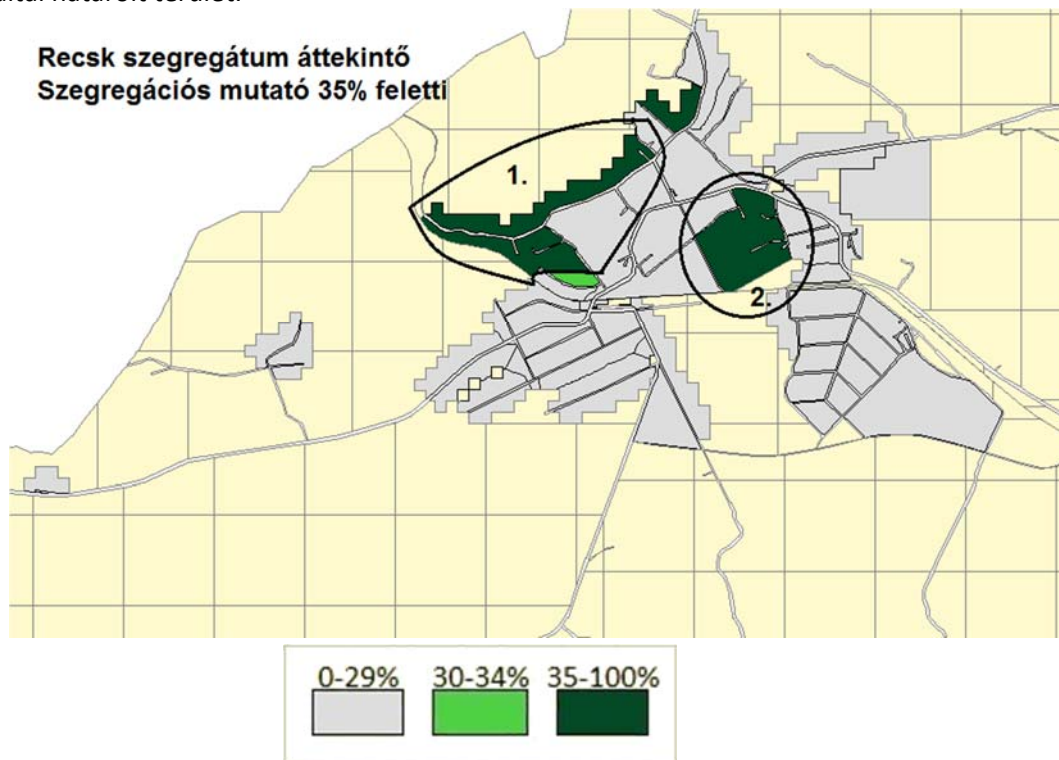
A szegregáció fogalmát a hazai szakirodalom leggyakrabban a területi elhelyezkedéssel, lakhatással és az ebből következő intézményi – Magyarországon jellemzően az oktatás területén jelentkező – elkülönüléssel/elkülönítéssel kapcsolatban használja. Szegregációnak nevezzük azt a jelenséget, amikor egy-egy településen belül a különböző társadalmi rétegek, etnikai csoportok stb. lakóhelye erősen elkülönül egymástól. A szegregáció együtt jár a jövedelmi viszonyok és a települési infrastruktúra lényeges egyenlőtlenségeivel.¹

Recskre a Központi Statisztikai Hivatal Népszámlálási főosztálya a 2011-es népszámlálás adatai alapján elvégezte a településen található szegregátumok lehatárolását. A lehatárolás a 314/2012-es Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján történt. A szegregációs mutató a 2011-es népszámlálási adatokból állítható elő. A 314/2012-es Kormányrendeletben foglaltak szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket.

¹ Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába, Osiris kiadó, 1997. 194. o.

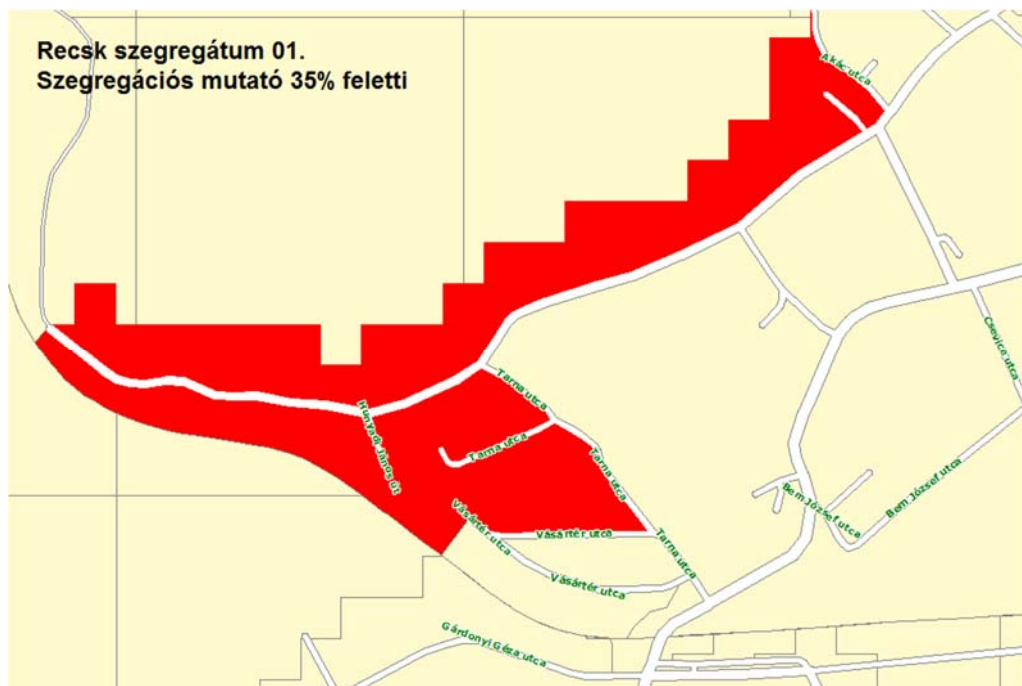
A következő térképen jól látható, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 35%, illetve a fölötti értéket vesz fel, ezek a szegregált területek:

- Az 1. szegregátum esetében ez az Akác u. - Hunyadi J. út - Tarna u. - Vásártér u. - Parádi-Tarna folyó - vasút - belterületi határ közötti terület.
- A 2. szegregátum esetében pedig a Kossuth L. u. - Petőfi S. u. - Csevice-patak - Csevice u. - Bem J. u. által határolt terület.

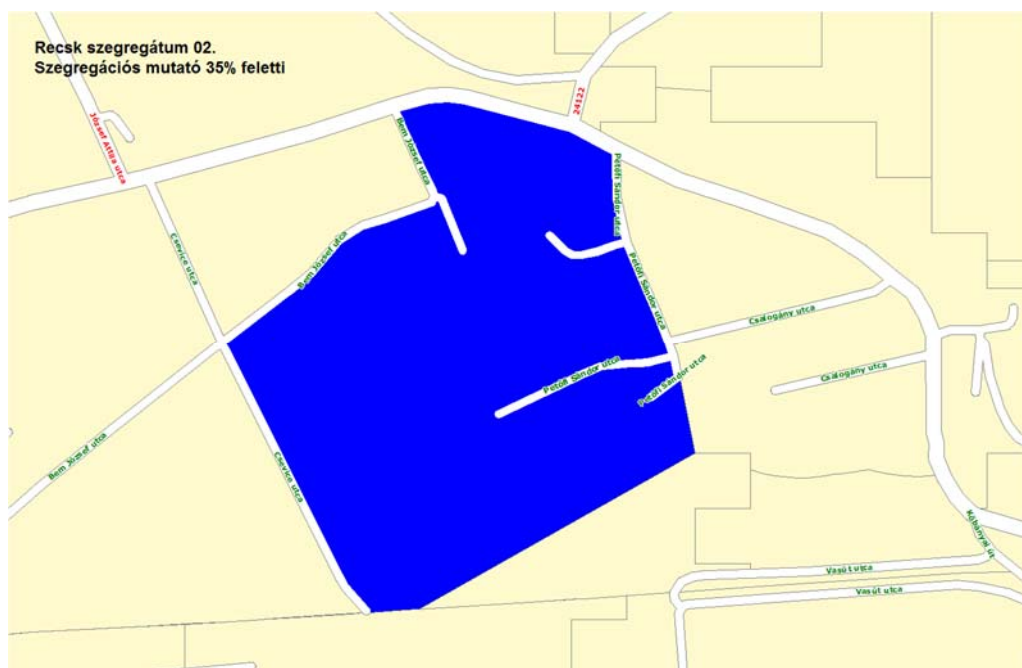

Ez a térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 30-34%, az ilyen területek szegregáció szempontjából „csak” veszélyeztetett területnek számítanak. E területet a Vásártér utca és Tarna utca határolja.

A bekarikázott területek, amelyeken a magánháztartásokban élők száma meghaladja az 50 főt. Ezen területek szegregátumokként jelennek meg.

1. szegregátum

2. szegregátum

*Szegregált területek részletes lehatárolása Recskben
/Forrás: KSH adatszolgáltatás 2016. – a 2011. népszámlálás alapján/*

Recskben két helyen található látványosan szegregálódott terület.

Az 1. szegregátum (Akác u. - Hunyadi J. út - Tarna u. - Vásártér u. - Parádi-Tarna folyó - vasút - belterületi határ) általános jellemzése: A szegregátum Hunyadi utcai sora a leginkább lecsúszó terület. Ez az utca régi,

elhanyagolt, vályog, többnyire komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások jellemzik, leginkább roma kisebbség által lakott. Az ingatlanok állapotának romlása egyre szembetűnőbb a József Attila utcától kifelé haladva. A régi malom környékén található a leginkább lepusztult, a legveszélyeztetettebb településrész. Az itt található alig egy szobás ingatlanok életveszélyes állapotúak. Ugyanakkor ez az a hely, ahol 1999-2000 években „szoc-pol” támogatásokkal és önkormányzati segítséggel sor került a lakhatásra alkalmatlan ingatlanok cseréjére, pótlására. Ezekben az években mintegy 20 lakás épült fel és biztosít méltó körülményeket az ott lakó hátrányos helyzetben lévő, elsősorban roma lakosságnak. Az itt lakók életmódja – udvar és utca használata jelentősen eltér a település többi részére jellemző életmódtól. A lehatárolt terület részét képezi a Tarna utca, mely egy sokkal rendezettebb településképet mutat. Az 1. szegregátum településen belüli fekvése, Vásártérhez, sportpályához és a vasútállomáshoz való közelsége kedvező. A terület közszolgáltatásokhoz való hozzáférése biztosított. Nincs közvetlen kapcsolata a másik lehatárolt szegregátummal. A lehatárolt szegregátum területén csak lakófunkció található. A szegregátum főbb utcái szilárd burkolattal ellátottak. Az alapvető infrastruktúrák közül a vezetékes víz, villany és a gáz a terület jelentős részén elérhető, kivétel ezalól a Hunyadi utca malmon túli legvége. A lehatárolt szegregátum teljes területén nincs kiépítve a szennyvízelvezetés. Minden infrastruktúra tekintetében elmondható, hogy a szegregátumon belül vannak még hiányos hálózatra való csatlakozások.

A 2. szegregátum (Petőfi S. u. - Csevice-patak - Csevice u. - Bem J. u.) a régi településrész része, nem romák által lakott, rendezett tömb. Településképileg nem különül el a település többi részétől. Régi építésű, de többnyire jó állagú, sok esetben felújított épületek jellemzik. Utcái szilárd burkolattal ellátottak, az alapvető infrastruktúrák hozzáférhetőek. A település igazgatási, egészségügyi központjának közvetlen szomszédságában helyezkedik el, minden intézmény könnyen elérhető, az óvoda a legtávolabbi, nehezebben megközelíthető intézmény.

Mindkét területen 35%-os a szegregációs mutató.

Recsk - Szegregátumok adatai (Forrás: 2011. évi népszámlálás)

Mutató megnevezése	Recsk összesen	1. szegregátum (Akác u. - Hunyadi J. út - Tarna u. - Vásártér u. - Parádi-Tarna folyó - vasút - belterületi határ)	2. szegregátum (Kossuth L. u. - Petőfi S. u. - Csevice-patak - Csevice u. - Bem J. u.)
Lakónépesség száma	2789	341	111
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	13,3	27,6	12,6
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	57,7	58,4	53,2
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	29,0	14,1	34,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	21,6	59,3	44,1
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	8,8	2,7	1,2
Lakásállomány (db)	1296	112	56
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	15,9	45,5	30,4
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-	43,4	74,9	64,4

59 évesek) belül			
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	15,5	47,7	35,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	50,6	23,5	30,9
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	47,3	61,0	71,7
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	2850		
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	47,9	78,0	38,1
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	59,7	79,5	72,1
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	15,2	28,6	32,3
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	8,5	14,3	12,9
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	14,1	46,2	25,0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	4,6	14,4	8,3

4.3.ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

4.3.1. AZ ELMÚLT ÉVEKBEN MEGVALÓSÍTOTT, A SZEGREGÁTUMOKAT ÉRINTŐ BEAVATKOZÁSOK

Recsk eddig nem készített Településfejlesztési Konceptiót. Recsk Nagyközség Önkormányzata Képviselő Testületének Gazdasági Programjában (2015-2019) fogalmazta meg célkitűzéseit. Célként fogalmazódott meg a munkahelyteremtés feltételeinek javítása, a meglévő munkahelyek megtartása, az öngondoskodó háztáji program megvalósításának támogatása. Recsk Nagyközség Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programmal (HEP) rendelkezik (2013). Az önkormányzati esélyegyenlőségi program tartalmazza az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel). A település küldetése a helyi esélyegyenlőség megteremtéséért a település lakosság megtartó szerepének növelése, a mélyszegénységben, munka nélkül élő emberek részére nagyobb munkalehetőség kiépítése a munkahelyteremtés által. A gyermekvállalás ösztönzése és a fiatalok arányának növelése a település fejlődésének biztosítására. A lakosság időskorú vagy valamely hátránnyal, fogyatékkal élő lakosainak minél teljesebb körű, korszerű ellátása, kiszolgálása napjaik gondtalanná tétele érdekében. Az idős, illetve hátrányos helyzetű lakosok igénybe vehetik az önkormányzati fenntartású szociális és gyermekjóléti intézményben az idősek klubja, valamint a házi szociális gondoskodás, családgondozás szolgáltatásait.

2013-ban befejeződött a Pétervásárai Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége Recski Munkaügyi Képviselőtanácsának kialakítása, ahol az álláskeresővel kapcsolatos ügyek intézésére van lehetőség. A képviselőtanács szervezésévé vált az országos munkaügyi szakrendszernek.

A településen roma nemzetiségi önkormányzat működik, mely ösztönzi az információs írástudásnak, az információ elérésének és felhasználása képességének fejlesztését a célcsoportnál. A „Tudásdepó-Expressz”-Országos könyvtári szolgáltatások bővítése, fejlesztése az oktatás és képzés támogatásának érdekében című pályázat keretében 2013 őszén számítógép és internethasználat oktatása érdekében ingyenes ismeretterjesztő foglalkozások megtartására volt lehetőség a könyvtárban a község roma származású lakosainak számára. ÚTRAVALÓ –MACIKA Ösztöndíjprogram esélyteremtő ösztöndíjak elnyerése érdekében a nemzetiségi önkormányzat együttműködik a program lebonyolítását végző könyvtárral.

Az önkormányzat 17/2000. (III.31.) határozatával döntött arról, hogy három önkormányzati tulajdonú ingatlan lakóház építés céljára térítésmentesen, beépítési kötelezettség előírásával átenged olyan roma lakosoknak, akik putriszintű épületekben élnek. További feltétel volt, hogy az érintetteknek a lakhatásra alkalmatlan építményt kiköltözés után el kell bontania. Az ily módon üressé vált telkeket az önkormányzat további jelentkezőknek adta át, az előzőekben leírt feltételekkel. Minden esetben vizsgálat tárgyává tették, hogy a fenti kedvezménnyel csak olyan személy élhessen, aki a romasoron, és bontásra váró épületekben él. Ily módon sikerült elérni, hogy a roma-soron, kis alapterületű, de az alapközművekkel ellátott magántulajdonú ingatlanok – szociálpolitikai támogatás igénybevételével – új lakásokkal épüljenek be, jó lakhatási körülményeket biztosítva immáron tulajdonosaiknak. Ugyancsak realizálódott, hogy ezekben az esetekben megszűnt a „putrik” szabálytalan, ingatlan-nyilvántartáson kívüli adásvétele.

A kiskorú gyermekek neveléséről, alapfokú oktatásáról 74 férőhelyes óvoda, valamint 143 férőhelyes általános iskola gondoskodik.

Már az óvodai nevelésben is fontos szerepet kap a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése, az esélyegyenlőség megteremtése, másság elfogadása. Főbb nevelési elvek között fogalmazódik meg az etnikai önazonosság biztosításának elve, mely által az óvodai keretek között is biztosítják a nemzeti, etnikai kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, Ugyanígy fontos hangsúlyt kap az előítélet mentesség elve és az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elve. Szakmailag felkészült, a hátrányokat és akadályokat korai szakaszban felismerő, azokat a fejlesztésekkel meghatározott szintre juttató pedagógiai módszereket alkalmaznak az óvodai nevelésben. Az általános iskola nevelési programjában is szerepet kapnak a szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek. Ehhez kapcsolódik többek között az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése; a felzárkóztató órák; az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata; a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése; a családlátogatások; a továbbtanulás irányítása, segítése; az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége; a tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek; az étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek- ingyenes tankönyvellátás; szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

A településen található szegregátumok külön-külön történő kezelésére nem terveztek korábban beavatkozásokat, azok a szegregátumok összességére vonatkoztak. A legfőbb beavatkozások a település egészére kerültek betervezésre.

4.4. ANTI-SZEGREGÁCIÓS INTÉZKEDÉSI TERV

4.4.1. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések

Anti-szegregációs célok

Az anti-szegregáció célja, hogy a szegregátumnak minősülő lakókörnyezetben élő alacsony státuszú lakosok aránya csökkenjen, azaz a képzettségi-foglalkoztatottsági mutatók tekintetében közelítsen a Recsk nagyközség átlagához. Egyéb, szegregátumnak nem minősülő városrészre kiterjedő fejlesztések által pedig meg kell akadályozni az alacsony státuszú népesség koncentrációját, újabb szegregátumok kialakulását. Recsk nagyközség célja, hogy az egyenlő hozzáférés, az esélyegyenlőség és az integráció biztosításának elve az élet minden területén megvalósuljon a településen. Ehhez a lakhatási feltételek biztosítása, szociális, képzési, foglalkoztatási, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést javító intézkedések együttesének biztosítása szükséges. Az alacsony státuszú lakosok integrációjának előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik munkaerő-piaci hátrányait, javítják foglalkoztatási esélyeiket, hozzájárulva ezzel az alacsony státusz megváltozásához.

Az anti-szegregációs terv horizontális céljai és alcéljai

- Az esélyegyenlőség, a szegregáció-mentesség biztosítása valamennyi Recskben történő fejlesztési beavatkozással összefüggésben: A településen kívüli vagy belüli szegregáció kialakulásához és megerősödéséhez egyetlen fejlesztés sem járulhat hozzá.
- Az oktatási integráció biztosításán keresztül etikus és sikeres felnőtté válás elősegítése: Már gyermekkorban megteremteni az integráció esélyét, szociális és oktatási – iskolán kívüli – szolgáltatásokkal elősegíteni a tanulmányi sikeresség feltételeit.
- Foglalkoztatottság javítása az alacsony státuszú lakosság körében: A rendszeres munkajövedelemmel rendelkezők számának növelése. Az elsődleges munkaerő-piacon megjelenők számának növelése.
- A meglévő és újonnan létrehozandó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása. A szociális szolgáltatások színvonalának emelkedése, új szociális szolgáltatások biztosítása.
- Közösségfejlesztés, új közösségi szolgáltatások biztosítása. A szabadidő hasznos eltöltésének háttérfeltételeinek biztosítása. Az iskolán kívüli, tanulmányi előremenetelt segítő programok biztosítása.

Az önkormányzat foglalkoztatottságot növelő programjai

A Pétervásárai Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségének Recski Munkaügyi Képviselőtársaságának kialakításának fontos következő lépése lehet roma foglalkoztatás-szervező alkalmazása, aki felveszi a kapcsolatot az illetékességi területén működő roma kisebbségi önkormányzat vezetőjével és civil szervezetekkel. Ezenkívül együttműködik a helyi munkaügyi kirendeltséggel, és kapcsolatot tart a munkáltatókkal annak érdekében, hogy minél több üres álláshelyet lehessen feltárni a roma munkavállalók részére. A foglalkoztatás-szervező úgy is segíti a romákat, hogy különböző pályázati lehetőségeket, programokat mutat fel számukra, ösztönzi őket a részvételre, és nyomon is követi azt.

A roma foglalkoztatás-szervező az információk átadásában játszik fontos szerepet, mivel megismerteti az emberekkel a munkaügyi központok által nyújtott szolgáltatásokat és a más forrásokból finanszírozott programokat.

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiához (2011- 2020) szervesen illeszkedve szakmai képzésekkel egybekötött programokat kell indítani a tartósan munkanélküliek, köztük romák munkaerő-piaci integrációja érdekében. A gazdaság- és vállalkozásfejlesztési programok kapcsán megfelelő kiemelés,

célzást kell biztosítani a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű emberek foglalkoztatása érdekében, elsősorban a nyílt munkaerőpiacon a magas élőmunka igényű ágazatokban, a szociális gazdaságban és atipikus foglalkoztatási formák alkalmazásával. Hosszú távon fontos cél, hogy a képzések hozzájáruljanak a bevont személyek munkaerőpiacon való tartós elhelyezkedéséhez. Ezt a célt szolgálja a Balassi Bálint Gimnázium Recski Tagintézménye (3245 Recsk, Kossuth út 142.) is, mely gimnázium esti munkarendű felnőttoktatás keretében kínál tanulási lehetőséget. Recsk célja településközi együttműködések révén tovább erősíteni a gimnázium működéséhez szükséges feltételek támogatását.

A nemi alapú munkaerőpiaci szegregációt csökkentő intézkedések között kiemelten fontos a nők foglalkoztatásbeli részvételének növelése, a munka és magánélet összeegyeztetését célzó intézkedések, így például az otthoni munka vagy a részmunkaidős foglalkoztatás ösztönzése.

Az önkormányzat 2015-ben 95 főt alkalmaz közfoglalkoztatás keretében. Recsk nagyközség célként fogalmazta meg a közfoglalkoztatás bővítését. Településgazdaság felállításával a község „vállalataként” működve, átveszi az Önkormányzat bizonyos kötelező, és önként vállalt feladatainak fizikai végrehajtását (például foglalkoztatja a közmunkásokat, de immár sokkal szélesebb, értékteremtő munkák keretében.)

Az önkormányzat foglalkoztatottságot növelő programja csak a településen a mikro-, kisvállalkozások tevékenységének megújításának ösztönzésével lehet teljes, hogy egyedi, innovatív szolgáltatásokat tudjanak nyújtani a saját területükön, illetve a település lakói számára.

Oktatási integráció

Recsk az oktatás minden szintjén igyekszik a legújabb módszereket felkutatni és elsajátítani, amely lehetőséget ad a gyermekek tehetségének kibontakoztatására, a hátrányaik leküzdésére, hogy megtanuljanak egy közösségként, egyenlőként, igazi csapatként egy célért dolgozni. Ezért is csatlakozott Recsk Jámbor Vilmos Általános Iskolája a Boldogság Programhoz, melynek segítségével a gyerekek könnyebben néznek szembe a kihívásokkal, megtanulják, hogy legyenek képesek hatékonyan megbirkózni a problémákkal, pozitív életszemléletre tanítja őket. Az idősebb diákok számára már a jövőre való felkészítés a legfontosabb feladat. A 21. századi munkapiacra és a karrierben való sikerességhez manapság már más készségekre van szükség, mint korábban, és erre fel kell készíteni a fiatal generációt. Recsk célja a munkanélküliség csökkentése és oktatás munkaerőpiaci relevanciájának javítása. Kiemelten fontos tartja az oktatáson keresztül is az új utak keresését és hogy megtanítsa a középiskolásokat arra, hogyan tudják fenntartani magukat olyan tevékenységből, amit igazán szeretnek, és hogyan tanulják meg levetkőzni a körülményeik teremtette korlátaikat. Mindezek miatt keresi az együttműködési lehetőségeket külső szervezetekkel.

A szociálisan hátrányos helyzetű, ugyanakkor tehetséges tanulók számára Tanoda program megindítására is szükség van. Fő cél az iskolai lemorzsolódás csökkentése és a továbbtanulási utak megerősítése a halmozottan hátrányos helyzetű, roma, valamint a gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló tanulók körében. A civil szervezet keretében kezdeményezett és működtetett tanodai környezet által biztosított nyitott, kirekesztésektől mentes, befogadó légkör, valamint a tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétel elősegíti a személyiség szabad kibontakozását és a készségfejlesztést, ezáltal növelve a formális iskolai keretekbe történő integrálódás esélyét, hozzájárulva ezzel az általános iskolai és középiskolai tanulmányi sikerességéhez, iskolai lemorzsolódásuk csökkentéséhez. Fontos felismerni, hogy Recsk kulturális gazdagsága ritka értékeket rejt, melyek ma még kiaknázatlanok. Az alternatív oktatási, illetve project alapú, piaci igényekre alapuló képzésekből elinduló vállalkozásoknak kiváló alapot tudnának nyújtani.

Bérlakás állomány kialakítása, lakhatási támogatás

A szegregátumok felszámolása kiterjedtségük és a városi szövetbe való beágyazottságuk miatt nem megoldható, főleg igaz ez a 2. szegregátumra. A korábbi lakhatási körülmények javítására kidolgozott programok tapasztalata szerint a lakhatás körülményeinek javítása sokkal fontosabb cél, mint az, hogy a

roma lakosság ne egymás közelségében éljen. A képviselőtestület ennek megfelelően arra törekszik, hogy a szegregátumban élő lakosság számára olyan megoldások szülessenek, amelyek a valódi megoldáshoz vezessenek és ne csak a településen szórja szét a problémát. Az 1. szegregátumban különösen jelentős gondot okoz az infrastruktúra hálózat kiépíthetlensége, az utak rossz állapota. A hálózatok kiépítésére támogatásokat szükséges igénybe venni és a kiépült hálózatokra való rákötéseket megfelelő támogatáspolitikai kidolgozása és alkalmazása mellett elő kell segíteni. A lakókörnyezet rehabilitációja a településrendezési tervek felülvizsgálata során kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A rehabilitáció keretében lehetőség nyílik lakóépületek felújítására, a közterületek kialakítására, fejlesztésére, akadálymentesítésére, a közterület közlekedési célú fejlesztésére, közösségi funkciók kialakítására. A Hunyadi utca végén még találhatóak életveszélyes épületek. Ezért az önkormányzat tovább szeretné folytatni a 2000-ben megkezdett programját, támogatások formájában segíteni az épületek elbontását és az utca leromlott állapotú lakóépületeinek megújítását. A program keretében ösztönzi a helyi építési anyagok használatát (pl. fa, kender beton), ezzel is a költséghatékonyság mellett az ökológiai szemléletet segíti elő. A rehabilitációt títustervekkel segíti. A még átalakulás előtt álló Hunyadi utcai telkek kis alapterülettel és egyben kis telekterülettel is rendelkeznek. A házakkal szemközt, patak menti területen ideiglenes formában közösségi kiskertek kialakítását ösztönzi az önkormányzat vetőmag felajánlásával. A nagyközség jelenleg 5db bérlakással rendelkezik. Az önkormányzati bérlakás program keretében támogatások formájában ösztönözni kell a lakásállomány felújítását az energiahatékonysági, demográfiai, minőségi, fenntarthatósági, környezetvédelmi szempontok együttes megvalósulásával. A programban részt vevőknek a támogatás fejében szigorú feltételeket kell támasztani, mint pl. hogy a családokban legalább az egyik szülő állásban legyen.

Szegregátum sorszáma	Konkrét intézkedés/beavatkozás	Érintett specifikus cél	Felelős	Megvalósulás lehetséges időtávja	Pénzügyi forrás
szegregátum 1., 2.	Roma foglalkoztatás növelése, Roma foglalkoztatás-szervező ügyintéző	Foglalkoztatási program	szociális és gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények vezetői, Recski munkaügyi képviselet	2017-től folyamatosan	pályázati forrás, önkormányzat saját forrása
szegregátum 1., 2.	emberek képzésbe ágyazott foglalkoztatása a szociális és gyermekjóléti ellátórendszerben	Foglalkoztatási program	szociális és gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények vezetői	2017-től folyamatosan	pályázati forrás
szegregátum 1., 2.	Tehetséggondozási támogatás	hátrányos helyzetű tanulók felzárkózását, előrelépését segítő programok	Recsk Nagyközség Önkormányzata	egyszerre két tanulmányi félév, a pályázat kiírása folyamatos	önkormányzati forrás+ megyei önkormányzat forrásai+ oktatási intézmény forrásai
szegregátum 1., 2.	Szervezeti társadalmi felelősségvállalási koncepció kidolgozása	a fiatal felnőtt tehetségek társadalmi felelősségvállalását elősegítő programok	Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió Segítő Szolgálat	2016- 2017	pályázati forrás
szegregátum 1., 2.	Tanoda Program	hátrányos helyzetű tanulók felzárkózását,	Tanoda működtetésére alakult egyesület	2017-	önkormányzat saját forrása +pályázati

		előrejutását segítő programok			forrás
szegregátum 1., 2.	Szennyvízelvezetés megoldása	szociális település rehabilitáció	Polgármester	2016-2020	Pályázati forrás
szegregátum 1., 2.	Földutak pormentesítése, meglévő burkolatok felújítása szélesítése	szociális település rehabilitáció	Polgármester	2016-2020	Pályázati forrás
szegregátum 1., 2.	Közmű rákötések elősegítése, a csapadékvíz elvezető rendszer karbantartása	szociális település rehabilitáció	Polgármester	2016-2020	Pályázati forrás
szegregátum 1., 2.	A közvilágítás korszerűsítése, bővítése	szociális település rehabilitáció	Polgármester	2015-2020	Pályázati forrás
szegregátum 1., 2.	Telekalakítás és az építés-felújítás támogatási feltételeinek javítása	Lakókörnyezet rehabilitációja	Polgármester	2016-2020	önkormányzat saját forrása
szegregátum 1., 2.	Bérlakások kialakítása integrált lakókörnyezetben	szociális település rehabilitáció	Polgármester	2016-2020	önkormányzat saját forrása +pályázati forrás
szegregátum 1., 2.	rendszeres települési lakásfenntartási támogatás	Lakókörnyezet rehabilitációjára való motiválás	Recsk Nagyközség Önkormányzata	2016-2020	önkormányzat saját forrása
szegregátum 1., 2.	informatikai képzések, ösztöndíj program	hátrányos helyzetűek felzárkózását, előrejutását segítő programok	Községi könyvtár Vezetője, Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2016-tól évente	önkormányzat saját forrása
szegregátum 1., 2.	Boldogság Program	Közösségépítő program	Recski Általános Iskola Igazgatója	2016-tól folyamato san	–
szegregátum 1., 2.	uSchool szemlélet elsajátítása	Vállalkozási szemléletű oktatási program	Recski Általános Iskola Igazgatója az InVendor Befektetési és Innovációs Kft-vel együttműködve	2016-tól folyamatos an	–
szegregátum 1.	közösségi kert a Hunyadi utca lakóinak	Lakhatási körülmények javítása	Recsk Nagyközség Önkormányzata	2016-tól évente	önkormányzat saját forrása
szegregátum 1.	leromlott állagú épületek környezettudatos megújítása a z 1. szegregátum területén	Lakhatási körülmények javítása	Recsk Nagyközség Önkormányzata	2017-től folyamatos an	önkormányzat saját forrása

4.4.2. A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések

A projektfejlesztés során általánosan tartózkodni kell attól, hogy bárminemű beavatkozás esélyegyenlőtlenséghez, diszkriminációhoz, szegregációhoz, vagy ezek konzerválódásához járuljon hozzá. A projektfejlesztés dokumentumainak, a település stratégiai dokumentumainak és a település helyi rendeleteinek elkészítésekor ugyanezen elvek kell, hogy érvényre jussanak. A projektfejlesztés során elemi érdek a tervezett tevékenységek társadalmi elfogadottsága, mind az előkészítés, mind a megvalósítás során. Ehhez biztosítani kell a társadalmi párbeszéd valamennyi számításba vehető formáját (pl. közmeghallgatás, lakossági fórum, interaktív médiafelület). A Recski Roma Nemzetiségi Önkormányzat bevonása a társadalmiasítás folyamatába, a különböző fejlesztések fizikai megközelíthetőségének tervezése elengedhetetlen a mindenki számára biztosított hozzáférés érdekében. Minden fejlesztés, program minél nagyobb arányú elfogadottsága célirányos kampány végrehajtásával oldható meg. Annak érdekében, hogy ne alakuljanak ki újabb szegregátumok, mindenki számára elérhetővé kell tenni a szakképzési programokat, tanfolyamokat, vállalkozásokat segítő szolgáltatásokat. Az oktatásban meghirdetett programok az együttműködésen és az egymás elfogadásán alapulnak, így ezek között sem lehet kiemelni csupán egy-egy kedvezményezett társadalmi réteget vagy településrészi megkülönböztetést. A közösségi térként és szociális, oktatási célra is használt épületek integrált lakókörnyezetben találhatóak, hogy biztosítsák a többségi társadalom tagjainak a részvételét a szolgáltatásokban. A hátrányos helyzetű csoportok tájékoztatásához, az információ célhoz juttatásához direkt marketing eszközök alkalmazására van szükség. A település fejlődése érdekében tervezett beavatkozások, fejlesztések összességében ellene hatnak és külön-külön sem járulnak hozzá a szegregáció erősödéséhez, vagy annak konzerválódásához.

A tervezett akcióterületi és pontszerű fejlesztések lehetséges hatása, hogy az infrastruktúrahálózat kiépítésével, a lakóépületek felújításának támogatásával, az életveszélyes épületek bontásával, a közösségi konyhakertek kialakításával felértékelődik a területen található ingatlanok értéke, mely az alacsonyabb státuszú háztartások vonatkozásában kizorító hatással bírhat. Az alábbi fejlesztések érintik valamilyen formában a szegregátumokat, veszélyeztetett területeket, illetve a város által krízislakóháznak minősített ingatlanokat:

1. Szegregátum fejlesztései: Az akcióterületi fejlesztés tartalmazza a szociális településrehabilitációs és telep- rehabilitációs programot. Ennek keretében elindul a településrendezési tervek felülvizsgálata, megtörténik a tömb telkeinek rendezése, közterületeinek kiszabályozása, a lakóházak teljes közművel való ellátása, a lakókörnyezet felújításának motiválása. A menthetetlenül leromlott lakóházak bontásra kerülnek. Az önkormányzat amennyiben szükséges adósságkezelési szolgáltatás nyújt a hátralekies háztartásoknak illetve egyéb pl. foglalkoztatási programokba vonja be őket, az egyéb támogatási és szolgáltatási szükségletek felmérése a roma foglalkoztatás-szervező szolgáltatás során történik.
2. Akcióterület fejlesztései: A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások felújítása és komfortosításának támogatása az energiahatékonysági és környezeti szempontokat figyelembe véve, teljes közművesítés elérése minden otthon tekintetében.
3. Akcióterület fejlesztései: Bár a KSH hivatalos lehatárolása szerint két szegregátum létezik Recsk területén, meg kell akadályozni, hogy más területek is a későbbiekben elérjék ezt a szintet. Már most kiemelten foglalkozni kell az Ércbánya- lakótelep rehabilitációjával, a település területén meghirdetett programokba való bevonására.

4.4.3. Az Anti-szegregációs terv megvalósításának nyomon követése – monitoring

A Szociálpolitikai kerekasztalt kell létrehozni a helyi szociálpolitikai feladatok ellátásának elősegítésére, az anti-szegregációs programban (ASZP) meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérésére. A Szociális Kerekasztal tagjai lehetnek Recsk Nagyközség Önkormányzatának Polgármestere, Jegyzője, a Szociális Bizottság elnöke, a Roma Kisebbségi Önkormányzat elnöke, Jámbor Vilmos Általános Iskola igazgatója, Csengővár Óvoda vezetője, Családsegítő Szolgálat, Védőnői Szolgálat védőnői, roma foglalkoztatás-szervező. A Szociális kerekasztal folyamatosan vizsgálja a tervezett intézkedések és célok megvalósulását, erről évente összefoglalót készít. Figyelemmel kíséri a

szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek, illetve a kerületben élő legszegényebb családok helyzetét. Az ASZP elfogadását követő második év végén az Szociálpolitikai kerekasztal felülvizsgálja a megfogalmazott célok relevanciáját, a változó helyzetre reagálva felülvizsgálja eredeti célkitűzéseit. Ezt az eljárást össze kell kötni az ITS felülvizsgálatával annak érdekében, hogy a két dokumentumban rögzített célrendszer összehangoltsága biztosított legyen. Recsk Nagyközség Önkormányzata a hozzá tartozó valamennyi területen kötelezettséget vállal az Antiszegregációs Intézkedési Tervben foglaltak érvényesítésére és megvalósítására. Az irányítása alatt lévő, fennhatósága és felügyelete alá tartozó szervek és intézmények számára kötelezővé teszi, hogy döntéseik és tevékenységük során a kialakult területi és/vagy etnikai szegregációs folyamatok megfordítására kell törekedjenek, azok a szegregáció kialakulását és fennmaradását semmilyen formában nem segíthetik elő.

5 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

Az IVS összhangban van a Településfejlesztési Konceptióval, mind a településhálózatban elfoglalt helye, mind a helyzetértékelés vonatkozásában, valamint a stratégiai célok megfogalmazásában. Az ITS-t és a település Helyi Építési Szabályzatát összhangba kell hozni, a településrészekre kitűzött célok és az akcióterületek projektelemeinek megvalósítását a felülvizsgálandó rendezési tervnek kell lehetővé tennie.

A település meglévő fejlesztési irányjaival összhangban, új alaprendszerre történő ráépítéssel, a város gazdasági és természeti, táji adottságaira, regionális, megyei és kistérségi szerepkörére támaszkodva, ezek egy összefüggő viszonyrendszerben való újragondolása által rajzolódik ki Recsk középtávú jövőképe.

Az ITS készítéséhez felhasznált és stratégiai szempontból beépített jelentősebb dokumentumok a következők:

- Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia 2012- 2020
- Országos Fejlesztési Konceptió és Területfejlesztési Konceptió
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 2014-2020
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program 2014-2020
- Heves Megye Területfejlesztési Konceptiója
- Heves Megye Területfejlesztési Programja
- Recsk településfejlesztési koncepciója (munkaközi változat)

5.1. KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK (A STRATÉGIA ILLESZKEDÉSE A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖKHÖZ, AZ ÁGAZATI STRATÉGIÁKKAL, AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDASÁGI PROGRAMJÁVAL, A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMMAL ÉS MÁS KÖRNYEZETVÉDELMI TERVEKKEL, A TERÜLETFEJLESZTÉSI TERVDOKUMENTUMOKKAL, VÉDETTSÉGEKKEL VALÓ ÖSSZHANG BEMUTATÁSA)

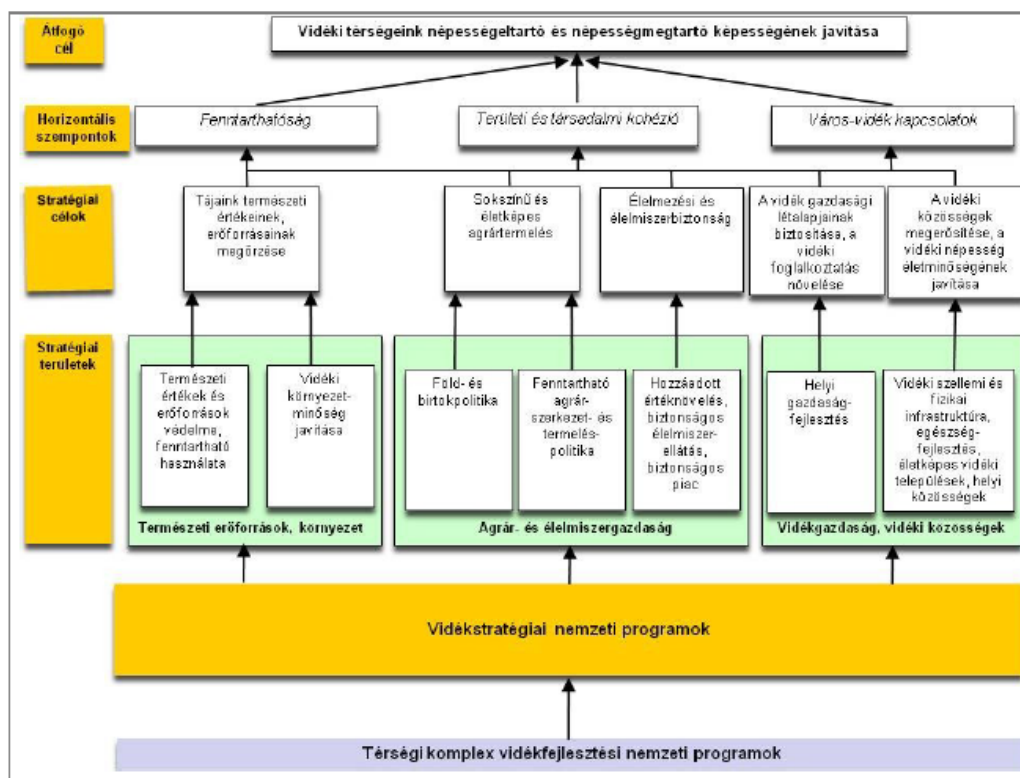
5.1.1. Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia 2012- 2020

A Nemzeti Vidékstratégia célja, hogy 2020-ig a vidék társadalmi és gazdasági folyamataiban látható és minden érintett számára érezhető javulás következzen be. Ennek érdekében négy átfogó területről; az agrárgazdaságról, a vidékfejlesztésről, az élelmiszergazdaságról valamint a környezet védelméről határoz meg tennivalókat. A stratégia integrált vidékfejlesztési politikát tűz ki célul, a családi gazdaságok fejlesztésének ad elsőbbséget, a monokultúras tömegtermelés helyett a minőségi, mozaikos, a környezet- és tájgazdálkodási szempontokat szem előtt tartó mezőgazdaságot részesíti előnyben. A dokumentumban alapcélkitűzésként szerepel a tájak épségének tudatos megőrzése, a lakosság jó minőségű és biztonságos élelmiszerrel történő ellátása, a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás, az ivóvízbázisok, a talajok, az élővilág és a környezet védelme.

A Stratégia átfogó célkitűzése az ország vidéki térségeinek népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása, melynek elérése érdekében öt stratégiai célt fogalmaz meg:

1. tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése,
2. sokszínű és életképes agrártermelés,
3. élelmezési és élelmiszerbiztonság,
4. a vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése,
5. a vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása.

A Nemzeti Vidékstratégia a célok megvalósításához hét területen 43 nemzeti stratégiai és 8 térségi programot nevesít.

1. ábra A stratégia célrendszere és területei

5.1.2. Országos Fejlesztési koncepció és Országos Területfejlesztési koncepció (az 1/2014 (I.3.) OGY Határozatával elfogadva)

A koncepció nagy hangsúlyt fektet a humán, társadalmi, természeti és gazdasági erőforrások feltárásával, kiaknázásával és térségben tartásával, a helyi gazdaság (helyi termékek, hungarikumok, tudatos fogyasztói szokások) dinamizálásával történő versenyképesség növelésére, mely által a települések gazdaságilag, társadalmilag és környezetileg fenntartható pályára léphetnek. A társadalmi integrációval, és a békés egymás mellett élés kultúrájának erősítésével, az öngondoskodás és a jó közösségi példák, megoldások ösztönzésével a szegregációs folyamatok megállítására törekszik. Kiemelt fejlesztési területet képeznek a településeink sajátos vidéki értékeit megőrző, azokra építő fejlesztése, felzárkóztatása, beleértve a társadalmi, közösségi, gazdasági és infrastrukturális fejlesztéseket.

Kulcsfontosságú, hogy a falvak, vidéki települések népességmegtartó képessége erősödjék. Kiemelten fontos a vidéki térségek gazdaságának megerősítése. Az agrár- és élelmiszergazdaságon túl a vidéki térségek jövője szempontjából kulcsfontosságú a vidéki foglalkoztatást biztosító további gazdasági ágazatok fejlesztése, a gazdasági diverzifikáció, a helyi gazdaság megerősítése.

Kulcsfontosságú, hogy a falvak, vidéki települések népességmegtartó képessége erősödjék. Kiemelten fontos a vidéki térségek gazdaságának megerősítése. Az agrár- és élelmiszergazdaságon túl a vidéki térségek jövője szempontjából kulcsfontosságú a vidéki foglalkoztatást biztosító további gazdasági ágazatok fejlesztése, a gazdasági diverzifikáció, a helyi gazdaság megerősítése.

A települések demográfiai problémáinak kezelésére átívelő, integrált beavatkozások szükségesek, kiemelt hangsúlyt fektetve a megfelelő munkalehetőségek teremtésére, a foglalkoztatás és a társadalmi befogadás eszközeivel. A településeknek és az érintett szervezeteknek fel kell készülniük a társadalom korszerkezetének változásából következő új szükségletek kielégítésére is, felfedezve a helyzetből adódó kihívások mellett a lehetőségeket is. Ezzel párhuzamosan, a helyi szintről kiindulva támogatni kell a kiegyensúlyozottabb korszerkezetet célzó politikák bevezetését (beleértve a családbarát politikákat), valamint a magasabb gazdasági aktivitási arányt célzó intézkedéseket.

Recsk értékes természeti erőforrása a magas arányú erdősültség. A fenntartható erdőgazdálkodási módszerek elterjesztése és a sokoldalú funkciók megtartása az ország minden részén támogatandó cél. Az erdősült települések fejlesztését az organikus, stabil gazdaságuk kialakítása érdekében az erdő által kínált lehetőségekre kell építeni.

Recsk ugyanakkor ásványi nyersanyag gazdálkodási térség is. Tudatosítani kell a társadalomban, hogy különösen az építőiparnak és az energiatermelésnek, de mindennapjainknak is nélkülözhetetlen erőforrásai az ásványi anyagok. Egy ésszerű, kompromisszum kész szabályozás, az állami érdeket előtérbe helyező, de a piaci szereplők számára is nyitott gazdálkodás, valamint a tájvédelmi szempontokat és az erőforrások megújulását figyelembe vevő terület-igénybevétel lehet a gazdasági fejlődés, munkahelyteremtés egyik fontos pillére. Ennek megvalósítása érdekében egy hosszú távú, és a legszélesebb látókörű ásványvagyon-gazdálkodási koncepcióra van szükség.

A turizmus hazánkban hagyományosan a nemzetgazdaság kiemelten fontos ágazata. Különösen az egészség-, az egészségügyi-, az öko-, az aktív-, a kerékpáros-, a kulturális-, és a falusi turizmus területén kínálkoznak fejlődési lehetőségek, ami nem csak a turizmus területi szétterítését, hanem a természeti és kulturális értékekben gazdag vidéki térségek fejlődését is jelentősen előmozdíthatja.

Recsk a különleges táji értékekkel, rekreációs funkciókkal bíró övezetek közé tartozik.

Az idegenforgalom szempontjából is komoly vonzerőt jelentenek ezek a térségek, az aktív, vagy éppen passzív rekreációt egyaránt szolgálhatják. A megőrzés és a hasznosítás összhangjának megvalósítása érdekében területileg specifikált, integrált beavatkozásokra van szükség.

A jelentősebb idegenforgalmat vonzó térségek többnyire éppen egyediségükkel vonzzák a látogatókat, természeti, kulturális értékeik, társadalmi-gazdasági adottságaik a körzet karakterétől függően jelentősen különbözhetnek. A fejlesztéspolitika célja az idegenforgalom általános kedvező hatásai jobb érvényesülésének támogatása (gazdasági és infrastrukturális fejlődés, munkahelyteremtés, a helyi értékek kiaknázása, kulturális sokszínűség, a kulturális örökség értékeinek kibontakoztatása és a turizmusba kapcsolása, kapocs a népcsoportok között), illetve a vele járó kedvezőtlen hatások (fokozott környezeti terhelés és beépítés, közlekedési terhelés emelkedése, egyoldalú gazdasági struktúra, potenciális társadalmi feszültségek) csökkentése vagy megelőzése.

Ezek a térségek a "silver economy", vagyis az idősebb korosztályok fogyasztására, kiszolgálására épülő gazdaság központi terei is egyben, lehetőséget adnak akár külföldi nyugdíjasok letelepedésének segítésére is.

Heves megye fejlesztési irányai

- Gazdasági versenyképesség javítása a megye gazdasági adottságaira építő munkahelyteremtő beruházások ösztönzése, a munkahelymegtartó- és gyarapító fejlesztések támogatása és a beruházás-ösztönzést támogató infrastruktúrák (infokommunikációs, közlekedési, oktatás-szakképzési, stb.) fejlesztése révén, a táji, környezeti szempontok figyelembevételével. A megyén belüli észak-déli, északi területein a kelet-nyugati kapcsolatok javítása.
- A helyi innovációk segítése, a K+F tevékenységek támogatása elsősorban a megyében működő felsőoktatási intézményekre (Eszterházy Károly Főiskola, Károly Róbert Főiskola) alapozva.
- Turizmus súlyának megőrzése, növelése a termékkínálat fejlesztésével, komplexitásának és attraktivitásának növelésével különösen a lovas- (Szilvásvárad) és ökoturizmus (Tisza-tó), továbbá az egészségipar minőségi fejlesztése révén, építve Eger és a Mátra-vidék történelmi, borászati és természeti adottságaira, hagyományaira is.

- A megye környezeti minőségének javítása környezetbarát technológiák, megújuló energiaforrások meghonosításával és minél szélesebb körben történő alkalmazásával mind a verseny, mind pedig a közsférában, kiemelten építve Heves megye kedvező geotermikus adottságaira is.
- Heves megye kiemelkedő adottságaira építve a gyógy- és egészségturizmus pozicionálása, igazodva az európai demográfiai trendekhez, alapozva a megye gyógy- és termálvíz vagyonára is.
- A fejlesztési célok eléréséhez szükséges módszerek, eszközök, nemzetközi tapasztalatok megismerése és adaptálása interregionális típusú együttműködésekre alapozva.
- A hátrányos helyzetű periferiális kistérségekben az ellátórendszerek és térségközponti szerepkörök fejlesztése mellett a közlekedési viszonyok javítása, a jelentős arányú roma népesség társadalmi integrációjának segítése.

5.1.3. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

Az ország 2020-ig 12 000 milliárd forint fejlesztési forrást használhat fel az Európai Unió és a hazai költségvetés támogatásával. Magyarország Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióban (OFTK) rögzített átfogó és hosszú távú fejlesztési irányai alapján a Partnerségi Megállapodás (PM) kijelöli a 2014-20-as időszak öt fő nemzeti fejlesztési prioritását. Az Európai Unió előtt álló kihívásokat látva kérdéses, hogy a kohéziós politika, a kelet-közép-európai régió tagállamainak gazdasági felzárkóztatására 2020 után is hasonló mennyiségben állnak-e majd rendelkezésre külső források, ezért a Kormány úgy döntött, hogy a 12 000 milliárd forint 60%-át közvetlen gazdaságfejlesztésre szeretné fordítani. A gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósításának legfontosabb biztosítékát a területi operatív programok jelentik.

Az Európai Bizottság által elfogadott operatív programok:

- Emberi Erőforrás Operatív Program (EFOP)
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)
- Integrált Közlekedés- fejlesztési Operatív Program (IKOP)
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP)
- Rászoruló személyeket Támogató Operatív Program (RSZTOP)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)
- Versenyképes Közép- Magyarország Operatív Program (VEKOP)
- Vidékfejlesztési Program (VP)
- Közigazgatás- és Köszolgáltatás-fejlesztési Operatív Program (KÖFOP)
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP)

Az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP) elsődleges célja a közlekedés hálózatának és infrastruktúrájának fejlesztése, a transzeurópai közlekedési hálózaton keresztül a városi közlekedésen át, egészen a környezetbarát megoldásokig.

Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program, azaz az EFOP elsődleges célja, hogy a humán tőke és a társadalmi környezet javításával járuljon hozzá a társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezeléséhez. Az EFOP nemcsak a szegénység ellen küzd, de hangsúlyt helyez a társadalmi kohézió erősítésére, az egészségügyi beruházásokra, a köznevelés minőségének fejlesztésére, kiemelt tekintettel a korai iskolaelhagyás csökkentésére, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelésére és a kutatás-fejlesztésre.

A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) célja, hogy a magas hozzáadott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővülésére épülő gazdasági növekedés az emberi élet és a környezeti elemek – hosszú távú változásokat is figyelembe vevő – védelmével összhangban valósuljon meg.

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program, azaz a GINOP egyik legfontosabb célkitűzése Magyarország foglalkoztatási rátájának 75%-ra való emelése. Ehhez egyrészt új munkahelyeket kell

létesíteni, másrészt a munkát vállalni akarók képességeit kell fejleszteni. A program további két fontos célkitűzése az ország innovációs képességeinek és kapacitásainak, valamint a magyar ipari és szolgáltató szektornak a fókuszált fejlesztése.

A TOP, azaz a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program fő küldetése, hogy kereteket biztosítson a területileg decentralizált fejlesztések tervezéséhez és megvalósításához. Fejlesztései között helyet kapnak a közvetlenül a közszférára, a helyi társadalomra és környezetre irányuló fejlesztések is.

A közigazgatás, és a közszolgáltatási szféra kiemelt fejlesztéseit a Közigazgatás- és Köszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program (KÖFOP) nyomán hajtja végre az ország. Az operatív program ad egyben helyet a 2014-2020 időszakban az ESB alapok végrehajtásához szükséges tagállami funkciók finanszírozásához felhasználható technikai segítségnyújtás forrásoknak.

A VP, azaz Vidékfejlesztési Program elsődleges célja a mezőgazdasági vállalkozások versenyképességének növelése, az agrárium fenntartható fejlődése, a vidéki térségek és közösségek erősítése, az életminőség javítása a vidéki térségekben, valamint a gazdasági fejlődés támogatása.

Az RSZTOP, azaz a Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program elsődleges célja, hogy a leginkább rászoruló személyeket – a szegénységben élő gyermekeket, a hajléktalanokat, valamint a rendkívül alacsony jövedelmű személyeket – megfelelő étkezéshez és alapvető fogyasztási cikkekhez juttassa.

A fent felsorolt operatív programok közül kiemelkedik a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP).

A TOP fejlesztési irányai:

1. Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében

A közép- és nagyvárosokban többnyire adottak a magas hozzáadott értékű termelés bővítését célzó üzleti infrastrukturális feltételek, azonban az üzleti szolgáltatások tekintetében elmaradások tapasztalhatók. Az ipari parkok, inkubátorházak és egyéb iparterületek üzleti szolgáltatási spektruma szegényes, fejlesztésre szorul. Ezért elsősorban a közép- és nagyvárosokban szükséges a meglévő üzleti infrastrukturális kapacitások minőségi fejlesztése, valamint a kedvező vállalkozói környezet kialakításához szükséges professzionális üzleti szolgáltatási háttér fejlesztése. Szükség van továbbá a térségi gazdaságösztönzéssel foglalkozó intézményi kapacitások fejlesztésére, a vállalkozói aktivitás és térségi beruházás ösztönzés előmozdítására. Fontos, hogy e fejlesztéseknek a tágabb térségükre kihatóan valósuljanak meg, ösztönözve és segítve a leszakadó vidéki térségek fejlesztését is, biztosítva a munkavállaló lakosság helyben boldogulását.

A TOP e térségekben egyrészt a helyi gazdaságfejlesztéshez szükséges önkormányzati üzleti infrastrukturális háttér és szolgáltatások fejlesztését támogatja. Az üzleti infrastruktúra részeként a TOP – a Vidékfejlesztési Programmal komplementer módon – a helyi vállalkozói aktivitás erősítése és a foglalkoztatás növelése érdekében a helyi ellátáshoz kapcsolódó önkormányzati infrastrukturális feltételek megteremtésében, mint pl. a közétkeztetés helyi termékekre épülő megszervezésében vállalhat szerepet.

Fenti fejlesztéseket egészítik ki a célzott foglalkoztatási és képzési programok, melyek a konkrét térségi gazdasági igényekre épülve, az önkormányzatok, helyi foglalkoztatók és a képző intézmények partneri együttműködésére alapozva segítik elő a megfelelő képzettségű munkaerő biztosítását, ezáltal a térségi foglalkoztatási viszonyok javítását.

Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés, az életminőség és társadalmi összetartozás javításához szükséges helyi feltételek biztosítása:

Olyan városi és települési környezet, infrastruktúra és közszolgáltatási rendszer kialakítása a cél, amely ösztönzi a vállalkozásokat és a gazdasági tevékenységeket, az önkormányzat és a vállalkozások együttműködésére épül, segíti a munkavállalást és a munkába járást, továbbá kedvezőbb életminőséget biztosít, megtartja a népességet, kiemelten a fiatalokat.

A települési életminőség javítását szolgáló beavatkozások ugyancsak gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási orientációjúak. Az ország népesedési helyzetéből fakadóan már középtávon komoly munkaerőhiánnyal szembesülhet. A helyzet javításáért a fejlesztéspolitika egyik eszköze az lehet, hogy a gyermekeket nevelők számára minél élhetőbb lakókörnyezetet és a közszolgáltatások minél könnyebb elérhetőségét biztosítja. E törekvések legfőbb támogatói a gyermek és családbarát közterületi és közszolgáltatási beavatkozások lehetnek. A TOP-ban megjelenő, fenntartható és innovatív megoldásokkal fejlesztett közösségi közlekedés, valamint az energiahatékonyságukban javuló városi lakó- és közszolgáltatási infrastruktúrák a környezettudatos, modern lakó- és vállalkozói környezet kialakításához járulnak hozzá (a CO₂ kibocsátás csökkentése mellett), miközben megvalósulhat korábbi környezetkárosítások felszámolása és kármentesítése. A népesség és a munkaerő helyben maradásának, illetve vonzásának fontos tényezői, hogy a napi tevékenységek ellátását minél jobban szervezett, igényekre szabott közlekedési, és egyéb közszolgáltatási (köztük hangsúlyosan a gyermekmegőrzést szolgáló) tevékenységek biztosítsák.

II. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken

A klímaváltozás alapvető okainak és következményeinek jelentős része a városi térségekben összpontosul. A városok mikroklimája a globális változások hatásai nélkül is jelentősen eltér a kevésbé városiasodott térségektől, ezek a különbségek pedig a klímaváltozás hatására a későbbiekben felerősödhetnek. Emiatt a TOP kiemelt célja a városokban a fenntartható városi közlekedés támogatása, teret adva az innovatív megoldásokra.

Magyarország a természeti adottságai alapján különösen a biomassa és a geotermikus energia területén rendelkezik jelentős potenciállal. A geotermikus gradiens kimagasló (5 K/100 m), közel másfélszerese a világtávnak. Magyarország területének közel 80%-a áll mezőgazdasági vagy erdészeti művelés alatt, így a biomassa energetikai célú hasznosítása területén jelentős, hosszú távon és fenntarthatóan hasznosítható potenciál áll rendelkezésre. Az EU-s és a nemzeti fejlesztési fókuszoknak megfelelően az energiahatékonyság és a megújuló energiát hasznosító rendszerek támogatásának fókuszában is a CO₂ kibocsátás mérséklése áll. Összhangban a hazai fejlesztési dokumentumokban megfogalmazottakkal a fejlesztési irányt a települési önkormányzatok tulajdonában vagy fenntartásában álló épületekhez, ingatlanokhoz, infrastrukturális létesítményekhez köthető energiahatékonyságot, energiatakarékosságot és a megújuló energia felhasználásának arányát növelő, a CO₂ kibocsátás mérséklését szolgáló fejlesztések adják. Az uniós törekvésekkel összhangban a 2014–2020-as gazdaságfejlesztés, így a TOP gazdaságfejlesztésének is fontos iránya a zöld gazdaság fejlesztése.

III. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése

A lakosság rendelkezésére álló humán közszolgáltatások – mindenekelőtt az egészségügy és a szociális ellátások – minőségét, színvonalát jelentős mértékben meghatározza a területileg, helyileg e szolgáltatások működtetésére, rendelkezésre álló épületállomány fizikai állaga, technikai felszereltség korszerűsége.

A nem megfelelő színvonalú fizikai infrastruktúra miatt több száz településen egyáltalán nincs mód és lehetőség az életesélyek és az életminőség javítása, a területi felzárkóztatás, a népességmegtartó képesség szempontjából is fontos szolgáltatások működtetésére. Máshol a leromlott állagú épületek és az elavult felszerelések, vagy a technikai eszközök, hiánya miatt nincs tényleges lehetőség korszerű, magas színvonalú közszolgáltatások nyújtására. A TOP az önkormányzatok számára kötelezően előírt közszolgáltatások, így az egészségügyi és szociális ellátás infrastruktúrájának fejlesztését segíti elő. Az egészségügyi fejlesztések esetében kiemelt cél a megelőzés elősegítése. Mindez szerepet játszik a népesség, kiemelten a leszakadással fenyegetett népesség helyzetének javításában.

Emellett a TOP a közép- és nagyvárosokban integrált programokat támogat a leromlott város- és településrészek megújítása, a hátrányos helyzetű lakosság életkörülményeinek javítása érdekében.

IV. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés

A társadalmi és gazdasági folyamatokkal összefügg a helyi közösségek működése, a közösségi aktivitás és a társadalmi felelősségvállalás. A kedvezőtlen helyzetben lévő térségek jövője szempontjából különösen fontos a gyermekek és fiatalok helyzete, valamint a roma népesség helyzete. A gyermekek és fiatalok a helyi közösség jövőjét jelentik. Nem csak arról szükséges gondoskodni, hogy megfelelő iskolai képzésben és nevelésben részesüljenek, hanem arról is, hogy a helyi társadalom értékes tagjaivá váljanak, a bennük rejlő tehetséget és tudást megfelelő szinten kamatoztatva. Szükséges a helyi tehetséges fiatalok mentorálása; továbbá helyben maradáshoz és letelepedéshez segítő programokkal a magasan képzettek helyben tartásának segítése. A rászorulóknak segítése, erősebb szociális háló, mentálhigiénés szolgáltatások kiépítése, fejlesztése szintén az életminőség és társadalmi összetartozás javítását szolgálja.

A fejlesztendő térségek, köztük a leszakadó vidéki térségek és a leromló, nagyarányú hátrányos helyzetű népességgel rendelkező városi területek komplex gazdasági-társadalmi problematikája a magyar terület- és várospolitikára egyre égetőbb kérdés. Mindez elképzelhetetlen a helyi közösségek aktív részvétele nélkül. A korábbi tervidőszakban sajnos több felzárkóztatási célú projekt zárult sikertelenül, mert nem helyezték kellő hangsúlyt az ott élők meggyőzésére, a projektekbe történő aktív bevonására. A TOP támogatja a fejlesztendő térségek és településrészek felzárkózását, ezen belül a helyi közösségek és kohézió erősítését, a helyi és térségi gazdasági és közösségi aktivitás erősítését. Ennek érdekében a helyi igényeken alapuló esélyteremtő programok és a közösségi identitást erősítő helyi akciók megvalósítására nyílik lehetőség.

V. Városi közösségek erősítése a közösségi és kulturális szolgáltatások minőségének javításával

A helyi közösségek aktivitása és részvétele a fejlesztési folyamatokban, a civil aktivitás, a szektorok közötti együttműködés hatékony eszköze a városok fejlesztésének. A prioritási tengely alkalmazása a közösségi részvétel és együttműködés erősítése, a helyi civil szektor aktivitásának és ismertségének

növelése, valamint a lakossági közösségépítés szempontjából indokolt. A városi közösségek identitásának, összetartozásának és elégedettségének fejlesztése prioritási tengely keretében olyan kísérleti, közösségvezérelt kezdeményezésen (CLLD) alapuló fejlesztések fognak megvalósulni ERFA és ESZA források összehangolt felhasználásával, amelyek elősegítik a városok közösségeinek fejlődését, illetve az egyes szektorok szorosabb együttműködését. E fejlesztésekre a városokban alakuló helyi akciócsoportok által kidolgozott helyi fejlesztési stratégiák alapján nyílik lehetőség. A prioritás infrastrukturális oldalát közösségi terek és szolgáltatók minőségi fejlesztése, bővítése, valamint a helyi, ill. a közösségi alapú gazdaságfejlesztést támogató beruházások szolgáttatják. Az infrastrukturális beruházásokhoz szorosan kapcsolódó közösség-szervezési és -fejlesztési akciók, projektek és programok növelik a városi CLLD-k területén élő lakosság összetartozását, identitástudatát, illetve erősítik a helyi és közösségi gazdaságfejlesztés alapjainak megteremtését, valamint az egyes szektorok közötti párbeszédet és közös gondolkodást.

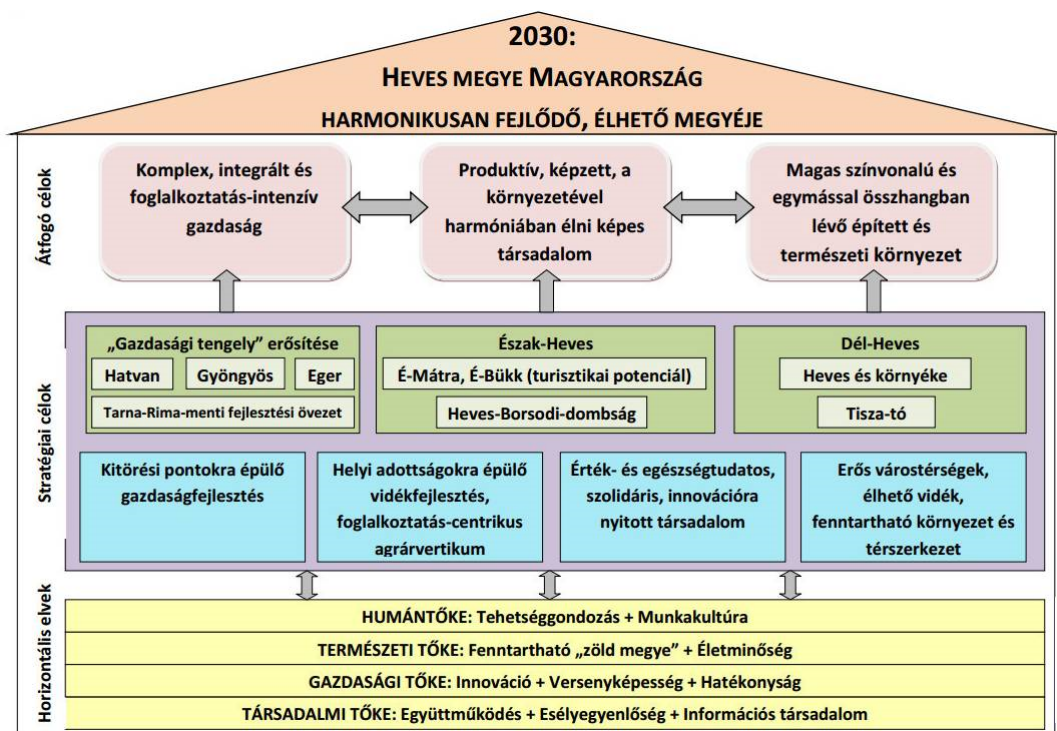
5.1.4. Heves Megye Területfejlesztési Koncepciója

Heves Megye Területfejlesztési Koncepciójának véleményezési változatát elemezzük, mely a kormányzati fejlesztéspolitika 2030, illetve 2014-2020 időtárvlatában követni tervezett stratégiai céljait, prioritásait jelöli ki.

Heves megye adottságait alapul véve a következő jövőkép fogalmazható meg: „Heves megye a megfelelően képzett és képezhető egészséges humán tőkére támaszkodó, innováció-orientált, versenyképes és kiszámíthatóan fejlődő gazdaságával, természeti erőforrásainak fenntartható használatával és társadalmi

erőforrásainak, közösségeinek folyamatos fejlesztésével, munkahelyek teremtésével és egyre javuló közbiztonságával 2030-ra a nemzetgazdaság fontos szereplőjévé válik."

Ennek a jövőképnek az elérését megvalósító program szlogenszerűen az alábbi módon fogalmazható meg: „Heves Megye Magyarország harmonikusan fejlődő, élhető megyéje".

Átfogó célok:

- Komplex, integrált foglalkozás-intenzív gazdaság
- Termék, képzet, a környezetével harmóniában élni képes társadalom
- Magas színvonalú és egymással összhangban lévő épített és természeti környezet

Stratégiai célok:

1. Hatvan-Gyöngyös-Eger „gazdasági tengely” erősítése
2. Az Észak-hevesi térség természetközponú fejlesztése

Az Észak-hevesi térség turisztikai potenciállal rendelkező területei számára kitörési pont, a természeti adottságok vonzerővé fejlesztése és ezzel összhangban a fogadóképesség elemeinek kiépítése. A turisztikai fejlesztések során különös hangsúlyt kell, hogy kapjon a gyógy- és termálvizek komplex kiaknázása, hasznosítása, az egészség-, az öko- és a bakancsos turizmus szerepvállalása, a vadászat és a tavak (létrehozandó víztározók) intenzívebb bevonása a turizmusba. A világ turizmusában is megfigyelhető folyamat a természethez fordulás, az aktív turizmuságak fellendülése, ezek közül a térségben kiemelkedő szerepe van a lovas turizmusnak. A cél eléréséhez erősíteni szükséges a települések közötti együttműködést, a gazdasági (pl. erdőgazdálkodás) és idegenforgalmi célkitűzések összhangját, a marketing tevékenységet, valamint a humán erőforrás fejlesztését.

Az Észak-hevesi térség fejlesztésének megkerülhetetlen eleme a roma lakosság problémaköre. Ezen társadalmi csoport helyzetét nem csupán szociális problémaként kell értelmezni, hanem, mint komplex társadalmi kérdéskört. A helyzet kezelésének beavatkozási területei: oktatás, iskolai fejlesztés, képzés, közösségi művelődés, társadalmi kirekesztés elleni küzdelem, foglalkoztatás, szociális, egészségügyi komplex problémakezelés

3. Kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés

- Élelmiszeripar kapacitás- és minőségfejlesztése: Cél az eredetvédelem erősítésével az egyedi jellegek megismertetése, piaci megjelenések fokozása, továbbá egy eredetvédelmi kutatóközpont létrehozása és működtetése, élelmiszerfejlesztő központ hatóanyagbázisának bővítése, a helyi termékek piacra vitelének erősítése valamint a wellness és a turisztikai ágazat helyi élelmiszerszektorral való együttműködésének fokozása.
- Energetikai szerkezetváltás a klímavédelem és az energiainport függőség csökkentése érdekében
- Sokszínűségében harmonikus megye, mint turisztikai desztináció pozicionálása:
Fogadóképesség javítása: A tervezési időszak során meg kell alapozni a nagyobb számú külföldi és belföldi vendégek fogadásának feltételrendszerét, figyelembe véve a megye vonzárképességét. A „Zöldülő megye”, azaz az ökoturisztikai kínálati jelleg elősegítésének fontos alappillére a magas minőségű helyi termékek felhasználására, illetve a helyi szolgáltatások igénybe vételére alapozott, azok beazonosítható identitását és unikalitását kihasználó turisztikai kínálat kialakulásának elősegítése.
Turisztikai attrakciók fejlesztése
Turisztikai desztináció menedzsment szervezetek tényleges felállásának elősegítése: A hatékony desztináció menedzsment rendszer kialakításhoz marketing és menedzsment tevékenységgel kell ösztönözni az együttműködést, támogatva a turisztikai marketingkommunikációs, illetve turisztikai értékesítési munkát. A Magyar Turizmus Zrt. a regionális marketingigazgatóságokon keresztül alakít ki partnerséget a TDM szervezetekkel annak érdekében, hogy a feladatok összehangolt turisztikai szakmai célok mentén haladjanak.
Turisztikai termék-programok: gyógyturizmus, kerékpáros turizmus, ökoturizmus, lovasturizmus, borturizmus, vadászat turizmus, falusi turizmus, tematikus útvonalak, kulturális turizmus, rendezvény turizmus.

4. Helyi adottságokra épülő vidékfejlesztés, foglalkoztatás centrikus agrárvertikum

- Egészséges, vonzó vidék megteremtése a helyi gazdaság erősítésével

5. Érték- és egészségtudatos, szolidáris, innováció fogadásra nyitott társadalom

- A család, mint érték előtérbe helyezése

Cél a család, mint az értékközpontú gondolkodás megerősítése, a megyében élő családok helyzetének a javítása, a családbarát megoldások elősegítése és a társadalmi felelősségvállalás esélyegyenlőségi dimenziójának az erősítése. Távmunkával, részmunkaidős foglalkoztatással, bedolgozással, rugalmas munkaidő kialakításával, családi termeléssel, illetve a közmunkaprogram racionalizálásával javulhatnak elsősorban a falvak munkanélküliségi rátája, valamint a nők foglalkoztatási helyzete. A „családbarát megye” megvalósításához családsegítő, gyermekvédő és gyermekjóléti szolgáltatások és programok megerősítésére, a bölcsődei, óvodai, általános iskolai illetve időskorú ellátás kiszélesítésre illetve továbbképzési lehetőségek biztosítására van szükség. Az intézmények és munkahelyek közösségi közlekedéssel és kerékpárral való elérhetőségének biztosítása a közösségi közlekedés kibővítésével szintén fontos célkitűzés.

- Társadalmi különbségek mérséklése, mint a szegénység megszüntetésének eszköze
- A sport, mint az egészséges élet nélkülözhetetlen alappillére

6. Erős várostérségek, élhető vidék, fenntartható környezet és térszerkezet

- Az elérhetőség feltételeinek javítása
- Fenntartható település- és térszerkezet

A cél egy olyan integrált és fenntartható társadalmi – gazdasági – környezeti térszerkezet és területi rendszer létrejötte, mely a helyi adottságokra épülő, saját arculattal és identitással rendelkező térségekben szerveződik, s amelyben a társadalom számára az alapvető esélyeket meghatározó közszolgáltatások és életkörülmények tekintetében nincsenek elfogadhatatlan területi egyenlőtlenségek. A harmonikus térszerkezetben a városok térségellátó- és szervező szerepét erősíteni kell, melynek fontos eleme például az elérhetőség javítása, a városi zöldfelületek fejlesztése, vagy a munkaerő-piacot érintő fejlesztések megvalósítása. A szegregátumok felszámolás érdekében a demográfiai és gazdasági adatok alapján le kell határolni a beavatkozást igénylő településeket vagy településrészeket. A szegregált településrészen ezt követően olyan beavatkozások sorozatára van szükség, amellyel az ott élők mind társadalmi-szociális körülményei, mind a környezet infrastrukturális feltételei javulnak.

A megyében kiemelten kezelendő, fejlesztendő területek az Egri kistérségre lebontva az alábbiak:

- a humántőke fejlettségének növelése,
- a helyi foglalkoztatás növelése,
- az üzleti szolgáltatások (pl. turizmus) fejlesztése,
- az infrastruktúrák (energiaellátás, vízellátás, közlekedés, informatikai hálózat) fejlesztése, és
- a természeti adottságok (tőke) okszerű kiaknázása.

5.1.5. Heves Megye Területfejlesztési Programja (2014-2020)

A Heves Megye Területfejlesztési Konceptiója (2014-2020) dokumentumban már kialakításra került a stratégiai célrendszer. Meghatározásra kerültek a területi és komplex célok, valamint azok prioritásai, a prioritások intézkedései azonban indikatív felsorolásként jelentek meg. A Stratégiai Program célrendszere követi a Konceptió célrendszerének struktúráját, azonban az intézkedések pontosításra kerültek a jelenleg ismert Operatív Programok alapján, azonosítva azok intézkedéseit a megyei célrendszer releváns elemeivel.

Prioritás: A megye kiemelt ipari ágazatainak fejlesztése az üzleti környezet javításával

Intézkedés: Élelmiszeripar kapacitás- és minőségfejlesztése

1. beavatkozás: Technológiai fejlesztések és K+F+I támogatása a megyei élelmiszer-feldolgozóipar versenyképességének növeléséért
2. beavatkozás: A borágazat technológiai fejlesztésének támogatása

Prioritás: Helyi adottságokra épülő, fenntartható turizmusfejlesztés

Intézkedés: Versenyképes turisztikai kínálat megteremtése

1. beavatkozás: Szállás és szolgáltatásfejlesztés
2. beavatkozás: Új innovatív megoldások és turisztikai attrakciók létrehozása a helyi gazdaság élénkítéséhez való fokozottabb hozzájárulás érdekében
3. beavatkozás: Megyei turisztikai együttműködések erősítése a turisztikai desztinációk köré szerveződő gazdasági szereplők között
4. beavatkozás: Humán erőforrás feltételeinek javítása

Intézkedés: Húzó turisztikai ágazatok minőség és kapacitásfejlesztése

1. beavatkozás: Kulturális örökségre alapuló turizmus fejlesztés
2. beavatkozás: Ökoturizmus fejlesztése
3. beavatkozás: Bor- és gasztronómia turizmus fejlesztése
4. beavatkozás: Aktív turizmust szolgáló feltételrendszer kialakítása

Prioritás: Versenyképes agrárium, helyi termék központú vidékfejlesztés

Intézkedés: A klímaváltozáshoz alkalmazkodó, versenyképes agrárszerkezet létrehozása

1. beavatkozás: Technológia fejlesztések támogatása a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás jegyében
2. beavatkozás: Mezőgazdasághoz kapcsolódó innovatív tevékenységek támogatása
3. beavatkozás: Fiatal gazdák képzésének, induló tevékenységének támogatása, szaktanácsadási rendszer működtetése
4. beavatkozás: A szőlészet és a magas élőmunka-igényű kertészeti kultúrák támogatása
5. beavatkozás: Az állattenyésztés ágazatának támogatása

Intézkedés: A helyi termékek versenyképességének növelése termékpálya modellek kialakításával

1. beavatkozás: Rövid ellátási lánc (REL) kialakításának támogatása helyi piacok létrehozatalával
2. beavatkozás: Helyi termékek előállításának támogatása
3. beavatkozás: A háztáji gazdálkodás támogatása

Prioritás: Értéktudatos és befogadó társadalom megteremtése

Intézkedés: A munkaerőpiacra történő visszatérés elősegítése

1. beavatkozás: Bölcsődei szolgáltatások helyben vagy lakóhelyhez közeli biztosítása (bölcsődei férőhelyek szükség szerinti bővítése, bölcsődei intézmények infrastruktúra fejlesztése, meleg étkezés biztosítása)
2. beavatkozás: Óvodai szolgáltatások helyben vagy lakóhelyhez közeli biztosítása (óvodai férőhelyek szükség szerinti bővítése, óvodai intézmények infrastruktúra fejlesztése, meleg étkezés biztosítása)
3. beavatkozás: Családi napközik fejlesztése
4. beavatkozás: Gyermekek jóléti szolgáltatások erősítése (családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés, káros szenvedélyek megelőzését szolgáló tanácsadás, szabadidős programok szervezése stb.)
5. beavatkozás: A részmunkaidő vagy távmunka lehetőségének elősegítése

Intézkedés: A társadalmi befogadás erősítése a foglalkoztathatóvá válás elősegítésével

1. beavatkozás: A hátrányos helyzetű fiatalok közép- és felsőfokú oktatásba való eljutásának és bennmaradásának elősegítése (ösztöndíj rendszer)
2. beavatkozás: Fiatalok első munkahelyhez jutásának segítése (gyakornoki program)
3. beavatkozás: A letelepedés elősegítése a képzett fiatalok megtartására (bérlet program)
4. beavatkozás: Munkaerő piaci igényekhez igazodó felnőttképzési programok elindítása a foglalkoztathatóság biztosítása érdekében
5. beavatkozás: Komplex felzárkózási programok

Prioritás: Város-vidék kapcsolatok környezettudatos fejlesztése

Intézkedés: Az elérhetőség feltételeinek javítása

1. beavatkozás: Közúthálózat-fejlesztés
2. beavatkozás: Kerékpárút hálózat fejlesztése

Intézkedés: Stratégiai erőforrások megóvása, természet- és környezetvédelem

1. beavatkozás: Természetvédelmi területek és értékek megóvása
2. beavatkozás: Barnamezős területek hasznosítása
3. beavatkozás: Környezeti tudatosság ösztönzése

Intézkedés: Fenntartható település- és térszerkezet

1. beavatkozás: Az önkormányzati közszolgáltatást nyújtó intézmények fejlesztései
2. beavatkozás: Az épített környezet fejlesztése a vonzó települési arculat megteremtése érdekében (A vidéki természeti- és kulturális örökség védelmének támogatása)
3. beavatkozás: A közösségi terek fejlesztése az életminőség javítása céljából
4. beavatkozás: Települési infrastruktúra fejlesztések a közbiztonság javítása érdekében
5. beavatkozás: Leszakadó településrészek komplex fizikai és társadalmi megújítása
6. beavatkozás: A helyi identitás megerősítése és közösségformálás

5.2. BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK (A CÉLOK LOGIKAI ÖSSZEFÜGGÉSEI, A HELYZETÉRTÉKELÉSBEN BEAZONOSÍTOTT PROBLÉMÁKRA AD-E MEGOLDÁST, A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGA, A CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN TERVEZETT TEVÉKENYSÉGEK EGYMÁSRA GYAKOROLT HATÁSA)

6 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

6.1.FELMERÜLŐ KOCKÁZATOK

A stratégia megvalósítását a település által befolyásolható belső, és a község hatáskörén túl mutató külső tényezőkből fakadó kockázatok befolyásolhatják.

Felmerülő kockázatok	
Belső kockázatok	Külső kockázatok
A települési lakosság érdektelensége	Szabályozási környezet változása
Alacsony munkavállalási hajlandóság	Jogszabályváltozások
Alacsony befektetői kedv	Kedvezőtlen pályázati feltételek
Önerő hiány	Támogatási források elapadnak (A település sikeresen pályázott a korábbi időszakokban külső forrásokra, azonban további külső forrást csak korlátozottan tud igénybe venni)
Önkormányzati vezetésben bekövetkezendő negatív változás	Gazdasági környezet tovább hanyatlik országos szinten
Humán erőforrás hiánya, nem megfelelő humán erőforrás a stratégia végrehajtásához, az Önkormányzat nem tud megbirkózni a településfejlesztés koordinációs feladataival	Az idegenforgalom fellendülése elmarad a várakozásoktól, így a település fejlesztésének egyik fontos pillérét nem tudja megerősíteni.
Gazdasági szervezetek nem kapcsolódnak be a fejlesztésekbe, így azok fenntarthatatlanná válnak	
A projektek megvalósítása során az egyes fejlesztések eltérő előkészítettségi fokon állnak. A fejlesztésekhez kapcsolódó eljárások (engedélyezés, közbeszerzés, jogi viták stb.) felborítják az ütemezést.	
Az Önkormányzat irányítási rendszere nem megfelelő a stratégia végrehajtásához, azaz a hiányos monitoring rendszer és nem optimális szervezeti struktúra késlelteti a megvalósítást és nem biztosítja a fenntarthatósági szempontok érvényesülését	

2. táblázat: A stratégia megvalósulását fenyegető kockázatok összefoglalása

6.2.KOCKÁZATKEZELÉSI STRATÉGIA

A stratégia végrehajtását befolyásoló kockázatok bekövetkezési valószínűségét, azoknak a projekt céljaira gyakorolt hatását, valamint a felmerülő kockázatok kezelési stratégiáját az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

A felmerülő kockázatok kezelési stratégiája				
Kockázat megnevezése	Bekövetkezés valószínűsége	Hatása a stratégia megvalósulására	Bekövetkezésük valószínűségét csökkentő intézkedések	Bekövetkezésük esetére tervezett intézkedések
Belső kockázatok				

A települési lakosság érdektelensége	közepes (2)	nagy (3)	Folyamatos kommunikáció (Önkormányzati tájékoztatók, közösségi tervezés)	Tájékoztatás, meggyőzés
Alacsony munkavállalási hajlandóság	kicsi (1)	nagy (3)	Tájékoztatás, képzések, fejlesztési programok	Motivációs eszközök bevezetése
Alacsony befektetői kedv	közepes (2)	közepes (2)	Alap infrastrukturális fejlesztések önkormányzati megvalósítása, kedvezmények biztosítása a gazdasági szektor részére (pl: adókedvezmények)	További kedvezmények biztosítása (adókedvezmények), Erőteljes marketing tevékenység
Önerő hiány	közepes (2)	nagy (3)	Racionális önkormányzati gazdálkodás	Kedvezményes hitel felvétel
Önkormányzati vezetésben bekövetkezendő negatív változás	kicsi (1)	nagy (3)	Ésszerű gazdálkodás, Eredmények közlése, Folyamatos lakossági tájékoztatás, Fórumok megtartása	Az új Önkormányzat folytatja az Integrált Településfejlesztési Stratégia megvalósítását, Stratégia felülvizsgálata 3-5 évenként
Humán erőforrás hiánya	közepes (2)	közepes (2)	Továbbképzés, átképzés, Foglalkoztatási programok	Felelősök meghatározása feladatkörrel, Megbízási szerződéssel külső munkaerő foglalkoztatása
Fejlesztések fenntarthatatlanná válnak	közepes (2)	közepes (2)	Önkormányzati ösztönző program létrehozása	
A projektek megvalósítása során az egyes fejlesztések eltérő előkészítettségi fokon állnak.	közepes (2)	közepes (2)	A fejlesztések összehangolása a projektmenedzsment révén	
Az Önkormányzat irányítási rendszere nem megfelelő a stratégia végrehajtásához	közepes (2)	nagy (3)	Az irányítási rendszer fejlesztése, csatlakozás a fenntarthatóságot erősítő szervezetekhez	
Külső kockázatok				
Szabályozási környezet változása	közepes (2)	nagy (3)	A külső kockázatok és hatásainak befolyásolására az Önkormányzatnak kevés eszköz áll rendelkezésre, kisebb a ráhatása. Az országos folyamatokhoz, tendenciákhoz illeszkednie kell az önkormányzat programjait, céljait; járási szinten aktív résztvevőként kell befolyásolni a fejlesztési politikát.	Megváltozott jogszabályokhoz való igazodás

Jogszabály- változások	nagy (3)	közepes (2)	A külső kockázatok és hatásainak befolyásolására az Önkormányzatnak kevés eszköz áll rendelkezésre, kisebb a ráhatása. Az országos folyamatokhoz, tendenciákhoz	Tervek, önkormányzati intézkedések felülvizsgálta jogszabályváltozások alkalmazásával, jogharmonizáció biztosítása	A Stratégia felülvizsgálata, célkitűzések vállalások aktualizálása
Kedvezőtlen pályázati feltételek	közepes (2)	nagy (3)	illeszkednie kell az önkormányzat programjainak, céljainak; járási szinten aktív résztvevőként kell befolyásolni a fejlesztési politikát.	Pályázati kiírások véleményezése a társadalmasítás időszakában	Projektek pályázati feltételekhez igazítása
Támogatási források elapadnak	kicsi (1)	közepes (2)	A külső kockázatok és hatásainak befolyásolására az Önkormányzatnak kevés eszköz áll rendelkezésre, kisebb a ráhatása. Az országos folyamatokhoz, tendenciákhoz illeszkednie kell az önkormányzat programjait, céljait; járási szinten aktív résztvevőként kell befolyásolni a fejlesztési politikát.		
Gazdasági környezet tovább hanyatlik országos szinten	közepes (2)	közepes (2)			
Az idegenforgalom fellendülése elmarad a várakozásoktól	kicsi (1)	közepes (2)			

3. táblázat: Kockázatkezelés összefoglalása

A kockázatok elemzése során kiemeltük azokat, amelyeknek a bekövetkezési valószínűsége nagy és jelentős hatással vannak a stratégia megvalósíthatóságára. Ezekkel kiemelten szükséges foglalkozni és megoldást találni a kockázat elkerülésére. Jelentősnek ítélt kockázatok:

- Források bizonytalanságából eredő kockázatok
- Az önkormányzati oldal nem megfelelő felkészültsége
- A lakosság nem mobilizálható

A legnagyobb kockázata annak van, ha a stratégiában megfogalmazott fejlesztések elmaradnak!

Az azonosított és bemutatott kockázatok nyomon követése javasolt a stratégia monitoringja során, azzal egy időben, évente legalább egyszer. Amennyiben a felsorolt kockázatok valamelyike bekövetkezik, a megadott intézkedések végrehajtása javasolt. A stratégia megvalósítása során, illetve a felülvizsgálat során esetlegesen azonosítható újabb kockázatok kezelése elengedhetetlenül fontos, ezért szükséges ezek beépítése a kockázatkezelési stratégiába.

7 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

7.1. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

A fejezet azon önkormányzat által végzett nem beruházási jellegű tevékenységeket foglalja össze, amelyek segítik, támogatják a fejlesztési és rehabilitációs célok elérését.

A település biztosíthatja ezt a megfelelő keretek előteremtésével, valamint szabályozó, rendeletalkotó tevékenységével. Ezek közé tartozhat a gazdasági területek előkészítése, infrastruktúra fejlesztése, illetve a hatékony és következetes települési marketing tevékenység, pozitív arculat és identitás erősítés, funkcióvesztett, kiüresedett, használaton kívüli épületek és területek hasznosítása.

Az ITS végrehajtásánál legcélszerűbb minden egyes beavatkozást megelőzően megvizsgálni, hogy az egyedi szituációban, mely módszer vagy módszerek alkalmazása a leghatékonyabb. Ideális esetben a megfelelő keretek előteremtése és a szabályozó tevékenység együtt jelenik meg és az elérni kívánt célok irányába egyenesre hatnak.

Helyi klímastratégia

A klímaváltozás a biológiai sokszínűségre, azaz az élővilág fajgazdagságára gyakorolt hatása szempontjából Magyarország Európa egyik legsérülékenyebb országa. A települési szintű klímastratégia kidolgozásának és megvalósításának célja a globális éghajlatváltozást előidéző folyamatok mérséklése, illetve az elkerülhetetlen következményekre való felkészülés és alkalmazkodás, a települési szinten rendelkezésre álló eszközökkel. A települési klímaprogram sikerének érdekében meg kell alkotni azokat a környezetvédelmi programokat, intézkedéseket, amelyek a klímaprogram alapjait szolgálhatják. Az éghajlatváltozás problémájára elsősorban nem az államok kormányaitól, felsőbb szintektől kell várni a megoldást, az alsóbb szinteken kell megtenni a lépéseket. A települési éghajlatváltozási programnak megelőzési és alkalmazkodási cselekvésekből kell állnia, melyeknek négy területre kell különösen koncentrálnia: közlekedés (gépjárműforgalom csökkentése, a gyaloglás és kerékpározás támogatása, a közlekedési igény csökkentése), energia-felhasználás (az épületek és infrastrukturális létesítmények energiaellátásánál cél az energiatakarékosság és az energiahatékonyság fokozása, valamint a megújuló energiaforrások előnyben részesítése), hulladékgazdálkodás (a hulladék mennyiségének csökkentése, a szelektív hulladékgyűjtés), a gazdaság térbeli szerkezete, a gazdaság lokalizációja.

Fenntartható Energia Akcióprogram (SEAP)

A fenntartható energia akcióprogram célja egy olyan rendszer/életter megalkotása, mely az élővilág minden értékének megőrzésével hosszútávú boldogulást kínál mindannyiunknak.

Az emberi tevékenység okozta szén-dioxid kibocsátás alapvetően energetikai probléma, melynek nagy része a városainkba, településeinkre koncentrálódik, tehát a legnagyobb változásokra és fejlődésre a települések energiaellátási rendszerében van szükség. Az akcióprogram feladata, hogy helyi, település szintű energetikai stratégiát nyújtson, így Recsk esetében is a fenntartható energiaellátási rendszerre vonatkozó javaslatokkal növelje azok ellátásbiztonságát és versenyképességét. Ennek két alapvető eszköze az energiahatékonyság fokozása, azaz energiafogyasztás maximális csökkentése az ésszerűség határain belül, a jelenlegi életminőség megtartása mellett, majd az így kapott fogyasztás kielégítése minél nagyobb arányban megújuló energiaforrások felhasználásával.

A Fenntartható Energia Akcióprogram (SEAP) kulcsfontosságú konkrét intézkedéseket és projekteket

tartalmaz. Az energia-megtakarításon kívül a SEAP egyéb eredmények eléréséhez is hozzájárul, mint például:

- helyváltoztatást nem igénylő szakmunkák és stabil munkahelyek létrehozása;
- egészségesebb környezet és életminőség;
- jobb gazdasági versenyképesség és az energiától való nagyobb függetlenség.

A SEAP lehetőséget biztosít az anyag- és energiatakarékos technológiák alkalmazásával az ipar, az állattenyésztési ágazatok és az ahhoz kapcsolódó élelmiszeripar fejlesztésére is. A SEAP-okban a helyi önkormányzatok önkéntesen kötelezettséget vállalnak az energiahatékonyság javítására és a megújuló energiaforrások fokozott hasznosítására azért, hogy Magyarország összességében elérje az Európai Unió által 2020-ra kitűzött 20%-os CO₂-kibocsátás csökkentését.

Kiszámítható és transzparens szabályozási környezet

A településfejlesztési stratégia megvalósításához elengedhetetlen az önkormányzat következetes és kiszámítható jogalkotói és jogalkalmazói magatartása, mely biztosítja és fenntartja a transzparens és támogató adminisztratív és szabályozási környezetet.

A fentieknek köszönhetően csökken a gazdasági bizonytalanság, a befektetési kockázat, s a társadalmi, valamint a gazdasági szereplők számára biztonságos befektetői környezet jön létre. Felismerve a biztonságos környezetben rejlő előnyöket, előtérbe helyeződnek a közsféra és magánsféra együttműködésén alapuló projektmegvalósítási konstrukciók, melyek biztosítják a befektetések költséghatékonyságát, az önkormányzat pénzügyi forrásainak szabadabb felhasználhatóságát, a beruházások gyorsabb megvalósulását.

Szabályozási tevékenységek, tervalku

Az önkormányzatokról és az épített környezetről szóló törvények értelmében a területek felhasználásának, illetve a területeken az építés szabályainak meghatározása a települési önkormányzat joga. Recsk a Településfejlesztési Konceptiójára és jelen Integrált Településfejlesztési Stratégiájára építve most kezdi meg településrendezési eszközeinek felülvizsgálatát, amelyek szükségesek a település fejlődéséhez, és ahhoz, hogy kihasználja a településrendezésben illetve a szabályozásban lévő lehetőségeket.

A településrendezési terv felülvizsgálata a 2013-ban megváltozott jogszabályi környezet, valamint az évek alatt felmerült igények, gazdasági változások miatt szükséges.

A stratégia „másodlagos”, „harmadlagos” elemei szerint alakíthatják a további településrendezési eszközöket (településszerkezeti terv, szabályozási terv és helyi építési szabályzat).

Befektetői és lakossági kezdeményezésre az Önkormányzat csak településrendezési szerződés keretén belül módosítja terveit, indokolt esetben. A tervalku lehetővé teszi, hogy nagy beruházások esetén, a beruházó és az önkormányzat között olyan szerződés kössen, amely mindkét fél számára előnyös és rögzített fejlesztési feladatokkal bír.

Az Önkormányzat számára az építési törvény több településrendezési eszköz megvalósulását biztosító jogintézményt (építésjogi követelmények, – változtatási, telekalakítási és építési - tilalmak, telekalakítás, elővásárlási jog, kisajátítás, helyi közút céljára történő lejegyzés, útépítési és közművesítési hozzájárulás, településrendezési - beépítési, helyrehozatali és beültetési - kötelezések, kártalanítási szabályok, településrendezési szerződés) is biztosít arra, hogy részt vegyen a településkép formálásában.

Funkcióvesztett, kiüresedett, használaton kívüli épületek hasznosítása

Annak érdekében, hogy a településen megjelenő különféle vállalkozási szándékok becsatornázhatók legyenek az önkormányzati fejlesztési elképzelések megvalósításába, elengedhetetlen a jelenleginél lényegesen aktívabb ingatlanstratégia kialakítása. Ingatlangazdálkodási stratégia keretében a település saját tulajdonú ingatlanait felméri, azok hasznosíthatóságát számba veszi. Különös figyelmet fordít a jelenleg még nem hasznosított ingatlanok és külterületi egyéb ingatlanok gazdasági és kulturális, oktatási életbe történő bevonására.

Recsk község önkormányzata 5 bérlakással rendelkezik, melyből 4 lakást vesznek igénybe szociális helyzetük miatt rászorulóknak. A lakásgazdálkodási tevékenysége során felmérést készít a helyi lakásgazdálkodási helyzetről, a lakásigényről (beleértve a nem megfelelő lakáskörülmények felszámolása miatt jelentkező igényeket is). Az önkormányzati bérlakás program keretében támogatások formájában ösztönözni szeretné a lakásállomány felújítását az energiahatékonysági, demográfiai, minőségi, fenntarthatósági, környezetvédelmi szempontok együttes megvalósulásával. A programban részt vevőknek a támogatás fejében szigorú feltételeket kell támasztani, mint pl. hogy a családokban legalább az egyik szülő állásban legyen.

Térség- és településmarketing; marketingstratégia kialakítása

Recsknek jelenleg nincs aktív, jól működő marketing tevékenysége. Nem vesz részt a kistérségi együttműködésekben, mint pl. a kistérségi közkecs kerekasztal vagy a TDM együttműködésben. Bár a környező hét településsel jó kapcsolatot ápol, de ennek sajnos nincs jelentős marketing értéke, nem kapható naprakész információ a településről, nincs jelentős turisztikai, gazdasági hozadéka. A település által a Településfejlesztési koncepciójában és Integrált településfejlesztési stratégiában megfogalmazott célok eléréséhez nyújt segítséget a településmarketing. A településmarketing egyik legfontosabb feladata, hogy szinte személyre szóló értékeket, hasznosságokat fogalmazzon meg; ezekkel lehet célirányosan kijelölni a fejlesztési feladatokat, és ezek azok a szempontok, amelyeket a kommunikációban is eredményesen tud felhasználni. A marketing szemlélet alapja ez a vevőorientáció. Ennek a megközelítésnek kell jellemeznie a település vezetőinek – önkormányzat, a testület és az egyes személyek – szemléletét, ennek kell megnyilvánulnia valamennyi szervezet, hivatal viselkedésében és a szolgáltatók magatartásában is.

A településmarketing közös gondolkodás és részvétel azokban a dolgokban és folyamatokban, amiktől jobban működik a község. Legyen ez kulturális rendezvény, környezetet szépítő akció, vagy a településről való pozitív megnyilatkozás idegen környezetben. A község belső érintettjei a lakosság, a település vállalkozásai, főleg a szolgáltatások, és a települési önkormányzat. Egymás nélkül nem létezik a másik sem. A marketingnek van eszköztára a kölcsönös érdekek felismertetésére. Ezek tudatos használata a települések menedzselésében és a lakosság szemléletformálásában hozzájárul a versenyképesség növeléséhez, hosszú távon pedig a település sikeressé válásához.

Recsknek ki kell dolgoztatnia Településmarketing Stratégiáját, mely a következő 5-10 év fejlesztési feladatait foglalja rendszerbe és útmutatót ad azok véghezviteléhez. A stratégiában megfogalmazott célok megvalósítása a település versenyképességét növeli, ezáltal a recski emberek jövőjét teszi biztonságossá. A települési imázs kialakításának tehát közvetlen kapcsolata van a vásárlási döntésekkel, amely úgy értelmezhető, hogy az adott településen érdemes élni, pihenni, szórakozni, befektetni, eladni, stb. Az imázs gyakran fontosabb aspektus egy pozitív döntés meghozatalában, mint a fizikai erőforrások, adottságok minősége, mennyisége. Különösen fontos ez egy beruházási döntésben, mellyel a befektetők kegyeiért vetélkedéskor ki tud emelkedni a település. A stratégia kialakítása különös figyelmet kell, hogy fordítson a minden kis- illetve mikrotérségi együttműködés nyújtotta bemutatkozási lehetőség kihasználására is. Az így átgondolt, egységes megjelenítésű településmarketing révén az új gazdasági szereplők Recskre vonzása és a vendégforgalom növekedése a cél.

Önkormányzati kommunikáció

Recsk önkormányzatának kommunikációs tervének fő irányelvei a széles nyilvánosság és az átláthatóság biztosítása. Ennek egyik fontos eleme a társadalmi egyeztetés, hisz egy településfejlesztési stratégiánál nagyon fontos a nem szakértők véleménye is, mert a település fejlesztése csak a helyi lakosság igényeinek, véleményeinek figyelembevételével valósulhat meg. Ennek első lépése a tervek ismertté tétele. Ahhoz, hogy az érintettek a község életét befolyásoló minden információhoz hozzáférhessenek, minden döntést megértsenek, a legszélesebb nyilvánosságot kell biztosítani és igyekezni kell mindenki számára elérhető kommunikációs csatornákat választani. Az önkormányzat kommunikációs tevékenysége elsősorban online történik. A www.recsk.hu online felületen a látogatók megtalálhatják az aktuális híreket, önkormányzati intézményekről alapinformációkat, közérdekű adatokat. A lakosságot az önkormányzat hirdetőtábláján és az időszakosan írásban megjelenő Recski Hírmondóban, a kisebb terjedelmű, de gyakrabban kiadásra kerülő Hírmorzsákban is tájékoztatják. Ugyanakkor a közösségi média lehetőségeit nem használja ki kellőképpen az önkormányzat a lakosság elérésének érdekében. A facebook lehetőséget ad a lakosság széles rétegének elérésére, a párbeszéd elindulására. Ez azért is fontos, mert egy- egy beruházás, politikai döntés, a fejlesztések (mint pl. egy településrész rehabilitációjának) lakosságot érintő ideiglenes kellemetlenségei elfogadhatóbbá válnak. A településfejlesztési koncepcióba megfogalmazott célok elérése érdekében interaktív workshopok, mini tanfolyamok keretében történhet a lakosság bevonása és szemléletformálása, a különböző vélemények meghallgatása és ütköztetése. Az érdektelenség ellen küzdve az önkormányzat havi rendszerességgel készíthet egy-egy a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott témában online kérdőívet.

Helyi gazdaságfejlesztés eszközei, vállalkozás fejlesztés támogatása

Recsk nagyközség képviselőtestületének 2015-2019-ös időszakra vonatkozó gazdasági programjának célja, hogy Recsk meglévő és lehetséges gazdasági-pénzügyi forrásait prognosztizálja, és azokat a település fejlődése szolgálatába állítsa, vonzóná téve a települést az itt élők, az ide érkezők, a befektetők, a beköltözni szándékozók számára. Az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a költségvetési lehetőségekkel összhangban foglalja össze, figyelembe véve a Kormány célkitűzéseit, önkormányzati politikáját, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságokat, valamint a térségi és országos fejlesztési koncepciókat. A község számára a fejlődés legfőbb lehetőségeit az új energiapolitika, a vidékfejlesztés és területfejlesztés, a növekvő foglalkoztatás jelentik.

Ehhez szükséges a helyi vállalkozások támogatása, érvényesülésének segítése. A helyi vállalkozásokat olyan szolgáltatásokkal kell segíteni, melyek segítik a piacra jutást, innovációt ösztönöznek. Strukturált üzleti környezet kialakulását kell előmozdítani, minimalizálni az új üzleti vállalkozások körüli kezdeti akadályokat, melyek által a már működő vállalkozások meg tudják alapozni továbbfejlődésük lehetőségeit, irányait, valamint kialakulhat a vállalkozások közötti együttműködés is. A vállalkozások gazdaság vérkeringésébe való eredményesebb bekapcsolódását információk és szolgáltatások biztosításával kell ösztönözni. Ebben beletartozhat a helyszín biztosításán kívül a menedzsment igény szerinti támogatása és a lakosság számára ingyenes tanácsadó szolgálat kialakítása is.

Társadalmi befogadást, a kulturális és épített környezet iránti felelősségvállalást előmozdító szemléletformáló akciók

A valódi közösséget a helyi lakosok hozzáállása, aktivitása, tenni akarása teremti meg. A lakosság érdeklődését felkelteni és kielégíteni saját életkörülményeik önálló alakítása iránt a társadalmi részvétel, az együttműködés, az önrendelkezés lehetőségeit biztosító intézmények, lehetőségek kialakításával lehet. Egy település fejlődése csak akkor valósulhat meg, ha a döntéshozók döntéseik során megismerik a lakosság véleményét és velük való együttműködésben alakítják ki a település jövőképét és a jövőre vonatkozó elképzeléseiket közösen valósítják meg. A civil szervezetek jelentős társadalomszervező szereppel bírnak, az

állampolgárok számára megfelelő keretet és lehetőséget biztosítanak az önszerveződésre, arra, hogy azonos érdeklődési kör, hasonló problémák kezelésére, megoldására, meghatározott célok elérésére létrehozzák saját szövetségeiket, kifejezzék igényeiket és érvényesítsék érdekeiket. Recskén a 18 civilszervezet működik. A közösségi szolgálat még kiaknázható lehetőséget jelent a település életében, hiszen 2016-tól az érettségi vizsgára jelentkezés előfeltétele, hogy minden diák 50 óra közösségi szolgálatot végezzen középiskolai tanulmányai során. Ezáltal a fiatal nem csak a helyi közösség javát szolgálja, megold egy társadalmi, környezeti stb. problémát és ezzel értéket teremt, hanem egyúttal együttműködő készsége, empátiája, kreativitása, felelősségvállalása, projektismerete is fejlődik.

A társadalmi befogadást, a kulturális és épített környezet iránti felelősségvállalást előmozdítja a tapasztalatszerzés, amely során a résztvevőkben tudatossá válhatnak az általuk közvetlenül nap, mint nap használt terekről szerzett benyomások, ingerek. Ennek a célnak a keretében megfogalmazott akciók első fázisában ezért az átalakításra kerülő terület felfedezése, a benyomások kreatív módszerekkel történő feldolgozása valósul meg. A második szakaszban pedig egyfelől a szükséges ismeretek átadása, illetve a teret alakító tényezők dinamikájának feltárása következik. Majd pedig a települési terek alakítását irányító folyamatok megértése elvezethet a felismerésig: az épített környezet nem eleve adott, hanem a lakosság minden tagjának munkája révén alakult ki, és értéket hordoz. Ennek megfelelően nekik is részt kell vállalniuk ezen értékek megőrzésében, valamint hozzá kell járulniuk a település további fejlesztéséhez. A fiatal generáció az idősebb korosztályon keresztüli bekapcsolása a település épített környezetének és hagyományainak felfedezésébe és értékékként való elismerésébe elősegítheti az identitástudat kialakulását és megerősítését.

Családok támogatása

Recsk átfogó célja közé tartozik a demográfiai egyensúly helyreállítása, a településről történő elvándorlás megállítása és megelőzése. Ezen cél elérésének fontos eszköze minden olyan program, szándék, intézkedés, ami a családok biztonságérzetét növeli. Az önkormányzat alapellátásként biztosítja a szociális étkeztetést, házi segítségnyújtást, családsegítést, nappali ellátás keretében idősök klubját és gyermekjóléti szolgálatot működtet. A fiatalok számára a szabadidő tartalmas eltöltése érdekében többféle sportegyesület is működik a településen. Labdarúgó utánpótlás nevelésével foglalkozik a Recsk Környéki Junior Torna Klub. Működik az asztalitenisz szakosztály és az iskolai diáksport egyesületen belül labdarúgó és modellező szakkör foglalkozik a fiatalok nevelésével.

Ma már a mindennapi élet elkerülhetetlen része az informatikai jártasság. A közüzemi számlák befizetéséhez, mérőállások bejelentéséhez is egyre inkább telefonos vagy informatikai hozzáférés és ismeret szükséges. Az idős embereknek viszont alig van lehetőségük a technológiai készségek elsajátítására, így a korcsoporton belül magas a digitális kirekesztettség aránya. Az 55 és 74 év közötti korosztály alig rendelkezik számítógépes ismeretekkel. A képzésekbe már a 45 éves korosztályt is érdemes bevonni, hiszen elsősorban a munkahelyük megtartásában és önbizalmuk növelésében, önértékelésük javulásában segíthet. A könyvtárban működő eMagyarország Pont egyik kiemelkedő feladata az időskorúak és a romák segítése a számítógép és internet használat elsajátításában. Az ismeretterjesztő órák az elektronikus kommunikáció, az internetezés és elektronikus levelezés alapjainak elsajátítására ad módot a harmadik életkorban lévők számára, megismertetve a résztvevőket az infokommunikációs eszközök használatával, az új típusú ismeretszerzés és kapcsolattartás lehetőségeivel. A program feltételeket teremt és mintát ad az idősebb korosztály számára az új lehetőségek elsajátításához, még szélesebbre tárva a kaput az ismeretszerzéshez és a művelődéshez is. Az ismeretterjesztő előadások az időskorúaknak 20 órában 19 fő részvételével valósult meg, de további tanfolyamok szervezése is szükséges a cél elérése érdekében. Mindemellett a mindennapi életben való eligazodást segítő képzések (mobiltelefon - használói ismeretek, pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatások előnyei, hátrányai) elindítása is kiemelt szerepet kap az önkormányzat által támogatott programok között.

Az átfogó stratégiai cél a családok segítése, a generációk békés, egymást támogató együttélése. Ez leginkább úgy valósítható meg, ha olyan programokat valósít meg az önkormányzat, ahol a 2 vagy több generáció közösen jelenik meg. A programok minden esetben a kölcsönösség elvén alapulnak, rá kell

ébreszteni a fiatal generációt arra, hogy az idősek olyan tudás és tapasztalat birtokában vannak, amelyek éppen annyira fontosak a mindennapi életben való eligazodásban, mint a fiatalok által birtokolt, már-már természetesnek tekintendő készségek, képességek. A szemlélet tehát más: a fiatal generációval meg kell értetni, nem sajnálatból, kötelességből lehet csak „segíteni” az időseknek, hanem itt is ugyanúgy, mint bármilyen más egészséges kapcsolatban az „adok-kapok” egyensúlya érvényesül. Az idősek számára pedig ez jelenti az igazi társadalmi integrációt. A cél megvalósításához kapcsolódó aktivitások között szerepelhet a tanulási, esetleg magatartási problémákkal küzdő iskolás korú gyerekek önkéntes „korrepetálása”, a fiatalok időseknek szóló „előadásai” (internet-, számítógép-, mobiltelefonhasználat) vagy „Az én szakmám”, idősek fiataloknak szóló előadásai, élménybeszámolói szakmájuk szépségéről és nehézségeiről a pályaválasztás megkönnyítése érdekében.

A programcél megfogalmazásában is az önkormányzat szerepének újragondolása kapja a legnagyobb hangsúlyt. A korábbi, elsősorban saját fenntartású intézményeken keresztül megvalósuló, elszórt programelemek helyett egy lényegesen szélesebb körű együttműködésen alapuló hatékonyabb, lokalizáltabb, többszereplős, de egy kommunikációs csatornájú rendszer kialakítása és működtetése szükséges. A Polgármesteri Hivatal keretein belül családügyi referens kiemelt feladata lesz a civil szervezetekkel, a településen jelen levő egyházakkal (katolikus, baptista) való szorosabb együttműködés megvalósítása szociális területen, így az idősügyben is.

Prevenció a játékon keresztül

Recsk Nagyközség Önkormányzata a Máltai Szeretet Szolgálat tapasztalatait és segítségét igénybe véve tervezi a játszó program kidolgozását. A programtól alapvetően azt várja, hogy gyakorlatilag észrevétlenül - a játékon keresztül - szocializáljon, közvetítsen normákat, fejlesszen készségeket. Az esztétikusan kialakított játékszerek és játszóházak önmagukban is értékteremtők, de a „máltai típusú” játszóterek szellemiségét, norma és értékrendszerét alapvetően az ott dolgozó szakemberek (pedagógusok, szociális munkások, szociálpedagógusok) teremtik meg. Az ilyen módon kialakított játszótér szervesen illeszkedik a gyermekjóléti szolgálatok, családsegítők, nevelési tanácsadók jelzőrendszerébe, pótol hiányzó oktatási, kulturális és gyermekvédelmi infrastruktúrákat. A játszótéren található játékok és a játszóházi programok befolyásolják a gyermekek szocializációját, alapvető képességeik, készségeik, társas szokásrendszereik kialakulását, míg a játszótéren dolgozók, illetve a létrejött közösségek a tér működtetése során kialakított normák, szabályok közvetítésével válnak e folyamat részeseivé. Recskben az erős egyházi közösségre támaszkodva válhat a program fenntarthatóvá. Játszóhely felújításával, eszközeinek bővítésével olyan hely létrehozása a cél, ahol a gyermekek a lakáson kívül töltött szabadidejüket oly módon tudják eltölteni, amely egészséges testi és lelki fejlődésükhöz elengedhetetlenül szükséges. A szabadidő hatékony eltöltésén, a norma- és értékteremtő programok kínálatán túl, lehetőség nyílik a lakóközösség kohéziójának fejlesztésére.

A játszótér-játszóház program ezért olyan alapkövetelményeket állít és valósít meg, melyek a szabadidő kultúra kialakítását és a prevenciós törekvések megvalósítását teszik lehetővé. Ahhoz, hogy a fent soroltak megvalósulhassanak az önkormányzat célja az egyes játszóhelyekhez kapcsolódó összefogások megszületésének elősegítése, a közterek felújításának kezdeti lépéseitől, a tervezéstől a megvalósításig a lakosság bevonása. Olyan közösségek kialakulását szeretné ösztönözni az önkormányzat, akiknek köszönhetően az adott játszóhely időről időre képes megújulni, akik a magukénak érzik az adott parkot és akik ápolják (közös programokat, palántázást, virágültetéseket, önkéntes parkfelújító napokat (pl. padfestés akció) szervez, óvja azokat.

Község főtér- közösségi tér hálózatának kialakítása

Recsk két központú település, melyet a Tarna- patak fűz fel. Ez az egyedi adottsága lehetőséget ad arculatának megtalálására. A településeket felfűző kerékpárút, a patak partján vezetett sétány olyan, a közösség, helybeliek számára fontos közösségi terek létrehozását ösztönzi, ahol az itt élők és dolgozók meg

tudják élni a környékkel és egymással való kapcsolatukat. Ezek a közterek képesek jelentősen emelni a telekárakat, hozzájárulnak a környék megfiatalításához, segítenek a szemléletformálásban, hogy az emberek jobban óvják és megbecsüljék természeti környezetüket. A sétány nyújtotta találkozási lehetőségek erősítik a kötődést az adott térhez és ezzel együtt a településhez.

7.2. AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEINEK MAGHATÁROZÁSA

7.2.1. Önkormányzati Hivatal szervezeti rendszere

Recsk Nagyközség Önkormányzata fő tevékenységi köre az általános közigazgatás. Parádsasvár Község Önkormányzatával közös hivatalként működik. Az Önkormányzat, mint közigazgatási szervezetnek az ügyfélkörébe tartozik a lakosság, a gazdálkodó és civil szervezetek. Az önkormányzat képviselő-testületének feladata a rendezési folyamatban a település sajátosságainak érvényesítésén és az értékek figyelembevételével a koncepcionális és megvalósítási hangsúlyok meghatározása, amik mentén a jövőjüket tervezik. Az önkormányzat a feladatainak hatékonyabb, célszerűbb, gazdaságosabb és ésszerűbb megoldása érdekében társulásokban vesz részt. A képviselő-testület elsősorban a megyei közgyűléssel, más települések képviselő-testületeivel, gazdasági, szolgáltató szervezetekkel, közszolgáltatásokat nyújtó intézményekkel alakít társulásokat (Recsk és Térsége Víziközmű Beruházási Társulás, Pétervására és Körzete Kistérségi Területfejlesztési Társulás). A képviselő-testület a rendelkezésre álló eszközökkel támogatja a választópolgárok olyan öntevékeny együttműködéseit is, amelyek céljuk és rendeltetésük szerint a helyi önkormányzati feladatok megoldására irányulnak.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben (önkormányzati törvény, Ötv.), nevesítve van, hogy a településfejlesztés és a településrendezés a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó önkormányzati feladatok közé tartozik. A városfejlesztés irányait az alábbi, képviselő-testület által jóváhagyott dokumentumok tartalmazzák: településfejlesztési koncepció, településrendezési terv (szerkezeti terv és szabályozási terv), illetve az Integrált Településfejlesztési Stratégia, egyéb ágazati stratégiák.

Az Önkormányzat gyakorolja a tulajdonosi jogokat a település vagyona fölött, továbbá a képviselő-testület kompetenciájába tartozik a költségvetés elfogadása is, azaz közvetlen eszközei is vannak az Önkormányzatnak a fejlesztésekre, továbbá az átfogó fejlesztési programokra.

Recskben három állandó bizottság működik: Ügyrendi-, Környezetvédelmi és Közbiztonsági Bizottság, Pénzügyi-, Településfejlesztési és Pályázati Bizottság, valamint Egészségügyi-, Szociális Bizottság. A bizottságok feladata elsősorban a képviselőtestület munkájának elősegítése. A bizottságok - feladatkörükben- előkészítik a képviselőtestület döntéseit, szervezik és ellenőrzik a döntések végrehajtását. A bizottságok saját maguk állapítják meg működésük részletes szabályait.

A munkatervben elfogadott napirendi pontok csak -az előterjesztés tárgya szerint illetékes- bizottsági megtárgyalást követően terjeszthetők a képviselőtestület elé.

Ügyrendi-, Környezetvédelmi és Közbiztonsági Bizottság megvizsgálja a képviselők összeférhetetlenségi ügyeit, erről jelentést ad az önkormányzatnak. Állást foglal a képviselő-testület illetve a bizottságok működését érintő ügyrendi kérdésekben. Bonyolítja a képviselő-testület hatáskörébe tartozó titkos szavazással történő választásokat. Kidolgozza az önkormányzat szervezeti- és működési szabályzatát és vizsgálja hatályosulását, szükség esetén javaslatot tesz módosítására, vagy új szabályzat alkotására. Javaslatot tesz a polgármester bérfejlesztésére, jutalmazására.

Nyilvántartja és ellenőrzi a képviselők és a polgármester vagyonyilatkozatait. Ennek keretében a bizottság saját maga határozza meg működésének részletes szabályait, külön részletezve a vagyonyilatkozatok nyilvántartási rendjét, a nyilvánosság biztosítását, a nem nyilvános adatok védelmét, valamint a vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás lefolytatásának részletes rendjét.

Részt vesz az összes környezetvédelemmel kapcsolatos előterjesztés, pályázati kiírás, beruházás véleményezésében. Figyelemmel kíséri a tűzrendészet feladatok ellátását, a közrend- és közbiztonság

helyzetét. Figyelemmel kíséri a polgárőrség munkáját. Figyelemmel kíséri és véleményezi az önkormányzat által kötött szerződéseket, s az önkormányzat jogvitáit.

Pénzügyi-, Településfejlesztési és Pályázati Bizottság véleményezi a költségvetésről szóló valamint a zárszámadási rendeletet, a pénzmaradvány elszámolását. A képviselőtestületi előterjesztés előtt véleményezi a jövő évi költségvetési koncepciót illetve állásfoglalást készít az önkormányzat gazdasági programjáról. Véleményezi az önkormányzat és intézményei gazdálkodásáról szóló első és harmadik negyedéves beszámolót. Véleményezi az intézményben végzett pénzügyi ellenőrzések tapasztalatait, javaslatokat fogalmazhat meg a takarékos gazdálkodás érdekében, részt vesz az ellenőrzések végzésében. Különös gondot fordít a kötelező, valamint az önként vállalt önkormányzati feladatok következetes szétválasztására. A többi bizottságtól érkező, pénzügyi kihatású javaslatokat megvizsgálja, s annak eredményét a bizottság elnöke a döntést hozó képviselő-testületi ülésen ismerteti. Véleményezi a pénzeszközök átcsoportosítására, a pénzmaradvány és a tartalék felhasználására irányuló javaslatokat. Véleményt mond, állásfoglalást ad a képviselőtestület számára minden pénzügyi vonzattal járó önkormányzati döntést megelőzően. Figyelemmel kíséri a település fejlesztési célkitűzéseinek megvalósítását, ennek kapcsán javaslatot tesz a képviselő-testület felé a fejlesztési tevékenység koordinálására, egyes fejlesztési feladatok közös kooperációban történő megvalósítására. Véleményezi a településfejlesztéssel kapcsolatos gazdasági programot, a településfejlesztéssel összefüggő építészeti terveket (településszerkezeti, beépítési tervek stb.)

Közreműködik az önkormányzati fejlesztési tervek kidolgozásában. Az önkormányzati tulajdonban lévő földterületek hasznosítására javaslatot tesz és figyelemmel kíséri a hasznosítás módját. Részt vesz a képviselő-testület pályázatainak előkészítésében. Részt vesz az önkormányzati beruházásokra kiírt pályázatok elbírálásában.

Egészségügyi és Szociális Bizottság átruházott hatáskörben dönt az Önkormányzat szociális rendeletében meghatározott átmeneti segélyekről, rendkívüli gyermekvédelmi támogatásokról, méltányossági közgyógyellátás megállapításáról. Véleményezi az önkormányzat szociális, egészségügyi alapellátással összefüggő döntéstervezeteit, különösen az erre szolgáló költségvetési előirányzatok nagyságát. Véleményezi az intézményi térítési díjak mértékére vonatkozó előterjesztéseket, rendszeresen együttműködik a település időskorúak civilszervezetével.

A Hivatal egységes szakapparátusként működik, így a különböző kisebb szervezeti egységek az egységes polgármesteri hivatalt képviselik munkájuk során. A hivatal intézmény felügyeletet lát el a településen működő óvoda, általános iskola, szociális és egészségügyi intézmények, a közösségi ház és könyvtár felett. Feladatai ellátásában Recsk Nagyközség Önkormányzat három szervezeti egysége működik közre: igazgatási csoport, pénzügyi-gazdasági csoport, adó csoport.

A településrendezési kérdésekben a polgármester az illetékes. A Recski Önkormányzat munkáját a Pétervására Polgármesteri Hivatal szakigazgatási szervei segítik. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia készítése során a település nem hozott létre menedzsment szervezetet. A fejlesztési dokumentum kidolgozásában a községi önkormányzat szakreferensei vettek részt.

7.2.2. Az integrált stratégia megvalósításával kapcsolatos szervezeti elvárások

Az integrált stratégia megvalósítása olyan szervezeti működést kíván meg a településektől, amely biztosítja egyrészt a stratégia egészének folyamatos karbantartását, az elért eredmények visszacsatolását a stratégia tervezési folyamatába („stratégiai menedzsment”), másrészt pedig biztosítja a stratégia által kijelölt akcióterületi alapú fejlesztések professzionális és hatékony megvalósítását („operatív menedzsment”). A projektmenedzsment általános kategóriái szerint csoportosítva tehát: a stratégiai menedzsment a „hatások” érvényesüléséért, míg az operatív menedzsment az eredményekért (mind a közvetlen, „outputok”, mind a tényleges eredmények) visel felelősséget.²

² Városfejlesztési kézikönyv, 2009

7.2.3. A stratégiai menedzsment

Az ITS megvalósítása során a döntéshozói szintet Recsk nagyközség Képviselőtestülete jelenti. A stratégiai menedzsmentet a település képviselőtestülete, jegyzője és polgármestere, a pénzügyi bizottság elnöke alkotják, és szakmailag a Pétervására Polgármesteri Hivatal Építéshatósági Csoportjában dolgozó építéshatósági ügyintéző valamint a megbízott főépítész segíti.

A stratégiai menedzsment fő feladatai:

- Az ITS megvalósításának nyomonkövetése, elvárt eredmények, hatások értékelése.
- Az operatív menedzsment szint tevékenységének stratégiai szintű felügyelete, céljainak meghatározása, eredményeinek értékelése, szükség esetén korrekció kezdeményezése.

Recsk nagyközség Önkormányzatának Pénzügyi-, Településfejlesztési és Pályázati Bizottsága a Képviselőtestületi ülésre előterjesztett, településfejlesztés és településrendezési témaköröket érintő napirendi pontok döntés előkészítési feladatait végzi. A településpolitikai elvárásokkal való összhangot a településrendezési tervek végigvezénylésével megbízott főépítész és a Polgármesteri Kabinet irányítja.

Fontosabb feladatok:

- A települési társadalom és gazdaság igényeinek és lehetőségeinek feltárása, azok változásainak beépítése az ITS-be.
- A városfejlesztés külső és belső környezetében bekövetkezett változások figyelemmel kísérése, a célokra gyakorolt hatások elemzése.
- ITS partnerségi egyeztetések szakmai irányítása, felügyelete.
- Szakmai stratégiai szinten a településközi koordináció előkészítése.

7.2.4. Operatív menedzsment

Az operatív menedzsmentet a polgármesteri hivatal fejlesztések megvalósításában közreműködő szervezeti egységei, valamint az érintett intézmények vezetői (pl. általános iskola igazgatója, óvodavezető, stb.) alkotják. Recsk nagyközség Önkormányzata nem kíván külön településfejlesztő társaságot létrehozni. Az önkormányzat a településüzemeltetési feladatait a Polgármesteri Hivatalba integrálta, ahol a műszaki, építési és településrendezési kérdésekkel jelenleg a jegyző foglalkozik. Az Önkormányzaton belüli szervezet, illetve menedzsment kockázatai miatt (pl. a merev hivatali szervezet, a bürokrácia, valamint a nagyfokú függőség a képviselő- testületi döntésektől) a hivatalon belüli szervezeti és működési szabályok speciális kialakításával kell biztosítani, hogy világos ellenőrzési és felelősségi feltételek teremthetők meg. Az operatív menedzsment fő feladatai:

- ITS partnerségi egyeztetések anyagainak előkészítése, előterjesztése döntés-előkészítésre.
- A döntéshozók részére éves jelentés készítése az ITS vonatkozó projektelemeinek megvalósításáról, a változó külső, belső tényezőkről, korrekciókról, társadalmi igények változásáról.
- ITS megvalósítási folyamatáról a lakosság tájékoztatására alkalmas információk összeállítása, évente legalább egyszer, jelentősebb változások esetén többször is.

7.3. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

A települési koordináció célja az ITS településközi egyeztetése, melynek jellege Recsk térségi szerepkörétől függ. A városban az alábbi intézmények működnek:

Közigazgatás: Recski Közös Önkormányzati Hivatal, mely Recsk nagyközség, Parádsasvár község önkormányzati feladatait látja el;

Nevelési, oktatási intézmények: napközi otthonos óvoda (Csengővár Óvoda), Recski Jámor Vilmos Általános Iskola és a Balassi Bálint Gimnázium Recski Tagintézménye;

Egészségügyi intézmények: Egészségügyi Központ: házi orvos, fogorvos, orvosi ügyelet;

Szociális intézmények: "Hétszínvirág" Gyermekotthon

Nagyközségi Könyvtár

Művelődési Ház és Bányászati Kiállítóhely

Egyéb: rendőrség, polgárőrség.

Az okmányirodai és építéshatósági feladatokat, valamint a gyámhivatali feladatokat a Járási Hivatal látja el.

7.3.1. Járási kapcsolatok

A területfejlesztési együttműködések terén jelenleg a járási szintű együttműködések a legmeghatározóbbak. 2004 júniusában létrejött a Pétervásárai Kistérség Többcélú Társulása, melyet a Pétervásárai Kistérség Akciócsoportja Vezető szervezetnek választott. A Pétervásárai kistérséget 20 település alkotja. A déli rész központi települése Recsk. Ezen a déli területen a különböző települési funkciók eloszlása a települési önkormányzatok között rendezettebb.

Észak Hevesi 33 Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület Helyi Akciócsoportjának két nagyközsége közül Recsk az egyik.

A térségen belül különösen nagy jelentőséggel bír az összefogás. Recsk része a Palóc Útnak, a falvak lakóinak összefogásából született meg a palócság egyedi, táji jellegű néprajzi értékeit (sajátos népviselet, építészet, kézművesség, népzene, néptánc, gasztronómia) bemutató Palóc Út Egyesület. E szervezet fenntartása segíti a szomszédos nógrádi falvakkal való együttműködést, a hagyományok őrzését.

Recsk nagyközség figyelembe veszi az Integrált Településfejlesztési Stratégia elkészítésénél a térségi és regionális fejlesztési dokumentumokban megfogalmazott célkitűzéseket. (lásd: 2.6. Stratégia külső és belső összefüggései)

Recsk céljai, melyek a környező településeket is érintik:

Komplex turizmusfejlesztés:

Ökoturizmus fejlesztése;

Turisztikai marketing és kommunikáció;

Idegenforgalmi együttműködések;

Jóléti tavak kialakítása;

Kerékpárút kiépítése;

Helyi gazdaság diverzifikációja:

Gazdasági telephely fejlesztés;

Gazdaságfejlesztési partnerségi program kialakítása;

Beruházás élénkítő program;

Helyi adottságokon alapuló, fenntartható mezőgazdaság

Községi funkciók megerősítése:

Egészségügyi program;

Szociális ellátó rendszerek fejlesztése;

Humán erőforrás fejlesztés:

Közügyi fejlesztés;

Intézményi háttér fejlesztése.

7.3.2. Településközi egyeztetések

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményről a 31. §-ban rendelkezik az ITS egyeztetéséről és elfogadásának szabályairól. Az érintett településekkel a jogszabály szerinti egyeztetés történik a település partnerségi határozatában foglaltak alapján. A tervezés indításakor a mikrotérség településeinek polgármestereit a tervezők kötetlen megbeszélésre hívták, ahol a közös fejlesztési szándékok megismerhetővé váltak.

7.3.3. Társadalmi részvétel

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletnek megfelelően Recsk nagyközség meghozta a partnerségi egyeztetés szabályairól szóló határozatát, mellyel meghatározta a tervező munka kereteit is. Az előkészítés és a teljes tervezési munka során biztosított a tervezés, majd a megvalósítás folyamatának, tartalmának nyilvánossága, a helyi társadalom és gazdaság szereplőinek partnerként történő bevonása. A település lakosságának, meghatározó vállalkozásainak, nagyobb beruházóinak kötetlen megbeszélésre való invitálásával megismerhetővé váltak a jövőbeni elképzeléseik, kezelendő problémáik és a településről alkotott jövőképük. Cél, hogy az ITS felülvizsgálata során létrejött partnerségi egyeztetések, élő kapcsolatok megmaradjanak hosszú távon is.

7.4. MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA (OUTPUT ÉS EREDMÉNYINDIKÁTOROK MEGHATÁROZÁSA AZ EGYES AKCIÓTERÜLETI BEAVATKOZÁSOKRA ÉS AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA INTÉZKEDÉSEIRE, AZOK MÉRÉSI MÓDJÁNAK, GYAKORISÁGÁNAK RÖGZÍTÉSE; A MONITORING RENDSZER MŰKÖDTETÉSI MECHANIZMUSÁNAK MEGHATÁROZÁSA)

A monitoring nem más, mint a program tervezése során meghatározott tevékenységek elvégzésének, célok teljesülésének, vagyis végeredményben a program megvalósulásának folyamatos nyomon követése. Ennek alapjául az előzetesen kitűzött célok számszerűsítése szolgál. A monitoring tevékenységhez szükségesek az azt támogató indikátorok. Az indikátor egy olyan mutató, amely a komplex valóságról szóló információt leegyszerűsített formában közli. Legyenek: Specifikusak, Mérhetőek, Elérhetőek, Relevánsak, Megbízhatóak, Aktuálisak. Az indikátoroknak a következő kérdésekre kell választ adniuk: Mennyit? Mit? Mikor? Kinek? Hol? Mivel a 2014 – 2020 közötti időszakban az eredményközpontúság elve miatt az indikátorok és azok célértékeinek szerepe megnő, ezért az ITS indikátorai úgy kerültek kialakításra, hogy azok egyértelmű és hozzáférhető adatokra támaszkodjanak, azaz az indikátorok változását az adatok egyértelmű változásához lehessen kötni. A monitoring tevékenység kulcsa, hogy a mutatószámok aktuális értékeit a program végrehajtói folyamatosan gyűjtsék és elemezzék, lehetőséget biztosítva, ezáltal mind a programmenedzsment döntéshozók, mind a donorok számára, hogy rendszeresen egyértelmű jelzést kapjanak a program, illetve annak egyes részei aktuális állásáról. Ezen információ birtokában megítélhetik, hogy a program az előzetes terveknek, elképzeléseknek megfelelően halad-e, és ez alapján a tervektől való eltérés esetén szükség szerint megtehetik a megfelelő kiigazító lépéseket a végrehajtás, a megvalósítás menetében. A monitoring rendszer működtetési mechanizmusa az EU-s társfinanszírozású projektek esetében a közösségi és a hazai jogszabályoknak megfelelően történik, az érintett Közreműködő Szervezet felelős a megvalósulás és a fenntartás során vállalt célértékek kezeléséért. A projekt szinteken vállalt célértékek nagyobb célok mentén való egyszerűsítésének és összegzésének figyelemmel kísérése a helyi városfejlesztési szereplők feladata. Az ITS megvalósulását a képviselőtestület fogadja el, megvalósulását a szakosztályokon keresztül folyamatosan figyelemmel kíséri.

Javasolt az IVS évenkénti „áttekintése” valamint 3-5 évenként történő „aktualizálása”.

Évenkénti vizsgálat: Az ITS áttekintésére célszerűen évenként kerül sor, kapcsolódva az egyes akcióterületi fejlesztések éves értékeléséhez. Az áttekintés során megállapításra kerülnek a fejlesztés „kimeneti (output)” és „eredmény” jellegű indikátorainak értékei, ezek alapján értékelésre kerül a célok irányába történő előrelépés mértéke. Az áttekintés során az alábbi lényeges forrásokból származó további információ felhasználása is ajánlott:

- Az „IVS partnerségi fórum” véleménye, visszajelzései
- Elkészült ágazati stratégiák vagy nagyobb léptékű területi tervek hatása
- Szabályozási és gazdálkodási környezet változása

- Egyéb, nagyobb léptékű fejlesztések elkészülte, esetlegesen tervezett fejlesztések elmaradása

Szükség esetén az önkormányzat – a stratégiai menedzsment funkciójában - korrigálhatja a stratégiát az elért eredmények és a külső környezet esetleges változásainak megfelelően.

Az éves áttekintés kizárólag kisebb korrekciók végrehajtására szolgál. A korrekciókat, beleértve a korrekciót kiváltó okokat, megfontolásokat rögzíteni kell és nyilvánossá kell tenni. Célszerű az Önkormányzat Hivatala által elkészített módosítás megtárgyalása az „ITS Partnerségi Fórum” keretében, majd ezt követően az Önkormányzat döntési rendszerében (Bizottság ill. Közgyűlés) történő elfogadása.

Harmonizáció: Új Önkormányzati Gazdasági Program készítéséhez kapcsolódóan az ITS célrendszerét, beavatkozási logikáját is célszerű áttekinteni, a két dokumentumot egymással összhangban tervezni.

Felülvizsgálat 3-5 évente: Részletesebb, a helyzetelemzést, a stratégiai célokat és beavatkozásokat érintő aktualizálásra, felülvizsgálatra – ha lényeges változás nem történik a külső környezetben – általában 3-5 évente van szükség. Ezen alkalmakkor célszerű az ITS „hatás” jellegű indikátorai értékének figyelembe vétele, az elért eredmények ezek alapján történő értékelése.

Figyelemmel kell kísérni a külső környezet változásait, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a stratégiai célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit, valamint a stratégiához közvetlenül nem kapcsolódó projektek stratégia célrendszerére gyakorolt vélelmezett vagy tényleges pozitív és negatív hatásait.

Ki kell értékelní a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések esetén a pénzügyi és fizikai megvalósulásra (a stratégia megvalósításának kezdete óta, valamint az előző képviselő-testület által elfogadott beszámoló óta megvalósult forrásfelhasználást).

A felülvizsgálat elvégzésének felelőse Recsk Nagyközség Önkormányzata. A településfejlesztési feladatok teljesítéséről a projektmenedzser negyedévente beszámolót tart a Képviselő-testületnek. Szükséges a közvélemény folyamatos tájékoztatása a helyi sajtón keresztül, illetve a helyben szokásos módon közmeghallgatások keretében.

A stratégia végrehajtásának és eredményeinek nyomon követését az átfogó cél, valamint a tematikus célok és a településrészi célok mellé rendelt indikátorrendszer biztosítja. A célrendszer bemutatásánál mutattuk be az átfogó, tematikus és településrészi célokhoz rendelt indikátorait, megjelölve azok adatainak forrásait, elérendő célértékeket.